

WÓJT GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nowa Wieś Lęborska na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”

Nowa Wieś Lęborska, marzec 2013

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych

ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
email: ekostandard@ekostandard.pl
tel. 505-006-914, (61)652-23-80

AUTORZY OPRACOWANIA:

mgr Robert Siudak

mgr Katarzyna Skoracka-Walasik

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP.....	7
1.1	Podstawa prawna opracowania	7
1.2	Koncepcja programu ochrony środowiska	7
1.3	Cel i zakres opracowania	8
1.4	Metodyka i tok pracy.....	8
2	Założenia wyjściowe programu.....	8
2.1	Uwarunkowania prawne wynikające z dyrektyw UE oraz z polityki krajowej.....	8
2.1.1	Zasady polityki ekologicznej	9
2.1.2	Podstawowe założenia Polityki Ekologicznej Państwa.....	10
2.1.3	Strategia rozwoju kraju 2007-2015	12
2.1.4	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.....	13
2.1.5	Narodowy Plan Rozwoju 2007 - 2013	14
2.2	Uwarunkowania wynikające z wojewódzkich programów strategicznych.....	15
2.2.1	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020	15
2.2.2	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013	15
2.2.3	Program ochrony środowiska dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektyw 2011-2014	16
2.2.4	Program ochrony środowiska dla Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020	17
2.2.5	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego.....	18
2.2.6	Program małej retencji dla województwa pomorskiego do roku 2015.....	20
2.3	Uwarunkowania wynikające z powiatowych programów strategicznych.....	20
2.3.1	Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego na lata 2007-2013.....	20
2.3.2	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lęborskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019	21
2.4	Uwarunkowania wynikające z gminnych programów strategicznych.....	22
2.4.1	Strategia Rozwoju Gminy Nowa Wieś Lęborska na lata 2010-2020.....	22
3	Charakterystyka i ocena stanu środowiska gminy.....	24
3.1	Ogólna charakterystyka gminy	24
3.1.1	Położenie geograficzne i administracyjne	24
3.1.2	Sytuacja demograficzna.....	26
3.1.3	Powiązania komunikacyjne	28

3.1.4	Użytkowanie terenu i rolnictwo.....	30
3.1.5	Gospodarka i przemysł.....	31
3.2	Diagnoza stanu środowiska w gminie	33
3.2.1	Budowa geologiczna i charakterystyka geomorfologiczna	33
3.2.2	Warunki klimatyczne	33
3.2.3	Powierzchnia ziemi i gleby.....	34
3.2.4	Surowce mineralne.....	35
3.2.5	Zasoby przyrody.....	37
3.2.5.1	Lasy	37
3.2.5.2	Formy ochrony przyrody.....	38
3.2.6	Zasoby wodne i jakość wód.....	44
3.2.6.1	Wody podziemne	44
3.2.6.2	Wody powierzchniowe.....	46
3.2.6.3	Tereny zalewowe	47
3.2.7	Gospodarka wodno-ściekowa.....	48
3.2.7.1	Zaopatrzenie w wodę.....	48
3.2.7.2	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	53
3.2.8	Jakość powietrza	55
3.2.8.1	Emisja przemysłowa	55
3.2.8.2	Emisja niska.....	56
3.2.8.3	Zaopatrzenie w gaz i ciepło	56
3.2.8.4	Emisja komunikacyjna	57
3.2.8.5	Ocena jakości powietrza.....	58
3.2.9	Hałas	60
3.2.9.1	Hałas komunikacyjny	60
3.2.9.2	Hałas przemysłowy	62
3.2.10	Pola elektromagnetyczne	62
3.2.11	Energia odnawialna	63
3.3	Edukacja ekologiczna.....	65
4	Najważniejsze kierunki ochrony środowiska w gminie.....	66
4.1	Główne zagrożenia środowiska – podsumowanie	66
4.2	Priorytety ochrony środowiska	67

5	Strategia ochrony środowiska do roku 2019.....	68
5.1	Wprowadzenie	68
5.2	Cel nadrzędny	68
5.3	Cele systemowe.....	68
5.3.1	Zasoby przyrody.....	69
5.3.2	Zasoby wodne	71
5.3.3	Powietrze atmosferyczne	74
5.3.4	Powierzchnia terenu i środowisko glebowe	77
5.3.5	Edukacja	78
6	Harmonogram.....	80
7	Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska.....	92
7.1	Wprowadzenie	92
7.2	Uczestnicy wdrażania Programu.....	92
7.3	Instrumenty realizacji Programu	92
7.3.1	Instrumenty prawne	92
7.3.2	Instrumenty finansowe	93
7.3.3	Instrumenty społeczne	93
7.3.4	Instrumenty strukturalne	94
7.4	Monitoring środowiska.....	95
7.5	Kontrola, monitoring i zarządzanie Programem	95
7.5.1	Kontrola i monitoring Programu	95
7.5.2	Wdrażanie i zarządzanie Programem	96
7.6	Harmonogram wdrażania Programu	97
7.7	Mierniki realizacji Programu	97
7.8	Ocena i weryfikacja Programu. Sprawozdawczość.	100
7.9	Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu	101
8	Źródła finansowania	102
8.1	Środki budżetowe.....	102
8.1.1	Budżet centralny.....	102
8.1.2	Budżety samorządowe	102
8.2	Krajowe fundusze celowe.....	103
8.2.1	Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	103

8.2.2	Fundusz Leśny.....	104
8.2.3	Fundusz Termomodernizacji.....	105
8.3	Kredyty bankowe	106
8.4	Fundusze Unii Europejskiej	107
8.4.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.....	107
8.4.2	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013	108
8.4.3	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 – 2013	109
8.4.4	Fundusz LIFE+	114
8.5	Instytucje i programy pomocowe.....	115
8.5.1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.....	115
8.5.2	Departament Generalny XI Komisji Europejskiej.....	115
8.5.3	Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska	116
8.5.4	Fundacja Partnerstwo dla Środowiska – Fundusz Partnerstwa.....	116
8.5.5	Fundacja na rzecz rozwoju wsi polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja	117
8.5.6	Fundacja Wspomagania Wsi.....	117
8.6	Instytucje leasingowe	118
8.7	Fundusze inwestycyjne.....	118
8.7.1	Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners.....	118
8.8	Adresy jednostek finansujących.....	118

1 WSTĘP

1.1 Podstawa prawna opracowania

Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (Dz.U.08.25.150 j. t. z późn. zm.) w art. 17 w celu realizacji założeń polityki ekologicznej państwa obliuguje organ wykonawczy gminy do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

1.2 Koncepcja programu ochrony środowiska

Program ochrony środowiska dla Gminy Nowa Wieś Lęborska przygotowany został w oparciu o założenia zawarte w następujących dokumentach:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”;
- „Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” opracowane przez Ministerstwo Środowiska.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska niniejszy Program zawiera cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Program ochrony środowiska definiuje cele długookresowe (8 lat) i zadania dla najbliższych czterech lat, monitoring realizacji programu oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Zgodnie z dokumentem „Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010” cele i zadania zostały opracowane w kilku blokach tematycznych:

- cele i zadania o charakterze systemowym,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody,
- jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne,
- zrównoważone wykorzystanie surowców.

Program ochrony środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”. Oznacza to, że w przygotowanym programie uwzględnione zostały:

- zadania własne gminy tzn. te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy,
- zadania koordynowane, tzn. finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom powiatowym, wojewódzkim bądź centralnym.

Ponadto podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim i powiatowym programie ochrony środowiska, strategii rozwoju gminy oraz innych programach sektorowych i istniejących planach rozwoju na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami nie zostały ujęte w Programie, gdyż zawiera je Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Nowa Wieś Lęborska.

1.3 Cel i zakres opracowania

Nadrzędnym celem programu ochrony środowiska jest długotrwały, zrównoważony rozwój gminy, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Celem opracowania jest stworzenie dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nowa Wieś Lęborska na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”. Opracowanie oraz uchwalenie dokumentu przez Radę Gminy, przyczyni się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie gminy, poprawy jakości środowiska naturalnego, poprawy jakości życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju gminy.

Aby osiągnąć wyznaczony nadrzędny cel w opracowaniu zawarto diagnozę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska, główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań i źródłami ich finansowania.

1.4 Metodyka i tok pracy

Dla osiągnięcia zamierzonego celu przyjęto określony tok pracy, na który składało się kilka zasadniczych etapów.

W pierwszej kolejności przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na zgromadzeniu materiałów źródłowych oraz danych dotyczących aktualnego stanu środowiska w gminie. Dane pozyskiwano głównie z dokumentów posiadanych przez gminę oraz z opracowań GUS, a także raportów z nadrzędnych instytucji samorządowych i wyspecjalizowanych jednostek zajmujących się problematyką ochrony środowiska (WIOŚ, WSSE, RZGW itp.).

Drugi etap prac wiązał się z opracowaniem charakterystyki aktualnego stanu środowiska gminy. Następnie na podstawie jego oceny i analizy określono priorytety ekologiczne dla terenu gminy, które stanowiły punkt wyjściowy dla wyznaczenia celów strategicznych Programu.

Kolejny etap to proces planowania i określenie celów strategicznych oraz kierunków działań zmierzających do poprawy stanu środowiska. Zarówno cele, jak i zadania strategiczne zostały określone tak, aby były zgodne z opracowaniami wyższego szczebla, tzn. z wojewódzkim i powiatowym programem ochrony środowiska.

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w „Wytycznych sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”, podczas tworzenia Programu Ochrony Środowiska duży nacisk położono na proces planowania, który miał charakter jak najbardziej otwarty. W procesie planowania został uwzględniony udział społeczeństwa, który polegał na konsultacjach ze społeczeństwem poprzez zgłaszanie wniosków, uwag i opinii.

2 Założenia wyjściowe programu

2.1 Uwarunkowania prawne wynikające z dyrektyw UE oraz z polityki krajowej

Najważniejsze dyrektywy unijne dotyczące ochrony środowiska zostały już transponowane do prawa polskiego głównie w Ustawie Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. Pozostałe przepisy zawarte są w wielu innych ustawach i rozporządzeniach. Program ochrony środowiska odzwierciedla pewne ogólne zasady, które leżą u podstaw

polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej oraz odwołują się do polityki ekologicznej Polski.

Podstawę opracowania niniejszego Programu stanowi dokument "II Polityka Ekologiczna Państwa", "Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 - 2010" oraz dostosowana do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska "Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010" oraz „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” będąca aktualizacją wcześniej przyjętych polityk.

2.1.1 Zasady polityki ekologicznej

Nadrzędną zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, której istotą jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Zasada ta uzupełniona jest szeregiem zasad pomocniczych i konkretyzujących, m.in.:

- *Zasadą prewencji*, która zakłada, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć. Zasada ta oznacza w szczególności:
 - zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT),
 - recykling, czyli zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk energii, wody i surowców ze ścieków i odpadów oraz gospodarcze wykorzystanie odpadów zamiast ich składowania,
 - zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (tzw. dyrektywa IPPC),
 - wprowadzanie pro-środowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnosięciowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000 i EMAS, programach czystszej produkcji i Responsible Care itp.
- *Zasadą integracji* polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczającą uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi;
- *Zasadą zanieczyszczający płaci* odnoszącą się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń. Odpowiedzialność tę ponosić powinny wszystkie jednostki użytkujące środowiska a więc także konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych;
- *Zasadą regionalizacji*, oznaczającą m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie (np. Morze Bałtyckie i strefy przybrzeżne, doliny rzeczne i obszary wodno-błotne, szczególnie w strefach przygranicznych);
- *Zasadą subsydiarności*, wynikającą m.in. z Traktatu o Unii Europejskiej, a oznaczającą przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak,

aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany;

- *Zasadą równego dostępu do środowiska przyrodniczego*, która traktowana jest w następujących kategoriach:
 - sprawiedliwości międzypokoleniowej – tzn. zaspokajania potrzeb materialnych i cywilizacyjnych obecnego pokolenia z równoczesnym tworzeniem i utrzymywaniem warunków do zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń,
 - sprawiedliwości międzyregionalnej i międzygrupowej – tzn. zaspokajania potrzeb materialnych i cywilizacyjnych społeczeństw, grup społecznych i jednostek ludzkich w ramach sprawiedliwego dostępu do zasobów i walorów środowiska z równoprawnym traktowaniem potrzeb ogólnospołecznych z potrzebami społeczności lokalnych i jednostek,
 - równoważenia szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą poprzez zapewnienie zdrowego i bezpiecznego funkcjonowania jednostek ludzkich przy zachowaniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych wraz ze stałą ochroną różnorodności biologicznej;
- *Zasadą uspołeczniania polityki ekologicznej*, która realizowana jest poprzez stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków do społeczeństwa w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju, z równoczesnym rozwojem edukacji ekologicznej;
- *Zasadą skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej* odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a następnie do oceny osiągniętych wyników. Oznacza to potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

2.1.2 Podstawowe założenia Polityki Ekologicznej Państwa

Kierunki działań systemowych Polityki są następujące:

- uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych – cel strategiczny: doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów;
- aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska – cel: uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego;
- zarządzanie środowiskowe – cel: jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie;
- udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska – cel: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”;
- rozwój i postęp techniczny – cel: zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu eko innowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla

środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska;

- odpowiedzialność za szkody w środowisku – cel: stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy muszą w pełni podnieść jej sprawcy;
- aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym – cel: przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji;
- ochrona przyrody – cel: zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną;
- ochrona i zrównoważony rozwój lasów – cel: dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
- racjonalne gospodarowania zasobami wody – cel: racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem;
- ochrona powierzchni ziemi – cel: rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego, przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą;
- gospodarowanie zasobami geologicznymi – cel: racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją;
- środowisko a zdrowie – cel: dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska;
- jakość powietrza – cel: dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych;
- ochrona wód – cel: przywrócenie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych w całym kraju, a także realizację Bałtyckiego Programu Działań dotyczącego walki z eutrofizacją wód Bałtyku;
- gospodarka odpadami – cel: utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.), znaczne zwiększenie odzysku

energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska, zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja, sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865), eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów, pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji, takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych;

- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych – cel: dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. Podobny jest też cel działań związanych z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych;
- substancje chemiczne w środowisku – cel: stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

2.1.3 Strategia rozwoju kraju 2007-2015

Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie ochrony środowiska wspierane będą przedsięwzięcia związane z oczyszczaniem ścieków, zapewnieniem wody pitnej wysokiej jakości, zagospodarowaniem odpadów i rekultywacją terenów zdegradowanych, ochroną powietrza, ochroną przed hałasem, drganiami i wibracjami. Wspierana będzie zatem budowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych, a także podjęte zostaną działania ograniczające odprowadzanie do wód szkodliwych substancji, w tym z rolnictwa. Wdrażane będą też działania zmniejszające emisje CO₂, SO₂, NO_x i pyłów pochodzących z sektora komunalno – bytowego oraz przemysłu, zwłaszcza energetyki, jak również przedsięwzięcia termomodernizacyjne.

Pożądane jest przygotowanie i wdrożenie wieloletnich programów rozwoju branż, przy zapewnieniu utrzymania lub redukcji emisji CO₂ na poziomie uwzględniającym potrzeby rozwojowe kraju i zobowiązania międzynarodowe.

Przewiduje się także wsparcie tworzenia nowoczesnych systemów utylizacji odpadów. Ze wsparciem publicznym realizowane też będą przedsięwzięcia z dziedziny ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, w tym tworzenia europejskiej sieci obszarów chronionych NATURA 2000, ochrony i kształtowania krajobrazu, a ponadto rozwój parków narodowych i krajobrazowych jako wyraz dbałości o zachowanie dziedzictwa przyrody. Promowane będą również działania z zakresu ochrony przed katastrofami naturalnymi (zwłaszcza powodzią i ich skutkami), w tym o charakterze prawnym i organizacyjnym, oraz zagrożeniami technologicznymi, jak też dotyczące zwiększania zasobów leśnych. Techniczne działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej będą obejmować przede wszystkim inwestycje modernizacyjne i odtworzeniowe, a także rozwój małej, sztucznej

retencji oraz budowy polderów. Będą one stanowić niezbędne uzupełnienie działań dotyczących retencji naturalnej.

Tabela 1 Wyciąg z podstawowych wskaźników realizacji Strategii rozwoju kraju

Cele i priorytety	Wskaźniki	UE 25		Polska	
		Wartość wskaźnika w roku bazowym (2005)		Zakładana wartość wskaźnika	
				2010	2015
Priorytet II Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej	Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ogólnym jej zużyciu (%)	13,7 (2004)	2,6	7,5	9,0
	Emisje zanieczyszczeń powietrza (kg na mieszkańca)				
	- SO ₂	17 (2003)	36 (2003)	22	15
	- NO _x	24 (2003)	21 (2003)	17	15
	Recykling odpadów opakowaniowych (% ogółu wprowadzonych opakowań)	-	28,3 (2003)	min. 38	55-80
	Odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków	-	60	75	85

2.1.4 Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

W celu wypełnienia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, przyjętych w Traktacie Akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej, w części dotyczącej dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, został sporządzony przez Ministra Środowiska, a następnie zatwierdzony przez Rząd RP w dniu 16 grudnia 2003 r., Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), który określa plan inwestycyjny w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, jaki musi zostać zrealizowany przez Polskę, aby osiągnąć wymagane efekty ekologiczne.

Program określa przedsięwzięcia w aglomeracjach w zakresie systemów kanalizacji zbiorczej w gminach, niezbędnych dla zapewnienia, że co najmniej 75-85% ludności w aglomeracjach do końca 2015 r. będzie obsługiwana przez te systemy.

Zgodnie z art. 43 ust. 4e ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.) Rada Ministrów dokonuje aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, nie później niż w terminie 2 lat od dnia jego zatwierdzenia. Kolejne aktualizacje będą dokonywane co najmniej raz na 4 lata. Obecnie istnieje trzecia aktualizacja KPOŚK, która została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 1 lutego 2011 r. (AKPOŚK2010). Celem trzeciej Aktualizacji Programu było ustalenie realnych terminów zakończenia inwestycji w aglomeracjach, które ze względu na opóźnienia inwestycyjne nie zrealizują zaplanowanych zadań do końca 2010 r. Dlatego też, AKPOŚK 2010 swoim zakresem objęło wyłącznie zmiany dotyczące terminów realizacji inwestycji. Wartości inne niż terminy osiągnięcia efektów ekologicznych pozostały zgodne z dokumentem drugiej aktualizacji z 2009 r. – AKPOŚK 2009.

Gmina Nowa Wieś Lęborska w AKPOŚK 2010 nie została zaliczona do aglomeracji priorytetowych dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego.

2.1.5 Narodowy Plan Rozwoju 2007 - 2013

Misją Narodowego Planu Rozwoju jest podniesienie jakości życia obywateli w Polsce. Miarą tego będzie wskaźnik rozwoju społecznego (HDI – Human Development Index), syntetycznie obejmujący składniki cząstkowe dotyczące: przeciętnego dalszego trwania życia, jakości edukacji, mierzonej poziomem umiejętności pisania i czytania ze zrozumieniem oraz średnią długością procesu kształcenia, a także średni dochód na głowę mieszkańca.

Cele strategiczne:

- Utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu gospodarczego;
- Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia;
- Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Priorytety strategiczne:

- *Wiedza i kompetencje* rozumiane jako poprawa jakości kształcenia, jego upowszechnienie na poziomie średnim i wyższym oraz promocja idei uczenia się przez całe życie;
- *Zatrudnienie, aktywizacja mobilność* rozumiane jako dążenie do tworzenia nowych miejsc pracy i zwiększanie zatrudnialności oraz uzyskanie mobilności zasobów siły roboczej w celu lepszego dostosowania popytu i podaży na rynku pracy, a tym samym ograniczenia bezrobocia i wykluczenia społecznego;
- *Przedsiębiorczość innowacyjność* rozumiane jako tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej, zwiększanie efektywności i produktywności istniejących form gospodarowania, kreowanie postaw innowacyjnych w społeczeństwie oraz włączanie nauki w rozwój gospodarczy;
- *Integracja społeczna* rozumiana jako stan sprawiedliwej, wolnej od nierówności struktury społecznej, którego osiągnięcie jest możliwe poprzez działania wspólnotowe oparte na zasadach dialogu wzajemności i równorzędności, a w rezultacie prowadzące

do celu, jakim jest funkcjonowanie społeczeństwa w warunkach demokratycznego ładu społecznego, wyznaczonego współuczestnictwem, rządami prawa i poszanowaniem różnorodności kulturowej, w którym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomagane są jednostki i grupy w realizacji ich życiowych celów;

- *Inwestycje i gospodarowanie przestrzenią* rozumiane jako wzrost inwestycji odpowiadających wyzwaniom postępu technologicznego i społeczeństwa informacyjnego, rozbudowujących i modernizujących infrastrukturę techniczną kraju oraz zapewniających realizację zasady zrównoważonego rozwoju;
- *Dobre rządzenie* rozumiane jako usprawnienie administracji państwa i uczynienie jej służebną wobec obywateli i potrzeb społecznych oraz zdolną do partnerskiego współdziałania z podmiotami sektora obywatelskiego.

2.2 Uwarunkowania wynikające z wojewódzkich programów strategicznych

2.2.1 Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego opiera się na trzech zasadniczych celach strategicznych: Nowoczesna gospodarka, Aktywni mieszkańcy i Atrakcyjna przestrzeń. W ramach ostatniego z nich jednym z celów operacyjnych jest dobry stan środowiska.

W strategicznym interesie województwa leży zapewnienie elementarnych warunków dla stabilnego, długofalowego i zrównoważonego rozwoju. Niezbędne jest stworzenie podstaw dla wysokiej mobilności mieszkańców, a także sprawnego i bezpiecznego przepływu towarów i energii, w oparciu o efektywnie funkcjonujące (inteligentne) sieci i systemy infrastrukturalne sprzyjające przestrzennemu równoważeniu procesów rozwojowych. Długofalowy rozwój musi opierać się na poszanowaniu i umiejętnym wykorzystaniu zasobów i walorów środowiska, ze zwróceniem szczególnej uwagi na ograniczanie antropopresji i stałą poprawę parametrów środowiska (m.in. poprzez produkcję zielonej energii), jak też zachowanie naturalnych siedlisk. Istotne jest także przygotowanie do skutecznego ograniczenia negatywnych skutków wystąpienia ekstremalnych zjawisk naturalnych, zwłaszcza powodzi, z czym wiąże się konieczność podniesienia poziomu bezpieczeństwa ludności i zmniejszenia ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej.

W zakresie celu operacyjnego 3.3. „Dobry stan środowiska” Strategia proponuje kierunki działań mające na celu poprawę stanu środowiska przyrodniczego województwa i są to:

- rozwój systemów odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych;
- ograniczanie zagrożeń powodziowych;
- rozwój kompleksowych systemów zagospodarowania odpadów komunalnych;
- zachowanie walorów przyrody i poprawa spójności przyrodniczej;
- rozwój monitoringu środowiska oraz zagrożeń powodziowych.

2.2.2 Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny dla województwa pomorskiego na lata 2007-2013 (aktualizacja listopad 2011) jest instrumentem wskazującym działania prowadzące do wzmocnienia potencjału rozwojowego regionu na rzecz wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia. Programem objęto wszystkie sfery życia społeczno-gospodarczego, w tym również związane z poprawą stanu środowiska przyrodniczego. W ramach trzeciego celu RPO: Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej jednym z obszarów działań jest poprawa jakości środowiska. Z celów szczegółowych Programu oraz zarysowanych obszarach tematycznych wynikają Osie Priorytetowe całego dokumentu.

Walory środowiska naturalnego województwa pomorskiego stanowią jego ważny atut rozwojowy. Pomimo stopniowej poprawy stanu środowiska w regionie, nadal konieczne jest podejmowanie szeregu przedsięwzięć, zwłaszcza w kontekście eliminacji spóźnień infrastrukturalnych oraz spełnienia standardów ekologicznych wynikających z Traktatu Akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej. Wiąże się to przede wszystkim ze zmniejszeniem obciążenia środowiska odpadami oraz poprawą efektywności wykorzystania energii i wzrostem udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Dlatego jedną z Osi Priorytetowych RPO jest Środowisko i energetyka przyjazna środowisku. W ramach tej osi przyjęto cel główny mówiący o poprawie stanu środowiska naturalnego i ograniczeniu zagrożeń ekologicznych. Sformułowany wyżej cel główny ma być realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- poprawa funkcjonowania regionalnego systemu gospodarki odpadami;
- poprawa jakości infrastruktury gospodarki wodnej;
- usprawnienie systemu informacji o środowisku i zagrożeniach ekologicznych;
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- poprawa efektywności systemów wytwarzania i przesyłu energii.

2.2.3 Program ochrony środowiska dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektyw 2011-2014

Cele perspektywiczne ujęte w Programie Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014 nawiązują do priorytetów IV Wspólnotowego Programu Działań w zakresie ochrony naturalnego. Spełniają one rolę osi priorytetowych, wyznaczając jednocześnie kierunki stałych działań. Utworzone w ten sposób cztery cele perspektywiczne obejmują zagrożenia takie jak:

- środowisko a zdrowie - dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;
- wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody;
- zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii.

W ramach tych czterech zakresów działań sformułowano w sumie dwadzieścia jeden celów średniookresowych, a siedmiu z nich nadano status priorytetowych. Do nich należą:

- wyposażenie w zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów wszystkich aglomeracji o wielkości powyżej 15 000 RLM;

- eliminacja zrzutów substancji priorytetowych i szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego;
- redukcja emisji z obiektów energetycznego spalania i spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa;
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk nie spełniających standardów Unii Europejskiej; zdecydowane przeciwdziałania porzucaniu odpadów w środowisku i „dzikim składowiskom”;
- objęcie do końca 2009 r. wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania i systemem selektywnego zbierania odpadów; skuteczne rozwiązanie problemu odpadów niebezpiecznych;
- zapewnienie właściwego miejsca problematyce ekologicznej oraz prawidłowe formułowanie celów ekologicznych we wszystkich dokumentach planowania strategicznego i przestrzennego powstających w regionie oraz sporządzania w postępowaniu z udziałem społeczeństwa rzetelnej oceny skutków ekologicznych ich realizacji;

2.2.4 Program ochrony środowiska dla Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020

Program nie formułuje celu generalnego, przyjmując, że Misja Województwa Pomorskiego, zawarta w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 dostatecznie mocno podkreśla pierwszorzędą potrzebę zachowania dobrego stanu środowiska, jako podstawowego warunku zrównoważonego i harmonijnego rozwoju. Zostały sformułowane 4 cele perspektywiczne:

- I. Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;
- II. Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz aktywacja rynku na rzecz środowiska;
- III. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody;
- IV. Zrównoważone wykorzystanie energii, wody i surowców naturalnych.

Kolejny poziom stanowi 12 celów średniookresowych do 2019 i 2020 r., wśród których został wyznaczony 1 cel priorytetowy, którego realizacja powinna zakończyć się w roku 2015 lub wcześniej. Do każdego z celów zostały sformułowane kierunki działań. Cele średniookresowe zostały przypisane celom perspektywnym.

W obrębie I celu perspektywnego wyznaczono 4 cele średniookresowe (1-4) i 1 cel priorytetowy:

- I-1 Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych, w tym wód przybrzeżnych;

W ramach tego celu sformulowano cel priorytetowy:

- I-1a Wyposażenie w zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów wszystkich aglomeracji powyżej 15 000 RLM”
- I-2 Osiągnięcie i utrzymywanie standardów jakości środowiska, wpływających na warunki zdrowotne;
- I-3 Zapewnienie wysokiego stopnia odzysku odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska poprzez budowę nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarki odpadami;
- I-4 Ochrona mieszkańców województwa i ich mienia przed zagrożeniami naturalnymi i skutkami katastrof naturalnych;

W obrębie II celu perspektywicznego wyznaczono 2 cele średniookresowe (5 i 6):

- II-1 Kształtowanie u mieszkańców województwa pomorskiego postaw i nawyków proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za stan środowiska;
- II-2 Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska, zwiększenie roli ekoinnowacyjności w procesie rozwoju regionu;

W ramach III celu perspektywicznego wyznaczono 2 cele średniookresowe (7 i 8):

- III-1 Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej, powstrzymanie procesów degradacji oraz poprawa spójności systemu obszarów chronionych;
- III-2 Dostosowanie ekosystemów leśnych do zmian klimatycznych i warunków siedliskowych; przywracanie i zachowanie walorów ekologicznych obszarom rolniczym;

W obrębie IV celu perspektywicznego wyznaczono 4 cele średniookresowe (9-12):

- IV-1 Racjonalizacja wykorzystania zasobów wód podziemnych, ochrona głównych zbiorników wód podziemnych stanowiących ważne źródło zaopatrzenia ludności w wodę;
- IV-2 Zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin, eliminacja nielegalnego wydobywania oraz minimalizowanie niekorzystnych skutków ich eksploatacji;
- IV-3 Wspieranie wytwarzania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- IV-4 Rozbudowa efektywnych systemów produkcji i dystrybucji energii, optymalizacja jej zużycia oraz ograniczenie niekorzystnych oddziaływań energetyki na środowisko.

2.2.5 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego

Generalnym celem polityki przestrzennej województwa jest: Kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa sprzyjającej równoważeniu wykorzystania cech, zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem wartości środowiska dla potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń. Właściwa polityka przestrzenna województwa pomorskiego musi więc uwzględniać i realizować generalną zasadę długookresowego równoważenia rozwoju różnych sfer życia i działalności w przestrzeni województwa.

Podstawową przesłankę ochrony walorów przestrzeni województwa stanowi potrzeba rozwoju zrównoważonego i równoprawnego traktowania ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu.

W Planie wskazano obszary i walory, których ochrona i odpowiednie wykorzystanie powinno stanowić podstawę podejmowania przestrzennych decyzji lokalizacyjnych i użytkowych. W ramach systemów związanych z ochroną środowiska sformułowano następujące zadania polityki przestrzennej:

System ochrony środowiska przyrodniczego

- utrzymanie istniejących form ochrony przyrody oraz dążenie do poprawy ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych, zapewniających trwałość i różnorodność gatunkową zasobów biosfery oraz stabilność procesów przyrodniczych;

System ochrony walorów krajobrazu

- zachowanie i eksponowanie najwartościowszych zespołów i fragmentów krajobrazu, panoram widokowych i wnętrza architektoniczno krajobrazowych dla wzmocnienia wizerunku regionu;
- kształtowanie nowych walorów krajobrazowych, w tym odtworzenie krajobrazów zdegradowanych oraz przeciwdziałanie procesom zagrażającym walorom krajobrazu;

Ochrona zasobów środowiska

- zachowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego (abiotycznego – kopaliny, gleby, wody, powietrze i biotycznego – bioróżnorodność), kształtującymi jakość przestrzeni, warunki życia i zrównoważony rozwój regionu ze szczególnym uwzględnieniem rekreacji i turystyki;
- podwyższanie skuteczności ochrony zasobów i walorów środowiska ekosystemu Morza Bałtyckiego;

System infrastruktury technicznej

- ochrona strefy brzegowej, obszarów przybrzeżnych oraz istniejącego zainwestowania w sposób uwzględniający abrazję morza, podnoszenie się jego poziomu oraz zagrożenia związane z powodzią odmorską;
- ochrona ludności i mienia, ograniczenie rozwoju zabudowy na terenach zagrożonych powodzią, dążenie do poprawy stosunków wodnych i zapewnienia dostatecznej retencji wód;
- zapewnienie dostępu mieszkańców województwa do wody pitnej o jakości zgodnej z obowiązującymi normami z uwzględnieniem racjonalizacji wykorzystania zasobów wód podziemnych;
- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i gruntu przez planowaną i realizowaną kompleksowo w zlewniach, zwłaszcza na obszarach cennych przyrodniczo i ważnych dla turystyki, oraz w zlewniach rzek stanowiących źródło wody pitnej, rozbudowę i budowę sieci kanalizacji sanitarnej i urządzeń do unieszkodliwiania ścieków, zapewniającą poprawę dostępności dla mieszkańców szczególnie obszarów wiejskich;
- poprawa bezpieczeństwa energetycznego, poprawa efektywności energetycznej, sprawności technicznej i efektywności ekonomicznej funkcjonowania systemu oraz stworzenie możliwości odbioru energii wytwarzanej w planowanych źródłach, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym CO₂, zwiększenie udziału

energii odnawialnych w ogólnym zużyciu energii oraz poszanowanie i racjonalizacja zużycia energii;

- dostosowanie systemu gospodarki odpadami do wymogów wynikających z przepisów prawa krajowego i unijnego w nawiązaniu do potrzeb osadnictwa i gospodarki oraz zróżnicowanych warunków przestrzennych województwa.

2.2.6 Program małej retencji dla województwa pomorskiego do roku 2015

Nadrzędnym celem Programu małej retencji województwa pomorskiego jest poprawa bądź utrzymanie właściwych stosunków wodnych, z zachowaniem zasad zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi i przyrodniczymi.

Ponadto, mała retencja na obszarze województwa pomorskiego realizowana będzie w celu:

- poprawy mikroklimatu, warunków glebowych i zwiększenie bioróżnorodności na obszarach wykorzystywanych rolniczo,
- poprawy stosunków wodnych na obszarach przyrodniczo cennych,
- poprawy walorów krajobrazowych i turystycznych regionu (oczka i zbiorniki wodne, zwiększenie powierzchni jezior i stawów),
- poprawy zabezpieczenia przed lokalnymi podtopieniami i powodzią,
- zwiększenia zabezpieczenia pożarowego terenów wiejskich i leśnych.

Program małej retencji dla województwa pomorskiego opiera się w znacznym stopniu na wykorzystaniu istniejących urządzeń wodnych (rowów, leśnych i wiejskich zbiorników przeciwpożarowych i retencyjnych, stawów rybnych itp.) oraz warunków naturalnych – wykorzystanie licznych zbiorników naturalnych. Proponowane obiekty małej retencji, w większości nieduże zastawki na odpływach jezior, umożliwią podtrzymanie w nich zwierciadeł wody do wysokości pierwotnych przyczyniając się do zahamowania ich procesu degradacji a równocześnie poprawią retencyjność w zlewniach. Proponowane budowle umożliwią podtrzymanie poziomów wód w jeziorach.

2.3 Uwarunkowania wynikające z powiatowych programów strategicznych

2.3.1 Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego na lata 2007-2013

Misją Powiatu Lęborskiego jest: Podniesienie standardu życia mieszkańców powiatu lęborskiego przez zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego z poszanowaniem środowiska naturalnego i wykorzystaniem jego turystycznych walorów.

Strategia wyróżnia pięć obszarów życia społeczno-gospodarczego: gospodarka, społeczność, infrastruktura, przestrzeń i ekologia. Obszary te wydzielono mając na uwadze politykę zrównoważonego rozwoju, która to opiera się na trzech podstawowych filarach:

- Środowisko naturalne jako niezbędna podstawa zrównoważonego rozwoju,
- Gospodarka jako narzędzie osiągania zrównoważonego rozwoju,
- Dobra jakość życia dla wszystkich ludzi (aspekt społeczny), który jest celem zrównoważonego rozwoju.

W ramach obszaru strategicznego, jakim jest ekologia wyznaczono następujące priorytety oraz działania:

PRIORYTET 1 Dostosowanie do wymogów ochrony środowiska

- Utylizacja i gospodarka odpadami;
- Propagowanie należytej ochrony wód, gleby i powietrza;
- Współpraca w celu należytej gospodarki zasobami leśnymi;

PRIORYTET 2 Zachowanie i ochrona zasobów środowiska naturalnego

- Umożliwianie rozwoju odnawialnych źródeł energii;
- Edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej;
- Wsparcie tworzenia korzystnych warunków rozwoju gospodarstw ekologicznych i ich promocja;
- Inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrody;
- Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych powiatu lęborskiego, w tym także walorów Słowińskiego Parku Narodowego;
- System ratowniczy chroniący przed skażeniem środowiska.

2.3.2 Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lęborskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019

Za cel nadrzędny Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lęborskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 przyjęto „Zrównoważony rozwój powiatu gwarantujący wysoką jakość życia mieszkańców przy jednoczesnym zachowaniu lub przywracaniu równowagi przyrodniczej”. Wyznaczono cele systemowe, w ramach których wyznaczono kierunki działań:

- Utrzymanie i rozwój walorów przyrodniczych powiatu.
 - Ochrona przyrody i krajobrazu
 - Ochrona i zrównoważone użytkowanie lasów, zadrzewień i terenów zieleni urządzonej
- Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie mieszkańcom powiatu odpowiedniej jakości wody pitnej.
 - Ochrona wód i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi
 - Ochrona przeciwpowodziowa i ochrona przed podtopieniami
- Poprawa i utrzymanie wymaganej jakości powietrza atmosferycznego. Ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
 - Ograniczenie niskiej emisji
 - Ograniczenie emisji przemysłowej
 - Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego
- Ochrona przed hałasem.
 - Ograniczenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego i przemysłowego
- Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym.
 - Ograniczenie uciążliwości pól elektromagnetycznych
- Ochrona powierzchni ziemi i surowców mineralnych.
 - Zapobieganie degradacji gleb i powierzchni terenu

- Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami surowców mineralnych
- Stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju.
 - Ograniczanie wytwarzania i uciążliwości odpadów
- Kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
 - Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

2.4 Uwarunkowania wynikające z gminnych programów strategicznych

2.4.1 Strategia Rozwoju Gminy Nowa Wieś Lęborska na lata 2010-2020

Celem nadrzędnym Gminy Nowa Wieś Lęborska wynikającym ze Strategii Rozwoju Gminy jest: „Poprawa warunków życia mieszkańców gminy poprzez: tworzenie możliwości zaspokajania potrzeb materialnych, oświatowych, kulturalnych i zdrowotnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa, równomiernego rozwoju wszystkich miejscowości i wspieranie powstawania nowych miejsc pracy.”

Cele operacyjne wyznaczono w pięciu grupach:

- Gmina dostępna i bezpieczna
 - poprawa jakości i bezpieczeństwa komunikacji drogowej,
 - wypracowywanie kolejnych możliwości współpracy z sąsiadującymi gminami, powiatem i województwem,
 - rozwijanie nowych technik komunikacji mieszkańców ze sobą i ze światem zewnętrznym,
 - rozwiązanie kwestii związanych z melioracją i terenami zalewowymi,
 - poprawa poczucia bezpieczeństwa,
 - wzrost świadomości prawnej i obywatelskiej,
- Gmina zrównoważonego rozwoju
 - wypracowanie wytycznych do planowania ładu przestrzennego. Zachowanie walorów krajobrazowych – podział terenów gminy pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, dziedzictwa kulturowego, zakresu ich ochrony i możliwości ich przyszłego wykorzystania, czyli maksymalnych możliwych intensywności ich zagospodarowania,
 - rozwój turystyki na terenie gminy,
 - wykorzystanie zasobów naturalnych,
- Zdrowa i wykształcona gmina
 - stwarzanie możliwości powiększania zasobu wiedzy całości społeczeństwa gminy,
 - wypracowanie bodźców i zachęt do samodoskonalenia się i kształcenia ustawicznego,
 - poprawa dostępu do usług medycznych oraz ogólnego stanu zdrowia mieszkańców,
 - utrzymywanie jak najlepszego stanu środowiska w gminie i jej sąsiedztwie,

- Gmina zintegrowana
 - dążenie do jak największej integracji mieszkańców gminy oraz likwidacji dzielących je barier,
 - zwiększenie poczucia tożsamości mieszkańców z miejscem ich zamieszkania,
- Gmina przedsiębiorcza
 - wypracowanie jasnego wizerunku gminy,
 - przygotowanie i promocja oferty gminy.

3 Charakterystyka i ocena stanu środowiska gminy

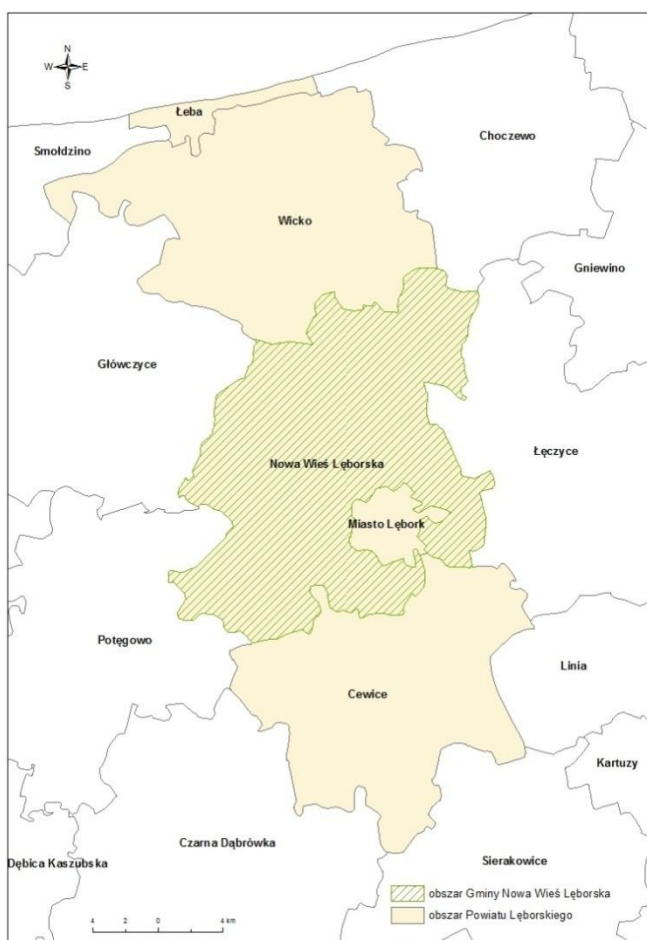
3.1 Ogólna charakterystyka gminy

3.1.1 Położenie geograficzne i administracyjne

Gmina Nowa Wieś Lęborska jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa pomorskiego, w środkowej części powiatu lęborskiego. Sąsiaduje z następującymi gminami:

- Wicko (powiat lęborski) i na niewielkim obszarze Choczewo (powiat wejherowski) – od północy,
- Łęczyce (powiat wejherowski) – od wschodu,
- Miasto Lębork, Cewice (powiat lęborski) – od południa,
- Potęgowo i Główny (powiat słupski) – od zachodu.

Rysunek 1 Mapa lokalizacji Gminy Nowa Wieś Lęborska

Źródło: opracowanie własne

Gmina złożona jest z 22 sołectw.

Chocielewko	Lubowidz
Czarnówko	Łebień
Darzewo	Mosty
Dziechlino	Nowa Wieś Lęborska
Garczegorze	Obliwice
Janowice	Pogorszewo
Janowiczki	Pogorzelice
Karlikowo Lęborskie	Redkowice
Kębłowo Nowowiejskie	Tawęcino
Krępa Kaszubska	Wilkowo Nowowiejskie
Leśnice	
Lędziechowo	

Powierzchnia gminy wynosi 270,39 km² i jest to największa gmina powiatu lęborskiego i jedna z większych w województwie pomorskim.

Według regionalizacji J. Kondrackiego omawiany teren należy do dwóch podprovincji Pobreży i Pojezierzy Południowobałtyckich. Przeważająca część powiatu należy do makroregionu Pobreże Koszalińskie. Swoiste cechy środowiska i zmienność krajobrazu stały się podstawą wydzielenia w tej części Pobreża następujących mezoregionów: Wysoczyzny Żarnowieckiej, Pradoliny Redy – Łeby oraz skrajnego fragmentu Wysoczyzny Damnickiej. Południowa część powiatu leży w mezoregionie Pojezierze Kaszubskie należącym już do makroregionu Pojezierze Wschodniopomorskie.

Rysunek 2 Mezoregiony wg Kondrackiego w obrębie gminy Nowa Wieś Lęborska

Źródło: opracowanie własne

3.1.2 Sytuacja demograficzna

Gmina Nowa Wieś Lęborska liczy 13 416 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 49 osoby/km². Według danych z Urzędu Statystycznego na 100 mężczyzn w gminie w 2011 roku przypadało 97 kobiet. Przyrost naturalny na 1000 osób w 2011 roku wynosił 4,6 osoby i zmalał w stosunku do 2010 (7,9).

Tabela 2 Liczba mieszkańców i liczba gospodarstw w poszczególnych sołectwach gminy – 2012

L.p.	Nazwa sołectwa	Miejscowość/Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych
1.	Chocielewko	Chocielewko	539	111
2.	Czarnówko	Czarnówko	219	63
		Kanin	49	16
3.	Darżewo	Darżewo	279	71
		Laska	54	15
4.	Dziechlino	Dziechlino	118	31
		Małoszyce	203	43
		Rybki	140	30
5.	Garczegorze	Garczegorze	396	96
		Janisławiec	75	19
		Darżkowo	56	12
6.	Janowice	Janowice	403	106
		Rozgorze	110	25
7.	Janowiczki	Janowiczki	221	49
8.	Karlikowo Lęborskie	Karlikowo Lęborskie	85	23
		Rekowo Lęborskie	238	54

L.p.	Nazwa sołectwa	Miejscowość/Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych
9.	Kębłowo Nowowiejskie	Kębłowo Nowowiejskie	495	134
		Łowcze	113	24
10.	Krępa Kaszubska	Krępa Kaszubska	610	136
11.	Leśnice	Leśnice	603	162
		Piaskowa	14	3
12.	Lędziechowo	Lędziechowo	294	78
13.	Lubowidz	Lubowidz	511	138
		Ługi	80	26
		Jamy	10	2
14.	Łebień	Łebień	961	239
15.	Mosty	Razem:	1742	420
		ul. Aleja Zielona	138	29
		ul. Długa	499	124
		ul. Gliniana	131	33
		ul. Kolejowa	147	31
		ul. Kwiatowa	122	32
		ul. Leśna	50	28
		ul. Łąkowa	51	11
		ul. Młynarska	48	9
		ul. Os. Pod Lasem	29	11
		ul. Piaskowa	80	15
		ul. Polna	41	9
		ul. Rieczna	83	25
		ul. Słoneczna	14	4
		ul. Sosnowa	60	16
		ul. Świętego Alberta	5	3
		ul. Topolowa	88	15
		ul. Witosa	57	17
		ul. Zachodnia	99	18
16.	Nowa Wieś Lęborska	Razem:	2454	586
		ul. Dworcowa	185	47
		ul. Grunwaldzka	553	108
		ul. Kębłowska	69	20
		ul. Kisewa	143	37
		ul. Lęborska	144	32
		ul. Młynarska	139	32
		ul. Mostowa	270	60
		ul. Ogrodowa	66	18
		ul. Osiedle na Stoku	214	57
		ul. Osiedle XXX-lecia PRL	335	86
		ul. Polna	207	48
		ul. Wincentego Witosa	125	37
		ul. Słoneczna	4	4
17.	Obliwice	Obliwice	211	55
18.	Pogorszewo	Pogorszewo	355	93
19.	Pogorzelice	Pogorzelice	448	98
20.	Redkowice	Redkowice	267	53
		Niebędzino	257	51

L.p.	Nazwa sołectwa	Miejscowość/Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych
		Żelazkowo	148	29
21.	Tawęcino	Tawęcino	331	73
		Bąsewice	150	32
22.	Wilkowo Nowowiejskie	Wilkowo Nowowiejskie	177	41

Źródło: Urząd Gminy Nowa Wieś Lęborska

3.1.3 Powiązania komunikacyjne

Układ komunikacyjny gminy Nowa Wieś Lęborska stanowią: droga krajowa, droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne oraz drogi kolejowe.

- droga krajowa nr 6 relacji Szczecin – Gdańsk,
- droga wojewódzka nr 214 relacji Łeba – Lębork - Bytów,
- drogi powiatowe o łącznej długości 98,9 km,
- drogi gminne

Tabela 3 Wykaz dróg gminnych Nowej Wsi Lęborskiej

Lp.	Nr drogi	Długość [km]	Rodzaj nawierzchni	Określenie przebiegu drogi
1	122001 G	2,75	gruntowa	Od granicy gminy Potęgowo /rzeka Łeba/ - Krępa Kaszubska
2	122002 G	1,25	gruntowa	Od drogi powiatowej 1311 G - do zabudowań w Krępie Kaszubskiej
3	122003 G	3,88	szlaka	Od drogi wojewódzkiej 214, przecina drogę gminną 122004G, do drogi wojewódzkiej 214
4	122004 G	4,00	gruntowa	Od drogi wojewódzkiej 214 - do drogi powiatowej 1312 G
5	122005 G	1,63	gruntowa	Lędziechowo - droga gminna 122004 G
6	122006 G	1,2	asfalt	Zabudowania Łebień (Berholtz) - droga powiatowa 1312 G Łebień
7	122007 G	1,63	szlaka	Piotrowo - droga powiatowa 1318 G
8	122008 G	1,63	szlaka	Droga gminna 122007 G - Tawęcino
9	122009 G	0,88	szlaka	/Zwartówko/ granica gminy Choczewo - droga gminna 122010 G
10	122010 G	2,5	szlaka	Tawęcino - granica gminy Łęczyce /Gościcino/
11	122011 G	2,25	szlaka	Tawęcino - granica gminy Łęczyce /Brzeźno/
12	122012 G	2,5	szlaka	Droga powiatowa 1312 G – Karlikowo – droga powiatowa 1318 G
13	122013 G	2,63	gruntowa	Rekowo - granica gminy - droga powiatowa 1315 G
14	122014 G	0,25	gruntowa	Droga powiatowa 1315 G - Wilkowo wybudowania
15	122015 G	0,5	bruk	Garczegorze - Garczegorze
16	122016 G	1,33	gruntowa	Stacja PKP Obliwice – Garczegorze (droga powiatowa 1315 G)

Lp.	Nr drogi	Długość [km]	Rodzaj nawierzchni	Określenie przebiegu drogi
17	122017 G	2,75	szlaka	Droga powiatowa 1309 G – Janisławiec - droga powiatowa 1309 G /Garczegorze/
18	122018 G	0,7	szlaka	Koziołęka /Łyse Pole/ - droga powiatowa 1311 G
19	122019 G	4,38	gruntowa	Pogorszewo – Czarnówko - Nowa Wieś Lęborska (droga powiatowa 1183 G)
20	122020 G	1,58	szlaka	Kanino - droga powiatowa 1183 G
21	122021 G	2,13	szlaka	Kanin – Czarnówko - droga powiatowa 1183 G
22	122022 G	0,25	szlaka	Droga gminna 122021 G - Czarnówko wybudowania
23	122023 G	1,13	szlaka	Czarnówko- Czarnówko
24	122024 G	0,5	asfalt	Nowa Wieś Lęborska ul. Mostowa
25	122025 G	0,38	asfalt	Nowa Wieś Lęborska ul. Ogrodowa
26	122026 G	0,5	asfalt	Nowa Wieś Lęborska Osiedle XXX Lecia PRL
27	122027 G	0,6	asfalt	Nowa Wieś Lęborska ul. Kisewa
28	122028 G	0,9	asfalt/szlaka	Nowa Wieś Lęborska ul. Polna
29	122029 G	0,5	szlaka	Nowa Wieś Lęborska /Osiedle XXX lecia PRL/ - granica miasta Lęborka
30	122030 G	2,00	łuczniowa	Kębłowo – Łowcze - droga gminna 122031 G
31	122031 G	3,63	gruntowa	Mosty - granica gminy Łęczyce /Łęczyce/
32	122032 G	0,33	szlaka	Droga powiatowa 1311 G - Chocielewko
33	122033 G	4,9	asfalt/szlaka	Droga powiatowa 1310 G - Chocielewko /Zielony Dwór/ - droga powiatowa 1183 G
34	122034 G	1,00	szlaka	Laska - Darzewo
35	122035 G	0,68	szlaka	Droga powiatowa 1187 G - droga powiatowa 1185 G
36	122036 G	0,25	kostka betonowa	Mosty ul. Gliniana
37	122037 G	0,33	gruntowa	Mosty ul. Kolejowa
38	122038 G	0,13	gruntowa	Mosty ul. Łąkowa
39	122039 G	0,25	polbruk	Mosty ul. Młynarska
40	122040 G	0,25	asfalt	Mosty ul. Piaskowa
41	122041 G	0,25	asfalt	Mosty ul. Polna
42	122042 G	0,25	asfalt/grunt.	Mosty ul. Rieczna
43	122043 G	0,30	kostka brukowa	Mosty ul. Topolowa
44	122044 G	0,13	gruntowa	Mosty ul. Słoneczna

Lp.	Nr drogi	Długość [km]	Rodzaj nawierzchni	Określenie przebiegu drogi
45	122045 G	1,5	gruntowa	Droga krajowa 6 - Lubowidz
46	122046 G	0,25	gruntowa	Droga krajowa 6 - Lubowidz Jamy /kąpielisko miejskie/
47	122047 G	0,7	szlaka	Gęś / granica gminy Wicko - Krępa Kaszubska
48	122048 G	1,63	gruntowa	Droga powiatowa 1329 G – Rybnik - przejazd PKP /linia Lębork - Kartuzy/
49	122049 G	0,8	gruntowa	Białogarda / granica gminy Wicko - Lędziechowo
50	122050 G	0,13	asfalt	Mosty ul. Cicha
51	122051 G	0,22	asfalt	Mosty ul. Leśna
52	122052 G	0,4	asfalt	Mosty ul. Zachodnia
53	122053 G	0,65	asfalt	Mosty ul. Aleja Zielona

Źródło: Urząd Gminy Nowa Wieś Lęborska

Przez teren gminy przebiegają następujące szlaki kolejowe: linia Gdynia-Szczecin (o znaczeniu wojewódzkim) ze stacjami w miejscowościach Pogorzelice i Leśnice oraz linia Łeba-Lębork ze stacjami w miejscowościach Nowa Wieś Lęborska i Lędziechowo (linia czynna w okresie letnim).

3.1.4 Użytkowanie terenu i rolnictwo

W ogólnej strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, zajmując ok. 59% ogólnej powierzchni gminy Nowa Wieś Lęborska. Użytki rolne zajmują ogółem 15 900 ha, w tym (dane Bank Danych Regionalnych GUS, 2005):

- grunty orne 10 478 ha (39%),
- sady 35 ha (0,1%),
- łąki 3 830 ha (14%),
- pastwiska 1 557 ha (6%),
- nieużytki 2 284 ha (8%).

Lasy i grunty leśne na terenie gminy zajmują ok. 9 171,2 ha i stanowią ok. 33% powierzchni gminy (dane GUS, 2011).

Tabela 4 Struktura użytkowania gruntów w gminie Nowa Wieś Lęborska w 2005r

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	ha	% powierzchni gminy
Powierzchnia gminy	27039	100
Użytki rolne, w tym:	15 900	59,1
grunty orne	10 478	39
sady	35	0,1

łąki	3 830	14
pastwiska	1 557	6
Lasy i grunty leśne	8 855	33
Pozostałe grunty i nieużytki	2 284	8

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS

Tabela 5 Powierzchnia zasiewów wybranych upraw w 2010 roku

zboża razem [ha]	zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi [ha]	ziemniaki [ha]	uprawy przemysłowe [ha]	buraki cukrowe [ha]	rzepak i rzepik razem [ha]	strączkowe jadalne [ha]	pastewne [ha]	warzywa gruntowe [ha]
4782,43	4749,84	424,86	498,60	-	497,9	-	-	7,23

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS,

W produkcji roślinnej w strukturze zasiewów gminy dominują zboża. Znaczny udział wykazują również ziemniaki, uprawy przemysłowe, a także rzepak i rzepik. Pozostałe uprawy w skali gminy nie mają dużego znaczenia.

3.1.5 Gospodarka i przemysł

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba jednostek zarejestrowanych w systemie Regon w 2011 r. wyniosła 1118, z czego sektor publiczny stanowiło 36 podmiotów, a sektor prywatny 1082.

Tabela 6 Podmioty gospodarcze w gminie Nowa Wieś Lęborska w 2011r

Podmioty gospodarcze	
Sekcja PKD 2007	Liczba
A - Rolnictwo, leśnictwo	68
B – Górnictwo i wydobywanie	2
C - Przetwórstwo przemysłowe	136
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1
E – Dostawa wody, gospodarowanie ciekami i odpadami	10
F - Budownictwo	225
G - Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych	282
H - Transport i gospodarka magazynowa	71

Podmioty gospodarcze	
Sekcja PKD 2007	Liczba
I - Hotelarstwo i gastronomia	43
J – Informacja i komunikacja	11
K - Ubezpieczenia i finanse	18
L - Nieruchomości	37
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	43
N - Usługi administrowania i działalność wspierająca	25
O - Administracja publiczna i obrona narodowa. Obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12
P - Edukacja	34
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	45
R - Działalność kulturalna, rozrywkowa i rekreacyjna	16
S – Pozostała działalność usługowa i T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	39
Razem	1118

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS,

Najwięcej pomiotów zarejestrowano w sektorze handlu hurtowego i detalicznego – 282. Liczną grupę stanowią podmioty w sektorze budownictwa - 225 jednostek gospodarczych oraz 136 podmiotów w sektorze przetwórstwa przemysłowego.

Tabela 7 Podmioty gospodarcze Gminy Nowa Wieś Lęborska wg. sekcji PKD i rodzajów działalności

Jednostka terytorialna	2011			
	ogółem	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	usługi
	[jedm. gosp.]	[jedm. gosp.]	[jedm. gosp.]	[jedm. gosp.]
Nowa Wieś Lęborska - g. wiejska	1118	68	374	676

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS

Wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą przeważają podmioty prowadzące działalność w zakresie usług, z kolei najmniejsza liczba podmiotów przypada na rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Do większych zakładów produkcyjnych na terenie gminy możemy zaliczyć:

- ABB Entrelec Sp. z o.o. w Nowej Wsi Lęborskiej;
- Zakład Mechaniki Maszyn AVALON w Nowej Wsi Lęborskiej;
- Przedsiębiorstwo Składowania i Przerobu Odpadów Sp. z o.o. w Czarnówku;
- Abar - Producent Konstrukcji stalowych i kontenerów w Nowej Wsi Lęborskiej;
- Tartak Drewbal w Nowej Wsi Lęborskiej;
- Tartak w Chocielewku;
- Tartak firmy HRYN-BUD w Wilkowie Nowowiejskim.

3.2 Diagnoza stanu środowiska w gminie

3.2.1 Budowa geologiczna i charakterystyka geomorfologiczna

Decydujący wpływ na ukształtowanie terenu gminy Nowa Wieś Lęborska miała działalność lodowca. Na terenie gminy zalegają czwartorzędowe utwory plejstocenu i holocenu w postaci glin zwałowych, ich zwietrzelin oraz piasków i żwirów lodowcowych a także piaski i żwiry sandrowe w północnej i południowej części gminy. W obszarach dolin rzecznych (centralna i zachodnia część gminy) zalegają piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły a także piaski i żwiry stożków napływowych. We wschodniej części gminy zalegają piaski i mułki kemów a także ropy, muły i piaski zastoiskowe. Wyspowo we wschodniej i centralnej części gminy zalegają żwiry, piaski, głazy i gliny moreny czołowej.

Gmina Nowa Wieś Lęborska zajmuje obszar o zróżnicowanej rzeźbie terenu, w obrębie której można wyróżnić formy dolinne jakie tworzy Pradolina Redy-Łeby oraz obszary wysoczyznowe. Ukształtowanie powierzchni jest w przewadze równinne w północnej części gminy, w centralnej części rozpościera się forma dolinna głęboko wcięta w wysoczyznę morenową. Natomiast południowe krańce gminy stanowi pagórkowata wysoczyzna morenowa pojezierza.

Wody podziemne regionu wodnego Dolnej Wisły, w którego granicach zawiera się obszar gminy Nowa Wieś Lęborska, zwykle występują w piętrach kredy górnej- paleocenu, oligocenu, miocenu i czwartorzędu. Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w piętrach czwartorzędowym i czwartorzędowo-trzeciorzędowym. Dominujące znaczenie użytkowe ma piętro czwartorzędowe. Jego miąższość i wykształcenie litologiczne wykazują znaczne zróżnicowanie spowodowane erozją i sedymentacją kolejnych zlodowaceń. Notuje się tu najczęściej od jednego do kilku poziomów wodonośnych występujących na różnych głębokościach, rozdzielanych warstwami izolującymi glin, rzadziej ropy.

3.2.2 Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne gminy Nowa Wieś Lęborska są zróżnicowane z uwagi na geomorfologię terenu, sąsiedztwo Morza Bałtyckiego i położenie w zasięgu oddziaływania dużych, stałych i sezonowych, centrów barycznych.

Obszar gminy charakteryzują łagodniejsze zimy i nieco chłodniejsze niż dalej w głąb lądu lata oraz niskie amplitudy roczne temperatur. Roczne wahania temperatur powietrza i średnia roczna amplituda temperatury zmieniają swoją wartość w sposób potwierdzający istotny wpływ Bałtyku na reżim termiczny obszaru. Linie amplitudy temperatur układają się

tutaj prawie równolegle do linii brzegowej. Liczba dni mroźnych, a więc z temperaturą minimalną niższą od 0°C, przeciętnie w ciągu roku zmienia się. Ponadto występują tutaj relatywnie długie okresy przejściowe między latem a zimą oraz wyraźnie chłodniejsza wiosna niż jesień.

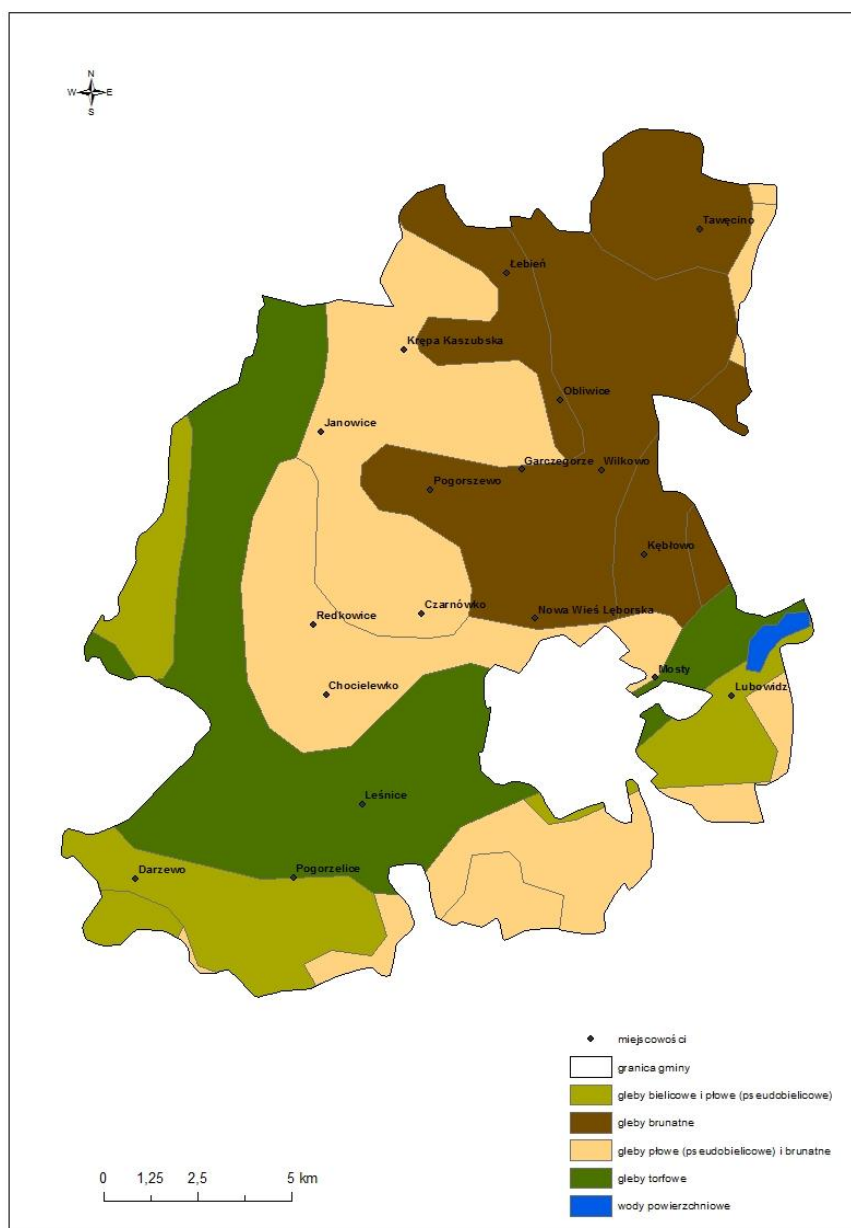
Rozkład roczny i sezonowy częstości występowania wiatru w gminie jest zbliżony do cech całego Nizu Polskiego. Przeważa wiatr z kierunków zachodniego i południowo-zachodniego.

3.2.3 Powierzchnia ziemi i gleby

Na obszarze gminy gleby tworzą urozmaiconą mozaikę. W zachodniej i południowo-zachodniej części gminy występują gleby torfowe, związane z doliną rzeczną. W środkowej części gminy i na południowych jej krańcach występują gleby płowe (pseudobielicowe) i brunatne. Północno-wschodnią część gminy zajmują średnie gleby brunatne.

Badania gleb w systemie monitoringu krajowego prowadzone są przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Monitoring prowadzony jest cyklicznie, w okresach pięcioletnich, w punktach zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo. Wybór punktów kontrolno-pomiarowych uwzględnia zróżnicowanie pokrywy glebowej (typy, gatunki, rodzaje, kompleksy przydatności rolniczej, klasy bonitacyjne), a także inne czynniki środowiska. Podstawę wyboru tych punktów stanowi szczegółowa analiza warunków glebowych kraju, fizjografia oraz występowanie obszarów ekologicznego zagrożenia powstałych w wyniku określonej działalności gospodarczej człowieka. W województwie pomorskim zlokalizowanych zostało zaledwie 9 punktów kontrolno-pomiarowych. Żaden z tych punktów nie występuje w granicach Gminy Nowa Wieś Lęborska.

Rysunek 3 Rodzaje gleb na obszarze Gminy Nowa Wieś Lęborska

Źródło: opracowanie własne

3.2.4 Surowce mineralne

Na terenie gminy eksploatacja surowców naturalnych obejmuje głównie piaski i żwiry oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Udokumentowane złoża surowców zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 8 Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska wg stanu na 31.12.2011 r.

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Zasoby [tys. Mg]		
		geologiczne bilansowe	przemysłowe	wydobycie
Piaski i żwiry				
Chocielewko	E	926	926	5
Kębłowo	E	2 846	2 846	93
Kębłowo Nowowiejskie	T	183	-	-
Kębłowo Nowowiejskie I	E	428	-	34
Łebień*	R	135	-	-
Nowa Wieś Lęborska II	R	2 732	2 732	
Pogorzelice II*	R	9 186	4 500	-
Pogorzelice III*	T	918	918	-
Pogorzelice IV	R	467	-	-
Pogorzelice V	R	4 239	4 186	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej				
Lędziechowo	Z	-	-	-
Nowa Wieś Lęborska	R	7 447	-	-
Nowa Wieś Lęborska II	E	1 438	1 438	57

* złoża zawierające piasek ze żwirem, E- złoża eksploatowane, R- złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C1), P- złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C₂+D), Z- złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane, T- złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo
Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.XII.2011r., PIG, Warszawa 2012 r.

Działalność polegająca na eksploatacji surowców naturalnych jest w większości uregulowana stosownymi koncesjami i pozwoleniami. Obecnie w obrocie prawnym znajdują się koncesje udzielone, przez Starostę Powiatu Lęborskiego, następującym podmiotom na terenie gminy:

- EKO-Kruszywa Sp. z o.o. – złoża Kębłowo Nowowiejskie I;
- „JUBET” Mariusz Jurgowiak – złoża Łebień;
- Firma Transportowo-Handlowa Jerzy Zakolski – złoża Pogorzelice IV.

Koncesje wydane przez Starostę, zgodnie z wymogami prawa, dotyczą obszarów udokumentowanego złoża nieobjętego własnością górnictwem, o powierzchni nie przekraczającej 2 ha, zamierzonym rocznym wydobywaniu do 20 000 m³ oraz bez użycia środków strzałowych podczas eksploatacji. Wydane koncesje wyłącznie dotyczą wydobywania piasków i żwirów.

Na obszarze gminy podobnie jak na obszarze całego kraju, obserwowany jest również wzrost zarejestrowanych przypadków nielegalnej eksploatacji kopalin. Zanotowany wzrost cen surowców skalnych oraz zwiększone zapotrzebowanie na nie sprawiły, że znaczna ilość kopalin wydobywana jest nielegalnie, bez odpowiednich zezwoleń, opłat i koncesji. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze pojawiło się nowe rozwiązanie prawne, które być może częściowo rozwiąże problem nielegalnego wydobywania. Mianowicie nowość ta dotyczy wydobywania piasku i żwiru w ilości nie większej niż 10 m³/rok, bez użycia środków strzałowych, przeznaczonego dla zaspakajania potrzeb własnych osób

fizycznych z nieruchomości stanowiących przedmiot prawa ich własności, bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną. Nowy zapis stanowi swego rodzaju furtkę, gdyż każda osoba fizyczna, będąca właścicielem nieruchomości, po spełnieniu wyżej przytoczonych warunków, ma możliwość wydobycia kopalin bez przechodzenia czasochłonnego i kosztownego procesu koncesyjnego i nie musi tego faktu ukrywać.

W granicach Gminy Nowa Wieś Lęborska trwają poszukiwania gazu łupkowego. W roku 2010 firma „Lane Energy Poland” Sp. z o.o. wykonała pionowy odwiert Łebień LE-1, gdzie stwierdzono przepływ gazu ziemnego na powierzchnię. W II kwartale 2011 r. wykonano poziomy odwiert Łebień LE-2H, a w III kwartale 2011 r. wykonano poziome, wieloetapowe szczelinowanie hydrauliczne oraz przeprowadzono testy produkcyjne z ustabilizowanym przepływem gazu. Jest to pierwsza ustabilizowana produkcja gazu łupkowego w Polsce.

3.2.5 Zasoby przyrody

3.2.5.1 Lasy

Gmina Nowa Wieś Lęborska charakteryzuje się lesistością wynoszącą ok. 33% powierzchni ogólnej gminy. Lasy w gminie znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Lębork. Lasy Nadleśnictwa Lębork składają się z drzewostanów sosnowych mieszanych z dużym udziałem gatunków liściastych głównie buka, dęba i brzozy. Stąd też, drzewostany te posiadają naturalną odporność na zagrożenie ze strony czynników zewnętrznych. Część drzewostanów występuje na glebach porolnych jako pierwsze lub drugie pokolenie i wykazuje stosunkowo małe zróżnicowanie gatunkowe.

Jeżeli chodzi o pochodzenie, dominującymi są drzewostany pochodzenia sztucznego, tj. głównie sosna, świerk, modrzew oraz częściowo dąb i buk.

Na terenie Nadleśnictwa Lębork w obrębie Lębork, znajdują się lasy rezerwatowe oraz lasy wodochronne i glebochronne, jednak największą powierzchnię zajmują lasy gospodarcze.

Struktura użytkowania lasów i gruntów leśnych w gminie została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 9 Powierzchnia gruntów leśnych w 2011 roku

ogółem	grunty leśne publiczne			grunty leśne prywatne	lesistość %
	razem	własność Skarbu Państwa	w zarządzie Lasów Państwowych		
9171,2	8790,2	8777,7	8758,7	381,0	33

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS.

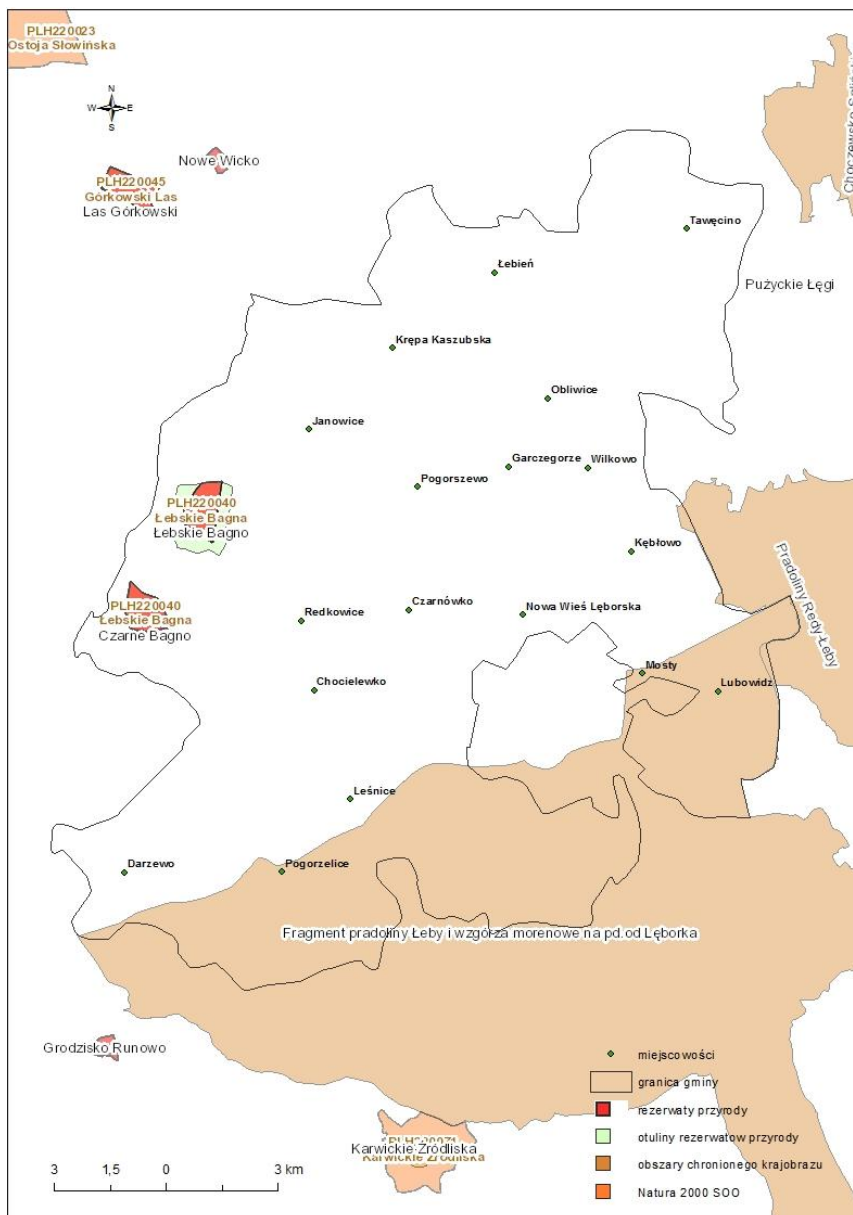
Większe kompleksy leśne zlokalizowane są w południowej części gminy. Zasoby leśne stanowią duży potencjał gospodarczy i ekologiczny tej części gminy, a także odgrywają istotną rolę w przestrzeni przyrodniczej i sieci ekologicznej regionu. Są one podstawą rozwoju lokalnego przemysłu drzewnego oraz podstawowym elementem zaplecza dla rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej.

3.2.5.2 Formy ochrony przyrody

Wyjątkowe wartości przyrodnicze i krajobrazowe Gminy Nowa Wieś Lęborska zostały objęte różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu. Występują tu i zajmują 22,2% powierzchni gminy:

- obszary OSO Natura 2000 - PLH220040 - Łebskie Bagna;
- Obszar Chronionego Krajobrazu - Fragment Pradoliny Łeby i wzgórze morenowe na południe od Lęborka;
- 2 rezerваты przyrody - Czarne Bagno, Łebskie Bagno;
- 24 pomniki przyrody
- strefy prawnej ochrony wokół gniazd.

Rysunek 4 Formy ochrony przyrody na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska

Źródło: opracowanie własne

Obszary Natura 2000

Na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska znajduje się obszar chroniony o znaczeniu wspólnotowym w ramach sieci Natura 2000.

Łebskie Bagna - PLH220040

Obszar obejmuje dwa oddzielone od siebie przestrzennie torfowiska bałtyckie, będące obecnie rezerwatami przyrody: „Łebskie Bagno” oraz „Czarne Bagno”. W okresie kiedy

tworzono obszar Natura 2000 torfowiska te nie były objęte ochroną prawną w formie rezerwatu.

Są one położone w dolinie Łeby, w kompleksie zmeliorowanych torfowisk niskich. Każde z torfowisk częściowo, lecz w różnym stopniu, jest zdegradowane wskutek wieloletnich odwodnień, eksploatacji torfu, pożarów i zalesiania. Wierzchowiny torfowisk są w części otwarte. Na „Łebskim Bagnie” istnieją fragmenty żywego torfowiska wysokiego w stanie zastoju oraz bardzo dobrze regenerujące zbiorowiska mszarne w dobrze uwodnionych wyrobiskach poeksploatacyjnych. Na „Czarnym Bagnie” jest zupełny brak nienaruszonych mszarów wysokotorfowiskowych. Zbocza kopuł obu torfowisk są opanowane przez bory bagienne ze spontanicznym lub nasadzoną drzewostanem.

Obszar ten jest ważnym miejscem występowania torfowisk wysokich (siedliska 7110 i 7120) oraz borów i lasów bagiennych (91D0). Ciekawa jest też stratygrafia i ekologia torfowiska. Łącznie stwierdzono tu występowanie 5 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Wśród potencjalnych zagrożeń wymienia się kontynuowanie prac odwodnieniowych na obu torfowiskach i w ich bezpośrednim sąsiedztwie, a także pożary, prowadzenie nasadzeń i wtórną sukcesję drzew.

Obszar Chronionego Krajobrazu

Południową część gminy zajmuje Obszar Chronionego Krajobrazu „Fragment Pradoliny Łeby i wzgórza morenowe na południe od Łęborka”, którego powierzchnia całkowita wynosi 16 731 ha (w granicach gminy ok. 6 000 ha). Został on uchwalony przez WRN w Słupsku w 1981 roku uchwałą nr X/42/81 (Dz. U. Woj. Słupskiego z 1981r, nr 9, poz. 23). W większości jest to obszar pagórkowaty położony w zasięgu zlodowacenia Bałtyckiego fazy pomorskiej. Stąd też charakteryzuje się wyraźną rzeźbą młodogłacjalną z licznymi jeziorami w zagłębieniach terenu. Urozmaicenie krajobrazu podkreśla szeroka pradolina Łeby na północy oraz przełomy rzek płynących z południa. Wzgórza morenowe porośnięte są lasami o urozmaiconym składzie gatunkowym i zróżnicowanej strukturze wiekowej. Gatunkami lasotwórczymi są tu sosna, buk, dąb, świerk oraz olsza i brzoza.

Rezerwaty przyrody

Na terenie gminy zostały ustanowione rozporządzeniami Wojewody Pomorskiego 2 rezerwaty przyrody Czarne Bagno i Łebskie Bagno.

Czarne Bagno

Rezerwat torfowiskowy utworzony w 2006 r. na mocy rozporządzenia Nr 50/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 3 kwietnia 2006 r. (Dz. U. Woj. Pom. Nr 44, Poz. 876).

Torfowisko wysokie typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami mszarnymi, wrzosowiskowymi, bagiennymi, wodnymi i leśnymi. Powierzchnia rezerwatu to 102,86 ha.

Łebskie Bagno

Rezerwat torfowiskowy utworzony w 2006 r. na mocy rozporządzenia Nr 51/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 3 kwietnia 2006 r. (Dz. U. Woj. Pom. Nr 44, Poz. 875). Obejmuje torfowisko wysokie typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami mszarnymi, wrzosowiskowymi i leśnymi. Powierzchnia rezerwatu stanowi 111,54 ha.

Strefy prawnej ochrony wokół gniazd ptaków

Na terenie Nadleśnictwa Lębork w 8 strefach ochrony – zlokalizowanych jest 10 gniazd ptaków, których miejsca gniazdowania objęte są prawną ochroną strefową.

Na obszarze Gminy Nowa Wieś Lęborska zlokalizowane są strefy prawnej ochrony wokół gniazd następujących gatunków ptaków:

- Bielik – leśnictwo Janowice;
- Orlik krzykliwy – leśnictwo Darzewo;
- Kania ruda – leśnictwo Darzewo;
- Bocian czarny – leśnictwo Leśnice.

Tabela 10 Pomniki przyrody na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska (stan na rok 2012)

Lp.	nr w rejestrze WKP	Rodzaj	Ilość	Gatunek 1	obwód	gatunek 2	obwód	gatunek 3	obwód	Organ powołujący	Numer aktu	Data aktu	Własność	Zarządzający	Położenie
1.	109(S)	grupa drzew	3	lipa drobnolistna	4,9	wiąz szypułkowy	3,85	wiąz szypułkowy	3	Prezydium WRN Gdańsk	Orzecz.nr273	1970-12-30	komunalna, gm.Nw.Wieś Lęb.	Gmina Nowa Wieś Lęborska	Tawęcino, park szkoły podstawowej
2.	110(S)	drzewo	1	wiąz szypułkowy	5					Prezydium WRN Gdańsk	Orzecz.nr274	1970-12-30	prywatna	Piotr Łuczyński	Tawęcino, przy budynku mieszkalnym właściciela
3.	111(S)	głaz	1		16,25					Prezydium WRN Gdańsk	Orzecz.nr276	1970-12-30	skarb państwa	Nadleśnictwo Lębork	L. Nowa Wieś, o.79d
4.	112(S)	drzewo	1	dąb szypułkowy	3,9					Prezydium WRN Gdańsk	Orzecz.nr277	1970-12-30			Janowice, dziedziniec b.PGR
5.	113(S)	grupa drzew	2	dąb szypułkowy	4,45	dąb szypułkowy	3,14			Prezydium WRN Gdańsk	Orzecz.nr278	1970-12-30	kościół rzymskokatolicki	Parafia Rzym.-Kat. Garczegorze	Janowice, przy kościele filialnym
6.	124(S)	drzewo	1	jarząb szwedzki	2					Prezydium WRN Gdańsk	Orzecz.nr291	1971-12-30	komunalna, gm.Nw.Wieś Lęb.	Gmina Nowa Wieś Lęborska	Krępa Kaszubska, przy drodze do Rozgórza
7.	316(S)	drzewo	1	lipa drobnolistna	3,82					Wojewoda Słupski	Rozp. 2/90	1990-07-31	skarb państwa	Rejon Dróg Publicznych Lębork	Redkowice, droga publ. przy przystanku PKS i posesji nr 32
8.	317(S)	drzewo	1	lipa drobnolistna	3,4					Wojewoda Słupski	Rozp. 2/90	1990-07-31	skarb państwa	Rejon Dróg Publicznych Lębork	Redkowice, droga publ. przy posesji nr 31
9.	318(S)	drzewo	1	lipa drobnolistna	3,3					Wojewoda Słupski	Rozp. 2/90	1990-07-31	skarb państwa	Rejon Dróg Publicznych Lębork	Redkowice, droga publ. przy posesji nr 4
10.	319(S)	drzewo	1	lipa drobnolistna	4,1					Wojewoda Słupski	Rozp. 2/90	1990-07-31	skarb państwa	Rejon Dróg Publicznych Lębork	Redkowice, droga publ. przy posesji nr 5
11.	320(S)	drzewo	1	dąb szypułkowy	4,15					Wojewoda Słupski	Rozp. 2/90	1990-07-31	komunalna, gm.Nw.Wieś Lęb.	Gmina Nowa Wieś Lęborska	Redkowice, plac wiejski przy przyst. autob. komunik. miejskiej
12.	321(S)	drzewo	1	lipa drobnolistna	4,45					Wojewoda Słupski	Rozp. 2/90	1990-07-31	komunalna, gm.Nw.Wieś Lęb.	Gmina Nowa Wieś Lęborska	Redkowice, przy posesji nr 23, b.park dworski
13.	322(S)	drzewo	1	dąb szypułkowy	7,2					Wojewoda Słupski	Rozp. 2/90	1990-07-31	prywatna	Leszek i Adam Wołoszowie	Redkowice, podwórze b.dworu

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA
NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019

Lp.	nr w rejestrze WKP	Rodzaj	Ilość	Gatunek 1	obwód	gatunek 2	obwód	gatunek 3	obwód	Organ powołujący	Numer aktu	Data aktu	Własność	Zarządzający	Położenie
14.	423(S)	drzewo	1	dąb szypułkowy	4,05					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	Nadleśnictwo Lębork	L.Janowice, obr. Lębork, o.35 6a
15.	424(S)	drzewo	1	buk zwyczajny	3,85					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	Nadleśnictwo Lębork	L.Janowice, obr. Lębork, o.36 8j
16.	425(S)	drzewo	1	dąb szypułkowy	3,9					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	Nadleśnictwo Lębork	L.Janowice, obr. Lębork, o.37 1a
17.	426(S)	drzewo	1	dąb szypułkowy	4,5					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	Nadleśnictwo Lębork	L.Janowice, obr. Lębork, o.37 1a
18.	427(S)	drzewo	1	grab zwyczajny	2					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	AWRSP	Leśnice, park podworski
19.	428(S)	drzewo	1	lipa drobnolistna	5,2					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	AWRSP	Leśnice, park podworski
20.	429(S)	drzewo	1	platan klonolistny	3,55					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	AWRSP	Janowiczki, park podworski
21.	430(S)	grupa drzew	3	lipa drobnolistna	3,2	lipa drobnolistna	3,05	lipa drobnolistna	2,65	Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	AWRSP	Leśnice, park podworski
22.	431(S)	grupa drzew	2	klon zwyczajny	2,5	klon zwyczajny	2,25			Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	AWRSP	Leśnice, park podworski
23.	432(S)	drzewo	1	platan klonolistny	5					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	AWRSP	Janowice, park podworski
24.	433(S)	drzewo	1	platan klonolistny	3,8					Wojewoda Słupski	Rozp. 51/95	1995-08-28	skarb państwa	AWRSP	Janowice, park podworski

Źródło: RDOŚ

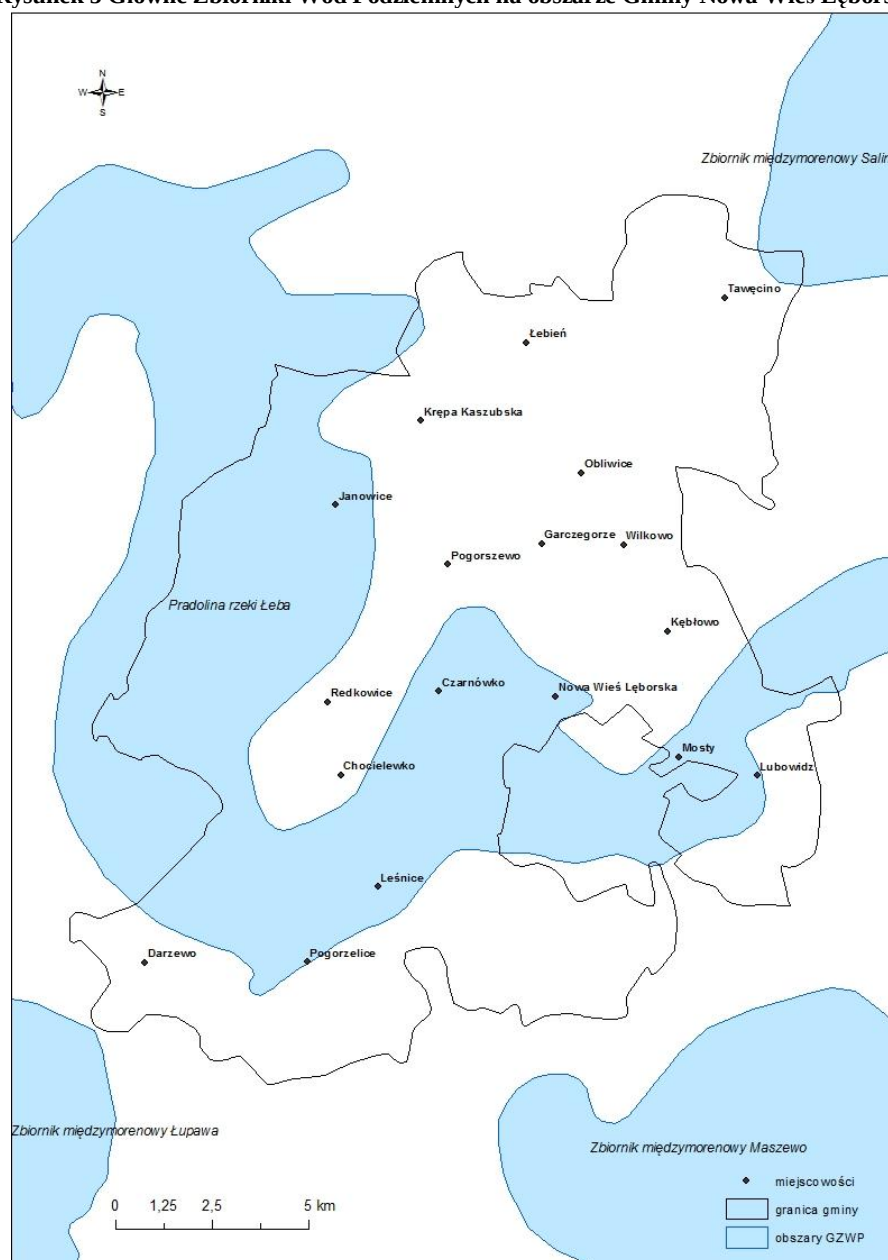
3.2.6 Zasoby wodne i jakość wód

3.2.6.1 Wody podziemne

Jednym z ważniejszych zadań polityki państwa jest ochrona wód podziemnych przed degradacją zasobową i jakościową oraz tworzenie warunków racjonalnego nimi gospodarowania. Ze względu na ochronę największych zasobów wód podziemnych, z uwagi na ich cechy, wydajność ujęć, przewodność utworów i czystość wyznaczone zostały Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) gromadzące strategiczne zasoby kraju.

Na obszarze gminy zlokalizowane są części 2 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: GZWP 107 Pradolina rzeki Łeba, oraz niewielki fragment GZWP 108 Zbiornik międzymorenowy Salino.

Rysunek 5 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na obszarze Gminy Nowa Wieś Lęborska

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11 Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, których części występują w granicach gminy

Numer i nazwa GZWP	Wiek utworów	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (m ³ /dobę)	Powierzchnia zbiornika (km ²)	Typ zbiornika /odporność na zanieczyszczenie	Średnia głębokość ujęć [m ppt]
107 Pradolina rzeki Łeby	Q*	125 000	195	pradoliny / podatny	5-50
108 Zbiornik międzymorenowy Salino	Q*	16 900	80	międzymorenowy / odporny	10-40

*Q – czwartorzęd

Źródło: Studium ekofizjograficzne Województwa Pomorskiego, 2006

Dla potrzeb gospodarowania wodami podziemnymi wydziela się jednolite części wód podziemnych. Jednolita część wód podziemnych (JCWPd) oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej, jednolite części wód podziemnych obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającymi pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

W granicach gminy Nowa Wieś Lęborska zawiera się obszar JCWPd 11Q₁₋₃ - (Ng), (Pg), (Cr)_(z), który obejmuje zlewnie Słupi, Łupawy i Łeby. Na obszarze gminy jest to głównie zlewnia rzeki Łeby. Główne poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych. Wyróżnia się głównie zasobna struktura pradolin Redy – Łeby (GZWP 107).

Badania i oceny stanu wód podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska w sieci krajowej przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z art. 155a ust. 5 i 6 Ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 (Dz.U.12.145 j.t.), Państwowa Służba Hydrogeologiczna wykonuje badania i ocenia stan wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. W uzasadnionych przypadkach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje, w uzgodnieniu z państwową służbą hydrogeologiczną, uzupełniające badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, a wyniki tych badań przekazuje za pośrednictwem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska Państwowej Służbie Hydrogeologicznej.

Jednym z zadań realizowanych w ramach powierzonych PIG-PIB zadań, jest ocena stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych, polegająca na szczegółowej analizie corocznych danych pomiarowych w punktach badawczych. Wynikiem tej analizy jest klasyfikacja wód podziemnych w punkcie w zakresie: jakości wód (klasy I–V) oraz stanu chemicznego JCWPd (dobry / słaby). Wykorzystywane są dane z sieci monitoringu systemu PMŚ oraz informacje wytworzone przez państwową służbę hydrogeologiczną (m.in. dostępne schematy warunków hydrogeologicznych i modele koncepcyjne). Metodyka oceny stanu chemicznego JCWPd jest dostosowana do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych i wytycznych Komisji Europejskiej. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, wyróżnia się trzy rodzaje monitoringu stanu chemicznego wód podziemnych, tj. monitoring diagnostyczny, operacyjny i badawczy.

W ramach tego zadania w 2011 roku została opracowana kompleksowa ocena stanu (chemicznego i ilościowego) jednolitych części wód podziemnych w 2010 roku. Na obszarze gminy Nowa Wieś Lęborska zlokalizowany został 1 punkt monitoringu ilościowego w miejscowości Leśnice. Wg tej oceny stan wód podziemnych w całej JCWPd 11 został uznany jako dobry.

W roku 2010 w ramach regionalnego monitoringu wód podziemnych przez WIOŚ przeprowadzono badania z 1 otworu pomiarowego, zlokalizowanego w obrębie Gminy Nowa Wieś Lęborska. Pomiary obejmowały około 40 parametrów fizykochemicznych.

Tabela 12 Ocena stanu wód podziemnych monitorowanych przez WIOŚ w Gdańsku na obszarze gminy Nowa Wieś Lęborska w 2010 roku

Miejscowość/nazwa ujęcia	Nr lokalny punktu	Stratygrafia	Głębokość [m]	Stan chemiczny wód/Klasa wody	Wskaźniki decydujące o klasie
Janowice – ujęcie wiejskie	1	Q	55,0	Dobry/ II klasa	Fe

Źródło: WIOŚ w Gdańsku

Analiza wyników uzyskanych w 2010 roku pozwoliła stwierdzić, iż wody pochodzące z rozpatrywanego otworów badawczego cechowały się dobrym stanem chemicznym.

3.2.6.2 Wody powierzchniowe

Gmina Nowa Wieś Lęborska położona jest w obrębie zlewni rzeki Łeby, w regionie wodnym Dolnej Wisły.

Na terenie gminy znajduje się naturalny zbiornik wodny Jezioro Lubowidzkie, które położone jest w południowo-wschodniej części gminy i spełnia funkcje głównie rekreacyjne. Jest to jezioro przepływowe, przez które przepływa rzeka Węgorza, dopływ rzeki Łeby. Jezioro w granicach gminy zajmuje powierzchnię 153,47 ha i ma 15,6 m głębokości.

Sieć rzeczna na obszarze gminy stanowi oprócz rzeki Łeby kilka mniejszych cieków: Kisewska Struga, Pogorzelica, Reknica, Okalica, Sitnica, Kanał Breński, Kanał Łebski, Świniucha.

Danymi dotyczącymi stanu czystości wód powierzchniowych na terenie gminy dysponuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku.

W 2011 roku badania monitoringowe były prowadzone na 2 stanowiskach pomiarowo-kontrolnych na terenie gminy. Badania parametrów fizycznych, chemicznych i biologicznych umożliwiły określenie stanu wód środkowej Łeby oraz dolnych biegów jej dopływów, tj., Okalicy, Pogorzelicy.

Tabela 13 Ocena stanu powierzchniowych wód płynących monitorowanych przez WIOŚ w Gdańsku na obszarze Gminy Nowa Wieś Lęborska w 2011 roku

Nr stanowiska	Nazwa rzeki	Nazwa stanowiska	Kilometraż km	Stan biologiczny	Stan fizykochemiczny	Stan ekologiczny	Stan chemiczny
2011*							
1.	Łeba	Chocielewko	46,6	II	I	dobry	DOBRY
2.	Pogorzelica	Pogorzelice	1,5	II	II	dobry	

*ocena w trakcie weryfikacji wg rozporządzenia MŚ z dn. 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. Nr 257, poz. 1545).

Źródło: WIOS Gdańsk

Analiza uzyskanych wyników wykazała generalnie II-klasową jakość biologiczną i fizykochemiczną monitorowanych rzek. W rezultacie, stan ekologiczny monitorowanych rzek prezentował się dobrze. Stan chemiczny rzeki w przekroju Chocielewko przedstawiał się dobrze.

3.2.6.3 Tereny zalewowe

Na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska zagrożenia przyrodnicze związane z powodzią dotyczą głównie Pradoliny Redy-Łeby a szczególnie terenów łąkowych znajdujących się w sąsiedztwie rzeki Łeby. Obszary te zostały szczegółowo przedstawione na rysunku poniżej.

Rysunek 6 Tereny zalewowe w Gminie Nowa Wieś Lęborska

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku

Zgodnie z informacją udzieloną przez Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku w granicach gminy nie znajdują się żadne obwałowania rzek, jak również nie występują zbiorniki retencyjne.

3.2.7 Gospodarka wodno-ściekowa

3.2.7.1 Zaopatrzenie w wodę

Zgodnie z danymi uzyskanymi Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2011, sieć wodociągowa w gminie ma długość ok. 92,7 km i liczy 2075 przyłączy. Z sieci wodociągowej korzysta 11 450 osób i stanowi to ok. 85% ludności gminy.

Ilość wody dostarczanej gospodarstwom domowym w 2011 roku wynosiła 422,1 dam³.

Tabela 14 Podstawowe dane dotyczące sieci wodociągowej (2011r)

Parametr	Gmina wiejska Nowa Wieś Lęborska
Długość sieci [km]	92,7
Liczba przyłączy [szt.]	2075
Ilość wody dostarczanej gospodarstwom domowym [dam ³]	422,1

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

W poniższej tabeli przedstawiono wielkości poboru wody przez wybrane podmioty z terenu gminy Nowa Wieś Lęborska, które wносиły opłaty za korzystanie ze środowiska do Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku w latach 2010 i 2011.

Tabela 15 Wielkość poboru wody w gminie Nowa Wieś Lęborska wg opłat za korzystanie ze środowiska wnoszonych do Urzędu Marszałkowskiego w latach 2010 i 2011

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Identyfikator jednostki	Gmina	Ujęcie	Pozwolenie wodnoprawne	Rodzaj wody	Cel zużycia	Wielkość poboru [m ³]	
									2010	2011
1	Polski Związek Działkowców POD im. gen. Sikorskiego	Lębork, Armii WP 7, 84-300 Lębork	701591531770	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	PZD ujęcie Lubowidz	2001-01-03 - 2010-12-31 i 2011-01-12 - 2031-01-30	podziemna	C	33 904	21 828
2	Przedsiębiorstwo Prywatne WIM Wolborscy	Lębork-Lubowidz , Lębork-Lubowidz , 84-300 Lębork-Lubowidz	770508191	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	Ujęcie Lubowidz	1996-05-16 - 2010-12-31 i 2011-03-07 - 2021-03-31	podziemna	C	441	371
3	Nadleśnictwo Lębork	Lębork, I Armii WP 32, 84-380 Lębork	770528006	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	Nadleśnictwo Lębork hydrofornia Darzewo	2001-10-16 - 2011-10-16 i 2011-06-24 - 2021-06-30	podziemna	A	1 756	3 113
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	Nadleśnictwo Lębork hydrofornia Leśnice	2004-12-30 - 2019-12-31	podziemna	A	10 182	11 472
4	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe S & S s.c.	Lębork - Lubowidz 32, Lębork - Lubowidz 32, 84-300 Lębork - Lubowidz	770679596	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	pobór wody Lubowidz	brak pozwolenia wodnoprawnego	podziemna	A	28	33
5	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Nowej Wsi Lęborskiej	Nowa Wieś Lęborska, Młynarska 10, 84-351 Nowa Wieś Lęborska	770731279	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	GZUK hydrofornia Chocielewko	2003-11-26 - 2013-11-30	podziemna	A	17 289	16 787

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Identyfikator jednostki	Gmina	Ujęcie	Pozwolenie wodnoprawne	Rodzaj wody	Cel zużycia	Wielkość poboru [m ³]	
									2010	2011
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Czarnówko	2003-11-13 - 2013-11-30	podziemna	A	19 813	20 854
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Darzewo	2002-12-24 - 2012-12-31	podziemna	A	15 941	16 674
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Dziechlino	2003-11-13 - 2013-11-30	podziemna	A	5 629	5 762
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Garczegorze	2003-12-04 - 2013-12-31	podziemna	A	37 261	35 404
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Janowice	2003-02-18 - 2013-02-28	podziemna	A	24 881	24 269
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Janowiczki	2004-12-22 - 2014-12-31	podziemna	A	8 941	15 549
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Kębłowo	2007-12-03 - 2018-01-01	podziemna	A	19 287	18 307
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Krępa Kaszubska	2003-02-19 - 2013-02-28	podziemna	A	31 813	31 983
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Łędziechowo	2009-01-01 - 2019-03-15	podziemna	A	9 251	9 163
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Lubowidz	2001-03-22 - 2011-02-28	podziemna	A	20 816	24 316
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Łebień	2003-11-13 - 2013-11-30	podziemna	A	38 691	36 877
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Łebień Berholtz	brak pozwolenia wodnoprawnego	podziemna	A	960	847
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	GZUK hydrofornia Ługi	2009-01-01 - 2019-03-15	podziemna	A	12 490	14 769

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Identyfikator jednostki	Gmina	Ujęcie	Pozwolenie wodnoprawne	Rodzaj wody	Cel zużycia	Wielkość poboru [m ³]	
									2010	2011
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	GZUK hydrofornia Małoszyce	2007-10-18 - 2017-10-31	podziemna	A	6 616	7 295
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	GZUK hydrofornia Obliwice	2002-06-20 - 2012-06-30	podziemna	A	5 090	5 466
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	GZUK hydrofornia Pogorzelice	2003-11-26 - 2013-11-30	podziemna	A	8 502	9 881
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	GZUK hydrofornia Redkowice	2003-11-13 - 2013-11-30	podziemna	A	15 241	13 841
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	GZUK hydrofornia Tawęcino	2003-11-13 - 2013-11-30	podziemna	A	35 972	29 990
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	GZUK hydrofornia Wilkowo	2003-11-13 - 2013-11-30	podziemna	A	5 175	4 943
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	GZUK hydrofornia Żelazkowo	2004-12-22 - 2014-12-31	podziemna	A	6 864	6 660
6	Przedsiębiorstwo Składowania i Przerobu Odpadów sp. z o.o.	Czarnówko 5, Czarnówko 5, 84-351 Nowa Wieś Lęborska	770740686	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	PSiPO sp. z o.o. ujęcie własne	2005-11-29 - 2025-12-31	podziemna	A	3 786	3 335
7	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Leśnicach	Leśnice 10 , Leśnice 10 , 84-302 Nowa Wieś Lęborska	770851807	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	SM Leśnice ujęcie	brak pozwolenia wodnoprawnego	podziemna	A	38 030	31 678
8	BNA Polska sp. z o.o.	Obliwice, Aleja Topolowa 1, 84-351 Nowa Wieś Lęborska	771242708	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	Ujęcie studnia SW-1\200	2006-04-18 - 2016-04-30	podziemna	A	2 921	2 956
				gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	Ujęcie studnia SW-2\2001 i SW-3\2001	2008-07-25 - 2018-08-31	podziemna	B	3 835	3 813
9	Gorzelnia Rolnicza Jadwiga Lesiuk Łosińska	Pogorszewo 9, Pogorszewo 9, 84-351 Nowa Wieś Lęborska	771332015	gm. Nowa Wieś Lęborska 2208042	ujęcie własne woda podziemna	2003-07-07 - 2013-06-30	podziemna	A	200	330

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Identyfikator jednostki	Gmina	Ujęcie	Pozwolenie wodnoprawne	Rodzaj wody	Cel zużycia	Wielkość poboru [m ³]	
									2010	2011
				gm. Nowa Wieś Łęborska 2208042	Ujęcie wody powierzchniowej	2003-07-07 - 2013-06-30	powierzch.	B	1 750	350
				RAZEM					443 356	428 916

Źródło: Urząd Marszałkowski w Gdańsku

Cel zużycia

A - do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia lub na cele socjalno-bytowe

B - na potrzeby produkcji, w której woda wchodzi w skład lub bezpośredni kontakt z produktami żywnościowymi i farmaceutycznymi lub na cele konfekcjonowania

C - pozostałe cele

Wielkość poboru wody według opłat za korzystanie ze środowiska, które wniesiono do Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku w 2011 roku zmniejszyła się w stosunku do roku 2010. W większości podmiotów woda wykorzystywana była w celu spożycia lub na cele socjalno-bytowe. W kilku przypadkach woda wykorzystywana była na potrzeby produkcji oraz na pozostałe cele.

Na obszarze gminy zlokalizowane są 22 gminne ujęcia wody, które zostały wymienione w poniższej tabeli.

Tabela 16 Gminne ujęcia wody

Nazwa ujęcia -Lokalizacja	Rodzaj (podziemne/powierzchniowe)	Wydajność	Obsługiwane miejscowości
Chocielewko	podziemne	5,8 l/s	Chocielewko
Czarnówko	podziemne	5 l/s	Czarnówko
Darzewo	podziemne	2,2 l/s	Darzewo, Laska
Dziechlino	podziemne	5,8 l/s	Dziechlino
Garczegorze	podziemne	5,8 l/s	Garczegorze, Janisławiec
Janowice	podziemne	7,22 l/s	Janowice
Janowiczki	podziemne	4,7 l/s	Janowiczki, Niebędzino
Kębłowo Nowowiejskie	podziemne	5,8 l/s	Kębłowo Nowowiejskie, Łowcze
Krępa Kaszubska	podziemne	8,33 l/s	Krępa Kaszubska, Darżkowo
Lędziechowo	podziemne	2,2 l/s	Lędziechowo
Lubowidz	podziemne	4,7 l/s	Lubowidz, Jamy
Łebień	podziemne	6,0 l/s	Łebień
Łebień Berholtz	podziemne	3,3 l/s	Łebień Berholtz
Ługi	podziemne	5,0 l/s	Ługi

Nazwa ujęcia -Lokalizacja	Rodzaj (podziemne/ powierzchniowe)	Wydajność	Obsługiwane miejscowości
Małoszyce	podziemne	5,2 l/s	Małoszyce
Obliwice	podziemne	5,8 l/s	Obliwice
Pogorzelice	podziemne	1,9 l/s	Pogorzelice
Redkowice	podziemne	3,33 l/s	Redkowice
Tawęcino	podziemne	6,25 l/s	Bąsewice, Karlikowo Lęborskie, Rekowo Lęborskie
Wilkowo Nowowiejskie	podziemne	4,7 l/s	Wilkowo Nowowiejskie
Żelazkowo	podziemne	4,7 l/s	Żelazkowo
Leśnice	podziemne	Brak danych	Leśnice

Źródło: dane z Urzędu Gminy Nowa Wieś Lęborska

3.2.7.2 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 32,7 km wg danych uzyskanych z Banku Danych Regionalnych za 2011 rok. Do sieci kanalizacyjnej doprowadzonych jest 658 przyłączy.

Według danych pozyskanych z GUS za rok 2011 z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta ok. 35 % mieszkańców gminy.

Tabela 17 Podstawowe dane dotyczące sieci kanalizacji sanitarnej w gminie w 2011 roku

Liczba przyłączy	Długość sieci [km]	Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej
658	32,7	4 666

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Na przestrzeni lat 2010-2011 w Gminie Nowa Wieś Lęborska nastąpił wzrost ilości odprowadzanych ścieków, jak również liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej. W tabelach poniżej przedstawiono dane dotyczące ilości odprowadzanych ścieków..

Tabela 18 Ilość odprowadzanych ścieków w latach 2010-2011 [m³/rok]

Jednostka terytorialna	J.m.	2010	2011
Nowa Wieś Lęborska g. wiejska	dm ³	108	144

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Tabela 19 Ścieki przemysłowe i komunalne wytworzone w Gminie Nowa Wieś Lęborska w 2011 r.

Ścieki	Gmina wiejska Nowa Wieś Lęborska
ogółem [dam ³]	144
oczyszczane razem [dam ³]	144
oczyszczane mechanicznie [dam ³]	9
oczyszczane chemicznie (tylko ścieki przemysłowe) [dam ³]	0
oczyszczane biologicznie [dam ³]	43
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów [dam ³]	92
nieoczyszczane razem [dam ³]	0
nieoczyszczane odprowadzone z zakładów przemysłowych [dam ³]	0
nieoczyszczane odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	0
oczyszczane biologicznie, chemicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków wymagających oczyszczania [dam ³]	93,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska znajdują się 4 komunalne oczyszczalnie ścieków. Z miejscowości Nowa Wieś Lęborska i Mosty ścieki kierowane są siecią kanalizacyjną do miejskiej oczyszczalni ścieków w Lęborku.

Tabela 20 Komunalne oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska

Nazwa/ Lokalizacja oczyszczalni	Rodzaj	Przepustowość [m ³ /d]	Obciążenie [RLM]	Ilość odbieranych ścieków [m ³ /dobę]	Ilość wytworzonych osadów ściekowych [tsm*/rok]	Sposób zagospodarowania osadów
Oczyszczalnia Darzewo	mechaniczno-biologiczna	14	180	42	b.d.	składowanie
Oczyszczalnia Janowice	mechaniczno-biologiczna	169	460	21	2	składowanie
Oczyszczalnia Pogorszewo	mechaniczno-biologiczna	45	384	27	2	składowanie
Oczyszczalnia Łebień	mechaniczno-biologiczna	67,5	433	25	b.d.	składowanie

Źródło: Urząd Gminy Nowa Wieś Lęborska

Na pozostałym obszarze gminy ścieki z gospodarstw domowych gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, z których wywożone są do punktów zlewnych w oczyszczalni ścieków lub przez zbiorniki przepływowe odprowadzane są do gruntu, ewentualnie do wód powierzchniowych w sposób niekontrolowany.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2005 Nr 236, poz. 2008) gmina prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu

opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Według ewidencji Urzędu Gminy na terenie gminy znajdują się 1482 zbiorniki bezodpływowe.

Do wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych uprawnione są wyłącznie przedsiębiorcy posiadający wymagane w tym zakresie zezwolenie wydane przez wójta ze względu na świadczenie usług.

3.2.8 Jakość powietrza

3.2.8.1 Emisja przemysłowa

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanego przemysłu ciężkiego i większych przemysłowych źródeł zanieczyszczenia powietrza. Potencjalnym źródłem zanieczyszczeń powietrza są zakłady produkcyjne a także inne podmioty działające na terenie gminy. Na jakość powietrza w gminie Nowa Wieś Lęborska pewien wpływ mogą mieć emisje napływające z terenów sąsiednich (miasto Lębork).

Istotnym elementem polityki w ochronie powietrza są opłaty za wprowadzanie zanieczyszczeń do atmosfery. Opłaty są jednym z najważniejszych ekonomicznych środków ochrony środowiska, którego celem jest stymulowanie podmiotów gospodarczych do oszczędnego korzystania z jego zasobów i minimalizowania szkodliwych zmian. Opłatami za wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza objęte są wszystkie istotne jednostki organizacyjne.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące rocznej wielkości emisji do powietrza, z wyszczególnieniem pyłów i gazów, z wybranych zakładów funkcjonujących na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska. Informacje te pochodzą z bazy Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, opartej na rozliczeniu się za korzystanie ze środowiska.

Tabela 21 Zestawienie emisji gazów i pyłów do powietrza z wybranych zakładów

Nazwa jednostki	Suma gazów [Mg]		Suma pyłów [Mg]		Razem [Mg]	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Zakład Mechaniki Maszyn AVALON	0,519987	0,487059	0,015349	0,014336	0,535336	0,501395
ABB ENTRELEC Polska Sp. z o.o.	0,2736	0,3176	-	-	0,2736	0,3176
Z.P.H. Profil Chocielewko	-	-	0,069448	0,083776	0,069448	0,083776
Sondex Sp. z o.o.	0,135450	0,263340	-	-	0,135450	0,263340
Sondex Braze Sp. z o.o.	0,063495	0,609912	0,003499	0,000738	0,066994	0,61065
Przedsiębiorstwo Prywatne WIM Wolborscy	0,061320	0,048336	-	-	0,061320	0,048336
P.P.-H. S & S s. c.	141,650152	158,5545	0,653287	0,585000	142,303439	159,139500
Tartak DREWBAL	-	-	0,005926	0,005899	0,005926	0,005899
SAB Z.H.U.	0,051575	0,134039	0,016735	0,043492	0,068310	0,177531
Autonaprawa Brunon Krampa	0,000261	0,000289	0,000286	0,000340	0,000547	0,000629
GRUPA "SPORTEX" S.C.	-	16,513143	-	0,018315	-	16,494828
Recykling-Surowce Wtórne S.C.	-	5,43577	-	0,000305	-	5,436075

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

3.2.8.2 Emisja niska

Źródłem zanieczyszczeń powietrza w gminie Nowa Wieś Lęborska jest emisja toksycznych substancji z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Takie lokalne systemy grzewcze i piece domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Spala się w nich różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które są źródłem emisji dioksyn, gdyż proces spalania jest niepełny i zachodzi w stosunkowo niskich temperaturach. Zanieczyszczenia z tego rodzaju źródła zawierają znaczne ilości popiołu (ok. 20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%).

Potencjalne źródło zanieczyszczeń stanowią również obiekty użyteczności publicznej oraz zakłady produkcyjne wyposażone w kotłownie węglowe.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące rocznej wielkości emisji do powietrza, z wyszczególnieniem pyłów i gazów, z wybranych obiektów użyteczności publicznej oraz innych podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska. Informacje te pochodzą z bazy Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, opartej na rozliczeniu się za korzystanie ze środowiska.

Tabela 22 Zestawienie emisji gazów i pyłów do powietrza z wybranych obiektów użyteczności publicznej i innych podmiotów

Nazwa jednostki	Suma gazów [Mg]		Suma pyłów [Mg]		Razem [Mg]	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Urząd Gminy Nowa Wieś Lęborska (kotłownie)	442,81568	452,078523	2,219887	1,329037	445,035567	453,407560
Spółdzielnia Mieszkaniowa KĘBŁOWO	593,147646	527,470398	1,560600	1,387800	594,708246	528,858198
Spółdzielnia Mieszkaniowa Łebień	205,760695	496,152616	0,284053	1,210865	206,044748	497,647534
Zespół Szkół im Strażaków Polskich w Nowej Wsi Lęborskiej	238,756947	205,798041	0,974386	0,781905	239,731333	206,579946
Zespół Szkół w Leśnicach	151,498752	124,261816	0,906510	0,743585	152,405262	125,005401
LANE ENERGY POLAND Sp. z o.o.	7,071	334,91	-	-	7,071	334,91

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

3.2.8.3 Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Zaopatrzenie gminy w ciepło rozwiązane jest poprzez sieć gazową, lokalne kotłownie dla potrzeb budynków użyteczności publicznej i usługowej oraz kotłownie i paleniska indywidualne w budynkach jednorodzinnych, gdzie źródłami ciepła są głównie węgiel kamienny lub miał. Z sieci gazowej w gminie Nowa Wieś Lęborska korzysta ok. 10% mieszkańców.

Tabela 23 Podstawowe elementy charakteryzujące sieć gazową w gminie w latach 2010-2011

Podstawowe charakterystyki	Rok	
	2010	2011

Podstawowe charakterystyki	Rok	
	2010	2011
długość czynnej sieci ogółem w m	21325	21672
długość czynnej sieci przesyłowej w m	1401	1401
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	19924	20271
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	356	366
odbiorcy gazu	337	343
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	290	295
zużycie gazu w tys. m ³	338,20	305,10
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	320,8	290,9
ludność korzystająca z sieci gazowej	1358	1379

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Z powyższych danych wynika, że w 2011 roku zwiększyły się w stosunku do roku poprzedniego: długość czynnej sieci gazowej ogółem, długość czynnej sieci rozdzielczej, liczba czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, liczba odbiorców gazu oraz liczba ludności korzystająca z sieci gazowej. Jednocześnie zmniejszyło się zużycie gazu w tym do celów ogrzewania mieszkań.

3.2.8.4 Emisja komunikacyjna

Źródłem tego rodzaju emisji są drogi o dużym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie: tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły, metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Istotne jest również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon, okładzin hamulcowych i nawierzchni dróg. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od wielu czynników między innymi od: natężenia i płynności ruchu, konstrukcji silnika i jego stanu technicznego, zastosowania dopalaczy i filtrów, rodzaju paliwa, parametrów technicznych i stanu drogi. Emisja komunikacyjna stanowi szczególne zagrożenie dla terenów przyległych do ciągów komunikacyjnych, głównie ma niekorzystny wpływ na uprawy polowe. Zaleca się aby w sąsiedztwie dróg prowadzić uprawy nasienne ponieważ w nasionach nie następuje akumulacja metali ciężkich i innych zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Zasadniczą różnicą między emisją przemysłową, a komunikacyjną jest położenie punktu emisji. Źródła emisji komunikacyjnej (pojazdy) posiadają punkt emisji przy powierzchni ziemi przez co rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń jest bardzo utrudnione. Zanieczyszczenia te działają na środowisko w najbliższym otoczeniu drogi. Rozprzestrzenianie się spalin zależy nie tylko od warunków meteorologicznych jak prędkość,

kierunek wiatru, opad atmosferyczny, zachmurzenie, ale głównie od otoczenia drogi to jest umiejscowienia budynków i zieleni miejskiej w stosunku do kierunku przebiegu dróg.

Na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska nie były prowadzone badania wpływu zanieczyszczeń komunikacyjnych na stan środowiska oraz brak jest analiz teoretycznych. Określenie stopnia zanieczyszczenia powietrza przez zanieczyszczenia komunikacyjne jest trudne i wymagałoby przeprowadzenia odpowiednich badań w rocznym cyklu pomiarowym. W granicach gminy zagrożenie ze strony komunikacji stanowią przede wszystkim droga krajowa nr 6, droga wojewódzka nr 214 oraz drogi powiatowe.

3.2.8.5 Ocena jakości powietrza

Według obowiązujących przepisów, ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Co roku Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach, w oparciu o kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2008.47.281). Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2008.25.150 ze zm.) strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa. Zakres oceny rocznej wykonanej na potrzeby ustalenia dotrzymywania standardów imisyjnych dla poszczególnych zanieczyszczeń jest analizą wielkości stężeń za 2011 r.

Ocenę wykonano według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia, które obejmują: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, ołów, arsen, nikiel, kadm, benzo(a)piren, pył PM10, pył PM2,5, ozon, tlenek węgla. Zakres oceny od roku 2008 jest poszerzony o arsen, nikiel, kadm i benzo(a)piren, czyli zanieczyszczenia objęte dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu.

Natomiast w ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględniono: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃ określony współczynnikiem AOT40. Przekroczenie poziomów oceniane było na podstawie wielkości stężeń zanieczyszczeń z okresu roku 2011. Poziom dopuszczalny, docelowy, celu długoterminowego uznawany był za przekroczony, jeżeli chociaż w jednym punkcie strefy wystąpiło niedotrzymanie ww. norm.

W rocznej ocenie jakości powietrza strefy o najwyższych stężeniach (przekroczenia normy) zaliczono do klasy C, dla której istnieje ustawowy obowiązek sporządzenia programów ochrony powietrza (POP). W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie można wydzielić następujące klasy stref:

- Klasa A – gdy poziom substancji nie przekracza poziomu dopuszczalnego;
- Klasa B – poziom choćby jednej substancji mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji;
- Klasa C – poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji (jeżeli dla substancji nie został określony margines tolerancji – poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny).

W przypadku klasyfikacji stref dla celów długoterminowych stosuje się natomiast dwuklasową skalę:

- Klasa D1 - poziom substancji nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- Klasa D2 - poziom substancji przekracza poziom celu długoterminowego.

Począwszy od 2002 roku rocznej oceny jakości powietrza dokonuje się w tzw. strefach. Obszar Gminy Nowa Wieś Lęborska wchodzi w skład strefy pomorskiej. Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i powinna skutkować podjęciem działań powodujących zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie.

Tabela 24 Stężenia średnioroczne zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy w 2011 roku

Adres stacji	Mierzone zanieczyszczenia [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			
	NO ₂	SO ₂	O ₃	benzen
Nowa Wieś Lęborska	11,0	-	-	3,4

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, Raport za rok 2011, WIOŚ Gdańsk

Tabela 25 Wynikowe klasy strefy pomorskiej, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy												Uwagi
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	
strefa pomorska	2011												- niedotrzymane poziomy dla pyłu PM ₁₀ - niedotrzymane poziomy docelowe (2013 r) benzo(a)pirenu - niedotrzymane poziomy dla ozonu w przypadku celów długoterminowych (2020 r)
	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A (D ₂)	

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, Raport za rok 2011, WIOŚ Gdańsk

W rocznej ocenie jakości powietrza dla strefy pomorskiej, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla celów ochrony zdrowia, nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłu PM_{2,5}, ołowiu, arsenu, kadmu, i niklu. Ponadto zachowany został również poziom docelowy w odniesieniu do ozonu.

Źródłem wysokich stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ i benzo(a)pirenu są procesy spalania paliw w celach grzewczych, w szczególności w paleniskach sektora komunalno-bytowego. Stężenia te w okresie zimnym są znacznie wyższe niż w sezonie ciepłym. Z kolei czynnikami powodującymi powstawanie ozonu są tlenki azotu oraz węglowodory. W związku z tym, że ozon jest zanieczyszczeniem pochodzenia fotochemicznego, jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru.

Tabela 26 Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂ i NO_x pod kątem ochrony roślin

Nazwa strefy	Klasa dla obszarów ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasy dla obszarów ze względu na poziom dopuszczalny NO _x
strefa pomorska	2011	
	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, Raport za rok 2011, WIOŚ Gdańsk

Tabela 27 Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla O₃ pod kątem ochrony roślin – poziomy docelowe do 2010 r., poziomy celów długoterminowych (2020 r.)

Nazwa strefy	Poziom docelowy dla roku 2010	Poziom celów długoterminowych dla roku 2020
strefa pomorska	2011	
	A	D ₂

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, Raport za rok 2011, WIOŚ Gdańsk

W ocenie jakości powietrza za rok 2011 dla strefy pomorskiej, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin, nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku siarki i tlenków azotu. Zachowane zostały również poziomy docelowe dla ozonu założone do osiągnięcia w roku 2010. Natomiast nadal pozostają zagrożone poziomy celów długoterminowych dla ozonu ustalone do osiągnięcia na rok 2020.

W roku 2011, na niektórych stacjach strefy pomorskiej, odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych, docelowych i celów długoterminowych substancji tj.: pył PM₁₀, benzo(a)piren oraz ozon. W związku z tym istnieje obowiązek opracowania Programu Ochrony Powietrza wynikający z Prawa ochrony środowiska art. 91 pkt 5 (Dz. U. z 2001 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

Należy jednak mieć na uwadze, że przekroczenia norm jakości powietrza zostały stwierdzone na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w większych miastach tj. Trójmiasto, Słupsk, Kościerzyna, Wejherowo i Starogard Gdański. Spośród nich najbliższej, aczkolwiek poza granicami, analizowanego obszaru położony jest Słupsk i Wejherowo. Uzyskane wyniki z tych pomiarów rzutują na ocenę jakości powietrza w całej strefie, pomimo, że przekroczenia mogą wynikać np. z lokalnego problemu z daną substancją.

3.2.9 Hałas

Hałasem, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, są dźwięki o częstotliwościach od 16Hz do 16 000 Hz. Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na:

- hałas komunikacyjny;
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

3.2.9.1 Hałas komunikacyjny

Czynnikami wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą

zabudowy. Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny. Poziom dźwięku poszczególnych rodzajów pojazdów przedstawia się następująco:

- Pojazdy jednośladowe 79–87 dB;
- Samochody ciężarowe 83–93 dB;
- Autobusy i ciągniki 85–92 dB;
- Samochody osobowe 75–84 dB;
- Maszyny drogowe i budowlane 75–85 dB;
- Wozy oczyszczania miasta 77–95 dB.

W Gminie Nowa Wieś Lęborska hałas komunikacyjny związany jest głównie z drogą krajową nr 6 oraz drogą wojewódzką nr 214.

Zgodnie z informacją przedstawioną przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, oddział w Gdańsku, przy drodze krajowej nr 6 na odcinku od km 244+272 do km 266+359 nie są umiejscowione ekrany akustyczne. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku odnosząc się do tej kwestii wskazał, że w pasach drogowych dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy również nie ma ekranów akustycznych. Zgodnie z informacją uzyskaną z Zarządu Dróg Powiatowych w Lęborku, na drogach przez niego administrowanych, podobnie jak w pozostałych przypadkach nie znajduje się infrastruktura ochrony przed hałasem.

Według danych Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad średnie dobowe natężenie ruchu na drodze krajowej nr 6 (w obrębie gminy) w roku 2010 wynosiło:

- na odcinku od granicy powiatu lęborskiego do Lęborka – 7168 pojazdów/dobę,
- na odcinku od Lęborka do granicy powiatu lęborskiego – 10388 pojazdów/dobę.

Z kolei średni dobowy ruch na drogach wojewódzkich zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 28 Wykaz odcinków pomiarowych drogi wojewódzkiej przebiegających przez teren gminy wraz z pomiarem średniego dobowego ruchu pojazdów na rok 2010

Numer drogi	Opis odcinka	Pojazdy samochod. ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych						
	Nazwa		Motocykle	Sam. osob. Mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
						bez przycz.	z przycz.		
		SDR							
214	WICKO-LĘBORK /GR.M./	7526	83	6765	346	83	68	166	15
214	LĘBORK /GR.M./- gr. powiatów Lębork/Kartuzy	6503	46	5481	533	176	182	72	13

Źródło: http://zdw-gdansk.pl/pl/184/opis_sieci_drog/

Zarząd Dróg Powiatowych w Lęborku dysponował wyłącznie wynikami pomiaru ruchu z roku 2000, zgodnie z którymi ruch ten kształtował się na poziomie równym 979 poj./dobę.

Z powyższych informacji wynika, iż największy ruch odnotowuje się na drodze krajowej i drodze wojewódzkiej. Ruch na drogach powiatowych jest niewielki.

Na obszarze Gminy Nowa Wieś Lęborska prowadzone były badania poziomu hałasu komunikacyjnego w odniesieniu do drogi krajowej nr 6. Badany fragment drogi był podzielony na 3 odcinki z czego dwa o długości ok. 4,3km leżą w obrębie gminy Nowa Wieś

Lęborska, trzeci odcinek znajduje się w obrębie miasta Lębork. Opis wyników raportu pt.: „Wykonanie map akustycznych dla dróg krajowych na terenie województwa pomorskiego i kujawsko-pomorskiego (zadanie 5)” z kwietnia 2012 r. odnosi się do wszystkich trzech odcinków drogi, co stanowi charakterystykę dla powiatu lęborskiego.

Jak wynika z danych dostarczonych przez GDDKiA droga krajowa nr 6 powoduje przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w miejscach chronionych akustycznie.

3.2.9.2 Hałas przemysłowy

Hałas instalacyjny obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także części procesów technologicznych, jak i instalacje oraz wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do hałasów instalacyjnych zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjne itp.), a także - urządzenia nagłaśniające w lokalach gastronomicznych i rozrywkowych.

Na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska nie ma zlokalizowanych zakładów przemysłu ciężkiego - funkcjonują przedsiębiorstwa produkcyjne, warsztaty oraz podmioty gospodarcze oferujące usługi o charakterze komercyjnym, w tym jednostki handlu detalicznego, spółki prawa handlowego i osoby fizyczne, które mogą być źródłem tego typu hałasów.

3.2.10 Pola elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określone zostały rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883). Dla terenów mieszkaniowych wartość dopuszczalna składowej elektrycznej wynosi 1kV/m, składowa magnetyczna dla częstotliwości 50 Hz wynosi 60 A/m. Dla miejsc dostępnych dla ludności wartość dopuszczalna składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wynosi 10 kV/m, a składowej magnetycznej, dla częstotliwości 50 Hz, wynosi 60 A/m.

Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są przede wszystkim linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia:

- 400 kV: Rekowo Lęborskie – Wilkowo – Garczegorze – Pogorszewo – Janowice;
- 110 kV: Lębork – Nowa Wieś Lęborska – Pogorszewo – Rozgorze – Kępa Kaszubska;
- 110 kV: Węgornia – Ługi – Mosty – Lębork;
- 110 kV: Lębork – Leśnice – Darzewo.

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego na obszarze gminy są również stacje telefonii komórkowej zlokalizowane w miejscowościach:

- Lędziechowo – stacja bazowa na terenie działki nr 8/3 (GSM 900)
stacja bazowa na wieży PTC (GSM 900)
- Czarnówko – stacja bazowa na terenie działki nr 1019/14 (GSM 900, GSM 1800),
stacja bazowa na terenie działki nr 1019/8 (E-GSM 900, UMTS 2100),
stacja bazowa na terenie działki nr 1019/4 (UMTS 2100),

stacja bazowa na terenie wysypiska śmieci (CDMA 420)

- Pogorzelice - stacja bazowa na terenie działki nr 157/2 (GSM 900),

stacja bazowa na terenie działki nr 156 (GSM 900),

stacja bazowa na terenie działki Pogorzelice 27 (GSM 900).

Monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska i polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola. Pomiary prowadzone są w punktach rozmieszczonych w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych w:

- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- pozostałych miastach,
- terenach wiejskich.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Brak informacji na temat ewentualnych badań prowadzonych w tym zakresie w granicach gminy w roku 2011.

3.2.11 Energia odnawialna

Na terenie gminy mieści się siedziba Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Gmin Wiejskich Powiatu Lęborskiego HELIOS, które jest koordynatorem projektu pn. „Instalacja urządzeń solarnych na terenie gmin Cewice, Nowa Wieś Lęborska i Wicko”. W ramach tego projektu zainstalowanych było 233 instalacji solarnych na budynkach mieszkalnych na terenie gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013. Działanie 5.4. Rozwój energetyki opartej na źródłach odnawialnych. Montaż instalacji solarnych rozpoczęto w 2011 roku.

Tabela 29 Ilość instalacji solarnych zamontowanych na budynkach na terenie Gminy Nowa Wieś Lęborska

Rejon/ obręb	Ilość planowana	Ilość wykonana
Nowa Wieś Lęborska	54	54 (100%) % dot tylko Nowej Wsi
* Oś. Na Stoku	10	10
* Śródmieście	24	24
* Oś. XXX lecia PRL	20	20
Mosty	30	30
Dziecholino	4	4
Chocielewko	4	4

Rejon/ obręb	Ilość planowana	Ilość wykonana
Czarnówko	3	3
Redkowice	6	6
Leśnice	2	2
Pogorzelice	3	3
Rybki	1	1
Rekowo	1	1
Tawęcino	1	1
Lubowidz	4	4
Wilkowo Nowowiejskie	3	3
Obliwice	1	1
Darżkowo	1	1
Kębłowo Nowowiejskie	3	3
Janisławiec	1	1
Garczegorze	6	6
Karlikowo	1	1
Pogorszewo	1	1
Łebień	1	1
Krępa Kaszubska	10	10
RAZEM	141	141 (100%) - % dot. całej gminy

Źródło: Stowarzyszenie Helios (strona internetowa) stan na 18 września 2011r.

Obszar gminy znajduje się w I strefie, wybitnie korzystnej pod względem zasobów energii wiatru, według rejonizacji Polski wykonanej przez H. Lorenc. Na terenie gminy nie znajdują się farmy wiatrowe. Powstało kilka projektów wykorzystania energii wiatru jednakże w większości brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uniemożliwia rozpoczęcie inwestycji. W 2007 roku przystąpiono do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu planowanej eksploatacji złoża iłów i kruszywa naturalnego oraz lokalizacji elektrowni wiatrowych w miejscowościach Kębłowo Nowowiejskie i Wilkowo Nowowiejskie. W 2012 roku przystąpiono do sporządzania MPZP dla fragmentu obrębu pod nazwą „Obliwice-Wiatraki”. Planuje się przystąpienie do sporządzenia kolejnych mpzp, dzięki którym inwestorzy mogliby rozpocząć inwestycje.

Na wniosek Słowińskiego Parku Wiatrowego Sp. z o.o. z Gdańska zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. Budowa Zespołu Elektrowni Wiatrowych Nowa Wieś Łęborska realizowanego na działkach oznaczonych numerami:

- 487/31, 468, 471, 480, 426/6, 426/14, 373/1, 372, 360, 215, 212/1, 354/2, 352/1, 211, 366, 361, 367, 63, 37, 67, 399 – obręb Garczegorze
- 469, 504, 464/4, 470, 465/5, 472/11 – obręb Nowa Wieś Łęborska

- 26, 25, 80/3, 83, 103, 101, 104/1, 104/2, 104/3, 120, 119, 117/2, 213 – obręb Wilkowo Nowowiejskie

Planowana liczba turbin to do 20 szt. o mocy 4 MW i wysokości do 140 m.

W planach jest także powstanie farm wiatrowych między innymi niedaleko Garczegorza, Karlikowa, Tawęcina, Nowej Wsi Lęborskiej, Obliwic, Rekowa Lęborskiego oraz Łebienia.

3.3 Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna na terenie gminy prowadzona jest głównie w placówkach oświatowych. Działania szkół polegają na pogłębianiu wiedzy uczniów na temat ochrony zasobów Ziemi przez programy nauczania rozszerzone o treści ekologiczne, programy profilaktyczne realizowane podczas wyjazdów na „zielone szkoły”, konkursy, apele szkolne, zajęcia warsztatowe o charakterze ekologicznym i prozdrowotnym, wycieczki przyrodnicze i krajoznawcze. Szkoły z terenu gminy biorą również udział w konkursach i akcjach ekologicznych, jak np. zbiórka selektywna odpadów czy zasady postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym. Tradycją jest coroczny udział placówek oświatowych w Akcji Sprzątania Świata. Urząd gminy aktywnie wspiera organizowane akcje edukacyjne poprzez fundowanie nagród w konkursach.

Podnoszeniu świadomości ekologicznej społeczności gminy oraz promocji jej walorów środowiskowych sprzyja organizacja miejsc rekreacji z wykorzystaniem walorów natury, których w gminie Nowa Wieś Lęborska nie brakuje.

Na terenie gminy znajdują się następujące dydaktyczne ścieżki przyrodnicze:

- „Jezioro Lubowidz, ostoja przyrody, piękno morenowego krajobrazu”;
- „Szlak Rzeki Kisewy i Łeby w pradolinie rzeki Łeby”;
- „Szlak od Łebienia do Krępy Kaszubskiej”.

Edukacja ekologiczna prowadzona jest na terenie gminy także przez organizacje pozarządowe głównie przez Fundację Ekologiczno-Sportową im. Tomasza Hopfera, której celem jest:

- prowadzenie działalności zmierzających do poprawy środowiska naturalnego, a co za tym idzie poprawy warunków życia, pracy i wypoczynku człowieka zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami;
- gromadzenie i wypracowanie środków materialnych na działania związane z ochroną środowiska;
- działania profilaktyczne – ochronne dotyczące ochrony zasobów naturalnych w zakresie ponadregionalnym;
- organizacja nowatorskich imprez ekologiczno – sportowych propagujących różnego rodzaju sporty (min. Maraton pamięci Tomasza Hopfera, biegi przełajowe w Obliwicach, festyn ekologiczno-historyczny „Biesiada Ekologiczna,, w Obliwicach).

4 Najważniejsze kierunki ochrony środowiska w gminie

4.1 Główne zagrożenia środowiska – podsumowanie

Zagrożenia środowiska mogą mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi.

Główne zagrożenia środowiska na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska związane są z działalnością człowieka oraz z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów przyrody. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

Mieszkalnictwo

Główne zagrożenie środowiska związane z bytowaniem ludności w gminie Nowa Wieś Lęborska stanowi niedostateczny rozwój systemu zbiorowego odprowadzania ścieków i w związku z tym funkcjonowanie w dzielnicach z zabudową jednorodzinną tymczasowych zbiorników do gromadzenia ścieków (szamb). Przy 86% stopniu zwodociągowania gminy stopień skanalizowania waha się na poziomie 35%. Ta dysproporcja jest przyczyną problemu nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych, które trafiają do wód lub do ziemi.

Kolejne zagrożenie stanowi niska emisja zanieczyszczeń powietrza, co znajduje odzwierciedlenie we wzrostach stężeń dwutlenku siarki i pyłu w sezonie grzewczym. Problem niskiej emisji związany jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do wytwarzania ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych oraz w obiektach użyteczności publicznej ogrzewanych kotłowniami węglowymi.

System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla środowiska głównie z tytułu transportu drogowego i jest związany z emisją spalin, generowaniem hałasu, degradacją walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Ponadto drogi są też potencjalnym źródłem zanieczyszczenia ropopochodnymi pasów terenów położonych wzdłuż dróg. Największe zagrożenie hałasem i emisją spalin na terenie gminy występuje wzdłuż odcinków drogi krajowej, drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych.

Przemysł

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanego przemysłu ciężkiego, funkcjonują natomiast różnego rodzaju zakłady produkcyjne, które stanowią potencjalne zagrożenie dla jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód czy powierzchni terenu.

Rolnictwo

Jest źródłem odpadów niebezpiecznych (pozostałości po środkach ochrony roślin), zanieczyszczeń obszarowych związanych z niewłaściwą gospodarką nawozami oraz zanieczyszczeń z niewłaściwego przechowywania nawozów naturalnych i sianokiszonek. Zanieczyszczenia z rolnictwa stanowią zagrożenie związkami biogennymi dla jakości wód

powierzchniowych i podziemnych. Na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska rolnictwo odgrywa znaczącą rolę ze względu na stosunkowo wysoki odsetek gruntów rolnych w ogólnej powierzchni terenu.

4.2 Priorytety ochrony środowiska

W oparciu o diagnozę stanu środowiska oraz zagrożenia środowiska zdefiniowano najważniejsze priorytety ochrony środowiska w gminie Nowa Wieś Lęborska.

W zakresie ochrony przyrody:

- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo,
- Ochrona dolin rzecznych,
- Zachowanie istniejących powierzchni leśnych.

W zakresie ochrony wód:

- Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej,
- Modernizacja systemu zaopatrzenia ludności w wodę,
- Zapewnienie najwyższej jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- Zmniejszenie emisji niskiej,
- Rozbudowa sieci gazowej,
- Stosowanie energooszczędnych technologii i termomodernizacja budynków,
- Zmniejszenie emisji komunikacyjnej.

W zakresie ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym:

- Zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego na człowieka i środowisko,
- Rozpoznanie terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi:

- Zapewnienie dotrzymania standardów jakości gleb na terenie gminy,
- Racjonalne wykorzystanie lokalnych zasobów surowcowych,
- Likwidacja nielegalnego wydobycia surowców,
- Uporządkowanie gospodarki odpadami.

W zakresie edukacji ekologicznej:

- Kontynuacja i rozwój edukacji ekologicznej mieszkańców,
- Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży.

5 Strategia ochrony środowiska do roku 2019

5.1 Wprowadzenie

Proces planowania strategicznego i operacyjnego polega na znalezieniu odpowiedzi na trzy podstawowe pytania:

- gdzie jesteśmy?
- gdzie chcemy się znaleźć?
- w jaki sposób chcemy to zrobić?

Odpowiedzi na pierwsze dwa pytania nakreślają ramy procesu planowania strategicznego, natomiast odpowiedź na trzecie pytanie definiuje zakres planowania operacyjnego. Planowanie strategiczne określa długoterminową wizję i misję gminy oraz wyznacza cele strategiczne. Planowanie operacyjne transformuje cele strategiczne na realne zadania, których wykonanie zbliży do osiągnięcia celów strategicznych.

W celu opracowania dokumentów strategicznych przyjmuje się na ogół trójstopniową hierarchię celów: cel nadrzędny, cele systemowe, kierunki działań.

Na proces planowania nakładają się również uwarunkowania wynikające z istniejących programów sektorowych, planów i programów wyższego szczebla.

Formułowane cele i zadania są pochodną obecnego stanu i zagrożeń środowiska na terenie gminy. Specyfika przeważającej działalności gospodarczej oraz charakterystyka funkcjonalna gminy warunkuje kierunki działań i zadania jakie należy wykonać aby we właściwy sposób przeciwdziałać degradacji środowiska, dążyć do poprawy jego stanu, a tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

5.2 Cel nadrzędny

W przypadku gminy Nowa Wieś Lęborska cel nadrzędny został zdefiniowany jako:

„Rozwój Gminy i poprawa jakości życia mieszkańców w harmonii z ochroną środowiska naturalnego”

5.3 Cele systemowe

Cele systemowe wyznaczają stan jaki należy osiągnąć w horyzoncie czasowym 8-10 lat. Cele systemowe są identyfikowane na podstawie analizy obszarów problemowych występujących na danym terenie. W przypadku tym stan negatywny zostaje przekształcony na stan pozytywny. Cele systemowe powinny charakteryzować się tym, że są: specyficzne, mierzalne, akceptowalne, realistyczne i terminowe.

Na poszczególne cele systemowe składają się kierunki działań, a w ramach tych konkretne zadania, poprzez które cele te będą realizowane. Zadania podzielono na krótkoterminowe, czyli takie które przewidziano do realizacji w latach 2012 – 2015 oraz zadania długoterminowe - przewidziane do realizacji do 2019 r.

W harmonogramie działań na lata 2012-2015 (Rozdział 6) ujęto poszczególne zadania niezbędne do osiągnięcia założonych celów, wraz z szacunkowymi kosztami realizacji zadania w poszczególnych latach, potencjalnymi źródłami finansowania zadania, jednostką odpowiedzialną za realizację oraz wskaźnikiem monitoringu wykonania zadania.

5.3.1 Zasoby przyrody

Cel systemowy:

Zachowanie i ochrona bioróżnorodności
--

Poziom celu: Bogactwo gatunkowe i siedliskowe terenu gminy

Kierunki działań:

1) Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności gminy

Zadania krótkoterminowe:

- Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aspektów ochrony środowiska i przyrody.

Zadania długoterminowe:

- Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aspektów ochrony środowiska i przyrody.
- Dążenie do utworzenia nowych form ochrony przyrody.
- Zachowanie i ochrona dolin rzecznych i zbiorników wodnych.
- Zachowanie bioróżnorodności terenów rolniczych (śródpolnych zadrzewień, kęp oraz oczek wodnych stałych i okresowych).
- Wdrażanie programów rolnośrodowiskowych.
- Przestrzeganie okresów lęgowych ptaków przy pracach termomodernizacyjnych oraz minimalizacja skutków ograniczenia miejsc lęgowych.

Objęcie prawną ochroną wartościowych obiektów i obszarów ma na celu: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami przez utrzymywanie lub przywracanie ich do właściwego stanu, kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody. Zadania te realizowane są poprzez wprowadzenie szeregu ograniczeń, zakazów i nakazów, których zakres uzależniony jest od formy ochrony prawnej oraz indywidualnych cech chronionego ekosystemu.

Wszystkie ciek i zbiorniki wodne, a także inne ekosystemy o charakterze zdeterminowanym przez wodę (źródłiska, torfowiska, lasy łęgowe, łąki zalewowe, szuwały) to obiekty pełniące ważne role przyrodnicze m. in. jako ostoje bioróżnorodności, czy ciągi migracyjne. Dodatkowym argumentem przemawiającym za ochroną tego typu ekosystemów jest ich wrażliwość na zmiany zachodzące w ich sąsiedztwie, szczególnie naruszanie stosunków hydrologicznych.

Szczególnie liczne dodatkowe korzyści występują w przypadku zachowania mało zmienionych rzek i ich dolin. Ochrona takich korytarzy ekologicznych, jak rzeki z ich dolinami zapewnia nie tylko prawidłowe funkcjonowanie zespołów roślinnych i zwierzęcych, ale także sprzyja lepszemu zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu miast i wsi położonych w dolinach rzecznych, ochronie wód rzek przed zanieczyszczeniami obszarowymi pochodzenia rolniczego i samooczyszczaniu wód.

Obszary rolnicze bogate są w siedliska o charakterze półnaturalnym, które posiadają rodzimy skład gatunkowy, utrzymujący się dzięki ekstensywnej działalności człowieka. Miejsca te często stanowią ostoje dzikiej przyrody. Istotnym elementem krajobrazu rolniczego są również użytki przyrodnicze takie, jak np.: oczka wodne, zadrzewienia śródpolne, torfowiska, miedze i inne tereny nierolne. Ich utrzymanie uzależnione jest od stosowania metod gospodarki rolniczej przyjaznych środowisku, które umożliwiają racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody i ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko. Do elementarnych zasad takiego gospodarowania należy właściwy dobór roślin do uprawy i dostosowanie poziomu nawożenia do typu siedliska. Specyfiką rolnictwa zrównoważonego jest wielokierunkowość produkcji rolniczej, która sprzyja różnicowaniu się struktury krajobrazu obszarów wiejskich i zachowaniu różnorodności biologicznej.

Zwiększanie bioróżnorodności na terenach rolniczych polega na wprowadzaniu zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych. Nasadzenia tego typu pełnią funkcje glebo- i wodochronne. Funkcja wodochronna sprowadza się do stabilizacji brzegów rzek i cieków wodnych oraz ograniczeniu powierzchniowego spływu wody. Funkcja glebochronna polega na przeciwdziałaniu erozji wodnej i wietrznej gleb poprzez korzeniową stabilizację gruntu. Zadrzewienia są także ostoją dziko żyjących drobnych zwierząt, ptaków i owadów, które odgrywają istotną rolę w biocenotycznej regulacji równowagi miejscowych ekosystemów. Zadrzewienia śródpolne spełniają szereg ważnych funkcji środowiskowych:

- przechwytyują zanieczyszczenia obszarowe,
- spełniają w krajobrazie rolniczym funkcję barier biogeochemicznych,
- ograniczają odpływ wody z gleby,
- wykazują korzystny wpływ na mikroklimat pól i łąk,
- hamują prędkość wiatru,
- wpływają na zwiększenie wilgotności powietrza w warstwie przygrunтовой,
- ograniczają erozję wietrzną i wodną,
- stanowią ważny element kształtowania krajobrazu wiejskiego.

Jednym z najważniejszych instrumentów polityki zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich są tzw. programy rolnośrodowiskowe. Ich celem jest ochrona i kształtowanie środowiska na obszarach rolnych oraz łagodzenie negatywnych skutków środowiskowych gospodarki rolnej.

W ostatnich latach obserwuje się intensywne działania termomodernizacyjne. W ich efekcie zostaje ograniczona liczba miejsc gniazdowania ptaków pełniących ważne ogniwo w systemie

przyrodniczym gminy. Prace termomodernizacyjne często prowadzone są w okresie lęgowym ptaków, co skutkuje wysoką śmiertelnością młodych osobników.

2) Zrównoważone użytkowanie kompleksów leśnych

Zadania krótko- i długoterminowe:

- Zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo i innych niż rolne;
- Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Ochrona istniejących kompleksów leśnych.

Zrównoważone użytkowanie lasów należy realizować poprzez gospodarkę leśną prowadzoną zgodnie z wymaganiami ochrony przyrody. Trwale zrównoważona gospodarka leśna, to działalność zmierzająca do ukształtowania takiej struktury lasów i wykorzystania ich w taki sposób i tempie, zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego i żywotności. Wszelkie zabiegi techniczno-leśne powinny uwzględniać konieczność zachowania bogactwa gatunkowego i strukturalnego lasu. Należy dążyć do renaturalizacji lasów silnie przekształconych gospodarką leśną, a ekosystemy zbliżone do naturalnych przynajmniej częściowo objąć ochroną bierną. Planując skład gatunkowy nowych drzewostanów należy uwzględniać skład gatunkowy zbiorowiska roślinnego stanowiącego potencjalną roślinność naturalną na odpowiednich siedliskach. Należy zachować powierzchnie leśne występujące na terenie gminy. Pełnią one funkcje rekreacyjne, klimatotwórcze i ochronne.

5.3.2 Zasoby wodne

Cel systemowy

**Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.
Zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.**

Poziom celu: Dobry stan wód gminy (dobry stan ekologiczny, chemiczny i ilościowy) oraz dostęp mieszkańców gminy do wody o odpowiedniej jakości

Kierunki działań:

1) Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych

Zadania krótkoterminowe:

- Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pogorszewie.
- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w kanalizację sanitarną w miejscowości Mosty – Lubowidz – Ługi.
- Przyłączanie budynków do kanalizacji sanitarnej.
- Budowa oczyszczalni w Janowicach.
- Projekt i budowa oczyszczalni ścieków w Obliwicach wraz z siecią kanalizacji sanitarnej.
- Projekt i budowa oczyszczalni ścieków w Niebędzinie.
- Rozdzielenie kanalizacji deszczowej od sanitarnej.
- Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej.
- Prowadzenie rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Prowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych (szamb).
- Kontrola stanu technicznego (szczelności) szamb i umów na opróżnianie szamb.
- Inwentaryzacja „dzikich” wysypisk odpadów komunalnych.
- Edukacja rolników nt. optymalizacji stosowania nawozów oraz właściwego przechowywania nawozów naturalnych.

Zadania długoterminowe:

- Modernizacja oraz dalsza rozbudowa systemu kanalizacyjnego i infrastruktury do oczyszczania ścieków.
- Stały monitoring składowiska odpadów w Czarnówku.
- Rejestr przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Rejestr zbiorników bezodpływowych (szamb).
- Likwidacja nielegalnych zrzutów ścieków.
- Likwidacja „dzikich” składowisk odpadów komunalnych.
- Edukacja rolników nt. optymalizacji stosowania nawozów oraz właściwego przechowywania nawozów naturalnych.

W celu ograniczenia niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń do wód konieczna jest realizacja działań mających na celu rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy.

W celu kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych (szamb), a w przypadku przydomowych oczyszczalni ścieków częstotliwości i sposobu usuwania komunalnych osadów ściekowych gmina zobowiązana jest do prowadzenia ewidencji tych urządzeń. Gmina prowadzi taką ewidencję. Rejestr ten pozwala również na opracowanie ewentualnego planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie gospodarki ściekami należy na bieżąco kontrolować stan techniczny szamb (szczelność) oraz egzekwować umowy na opróżnianie szamb.

Na jakość wód zasadniczy wpływ mają również zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł rolniczych. Wielkość dopływu zanieczyszczeń przedostających się poprzez spływy powierzchniowe z terenów użytkowanych rolniczo uzależniona jest od: sposobu zagospodarowania zlewni, intensywności nawożenia, przepuszczalności geologicznych utworów powierzchniowych i warunków meteorologicznych. Tą drogą do wód dostają się związki biogenne, środki ochrony roślin oraz wypłukiwane frakcje gleby. Poważnym

zagrożeniem dla jakości wód jest niewłaściwe stosowanie nawozów naturalnych: gnojowicy i obornika, a także rolnicze wykorzystywanie ścieków i osadów ściekowych bez zachowania wymogów ochrony środowiska. Ograniczenie spływu azotu z pól do wód podziemnych i powierzchniowych można osiągnąć poprzez racjonalne dozowanie i limitowanie środków plonotwórczych na użytkach rolnych. Odpowiednie przechowywanie nawozów naturalnych chroni przed niekontrolowanym przedostawaniem się niebezpiecznych substancji do wód. Budowa szczelnych zbiorników na gnojówkę oraz uszczelnionych płyt obornikowych pozwoli na ograniczenie tego zagrożenia.

Zagrożenie dla wód podziemnych stanowią „dzikie” składowiska odpadów komunalnych. Istniejące „dzikie” wysypiska należy sukcesywnie likwidować i rekultywować. Powstawaniu „dzikich” składowisk odpadów będzie zapobiegać objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbioru odpadów.

Na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska eksploatowane jest składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Czarnówko. W celu kontroli oddziaływania obiektu na środowisko należy prowadzić m.in. badania monitoringowe jakości wód podziemnych, powierzchniowych i ociekowych w rejonie składowiska. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 09 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. 2002 Nr 220 poz. 1858) dla składowiska odpadów należy prowadzić monitoring obejmujący fazę eksploatacyjną oraz poeksploatacyjną obejmującą okres 30 lat, licząc od dnia uzyskania decyzji o zamknięciu składowiska. Zgodnie z § 6 ust. 3 ww. rozporządzenia, jeżeli z wyników monitoringu prowadzonego przez okres 5 lat od zamknięcia składowiska odpadów wynika, że obiekt nie oddziałuje na środowisko, właściwy organ może zmniejszyć częstotliwość badań poszczególnych parametrów wskaźnikowych.

2) Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi

Zadania krótkoterminowe:

- Budowa wodociągu Mosty.
- Budowa wodociągu Chocielewko.
- Budowa ujęcia wody w Darzewie.
- Budowa ujęcia wody w Małoszycach.
- Budowa stacji uzdatniania wody w Pogorzelicach.
- Przebudowa ujęcia wody w Tawęcinie.
- Wykonanie instalacji uzdatniania wody w Dziechlinie wraz z remontem budynku.
- Budowa wodociągu w miejscowości Rybki.
- Projekt i wykonanie wodociągu od ul. Młynarskiej do Kębłowa oraz miejscowości Kębłowo Nowowiejskie.
- Przebudowa hydroforni w Krępie Kaszubskiej.
- Likwidacja i zamknięcie studni głębinowych w Niebędzinie, Mostach, POM Nowa Wieś Lęborska, Łebień - Berholtz, Pogorszewo, Łowcze, Rekowo, Karlikowo, Bąsewice, Laska.

Zadania długoterminowe:

- Rozwój i modernizacja sieci wodociągowej.
- Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych z ujęć własnych i wody wodociągowej do celów przemysłowych.

- Zachowanie powierzchni istniejących zbiorników wodnych.
- Rozwój obiektów małej retencji.
- Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów zalewowych rzek i ograniczanie budownictwa na tych terenach.

Najistotniejsze przedsięwzięcie w zakresie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi stanowi rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowego gminy.

Istotne znaczenie mają działania związane z optymalizacją zużycia wody, zarówno do celów bytowych, jak i gospodarczych. Optymalizacja zużycia wody będzie prowadzona poprzez zapobieganie stratom wody na przesyle oraz wprowadzanie zamkniętych obiegów wody w procesach produkcyjnych i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników. Racjonalne gospodarowanie wodami w zakładach produkcyjnych powinno również polegać na eliminowaniu poboru wód podziemnych i wykorzystywania wody pitnej dla celów przemysłowych (z wyłączeniem przemysłu spożywczego).

Ochrona przed powodzią powinna polegać na wyłączeniu z zainwestowania terenów, na których występuje zagrożenie powodzią. W celu przeciwdziałania lokalizacji zabudowy na obszarach zagrożonych zalaniem wykorzystane powinny być instrumenty opiniowania i uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Mała retencja stanowi skuteczny sposób zapobiegania skutkom suszy hydrologicznej. Utrzymanie powierzchni istniejących zbiorników wodnych pozwoli na zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych. W aktualizacji Programu małej retencji wodnej dla województwa pomorskiego do roku 2015 dla terenu gminy Nowa Wieś Lęborska przewiduje się realizację następujących obiektów:

- zastawka betonowa na Jeziorze Lubowidz (duże i małe)

5.3.3 Powietrze atmosferyczne

Cel systemowy:

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym.

Poziom celu: Brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Brak przekroczeń poziomu dopuszczalnego promieniowania elektromagnetycznego.

Kierunki działań:

1) Ograniczenie niskiej emisji i energooszczędność

Zadania krótkoterminowe:

- Rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy.
- Termomodernizacja budynków będących we władaniu gminy.

Zadania długoterminowe:

- Ograniczanie niskiej emisji (zastępowanie kotłowni opalanych węglem na kotłownie wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii).
- Termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów.
- Edukacja mieszkańców nt. zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów komunalnych w piecach domowych.

Realizacja programu ograniczenia niskiej emisji powinna odbywać się poprzez zastępowanie kotłowni opalanych węglem na kotłownie wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii, co skutkować będzie zmniejszeniem emisji związków siarki do atmosfery oraz likwidacją odpadu pyłu powstającego podczas spalania węgla. Zmiana nośnika energii pozwoli na ograniczenie zagrożenia ze strony niskiej emisji.

Uwarunkowania geograficzne gminy pozwalają na stosowanie urządzeń do pozyskiwania, przetwarzania w ciepło użytkowe i magazynowania energii słonecznej. Energia słoneczna może być przetwarzana w kolektorach wodnych i powietrznych w ciepło, służące do ogrzewania pomieszczeń, wody, suszenia produktów rolnych i drewna. Można także zastosować łączenie tradycyjnych źródeł ciepła takich, jak np. kotłownie gazowe, z kolektorami słonecznymi. Gmina położona jest w korzystnej strefie pod względem zasobów energii wiatrowej. Powstanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pozwoliłoby na rozpoczęcie inwestycji w dziedzinie energetyki wiatrowej.

Należy również promować działania zmniejszające straty ciepłne w budynkach (izolacja cieplna, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej). Termomodernizacja prowadzona zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej pozwoli na redukcję zużycia energii i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

2) Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego

Zadania krótkoterminowe:

- Przebudowa drogi ul. XXX-lecia PRL oraz ul. Witosa w miejscowości Nowa Wieś Lęborska.
- Modernizacja drogi w Janowiczkach.
- Dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do zapisów rozporządzenia o standardach akustycznych dla poszczególnych terenów.

Zadania długoterminowe:

- Dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do zapisów rozporządzenia o standardach akustycznych dla poszczególnych terenów.
- Przebudowa i modernizacja dróg.
- Wprowadzenie i propagowanie systemu przewozów kombinowanych: rower z innymi środkami lokomocji.

Prowadzenie odpowiedniego planowania przestrzennego, mającego na celu minimalizację uciążliwości związanych przede wszystkim z hałasem komunikacyjnym pozwoli na rozdział funkcji terenu pod kątem wymogów normatywnych, co będzie skutkowało ograniczeniem negatywnego wpływu hałasu na środowisko i zdrowie ludzi.

Rozbudowa i modernizacja dróg wpłynie na minimalizację uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym - pozwoli na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych oraz hałasu do środowiska powstających w wyniku eksploatacji pojazdów na drogach w złym stanie technicznym.

Gmina planuje inwestycje przebudowy ulicy XXX-lecia PRL i ul. Witosa a także modernizację drogi w Janowiczkach.

Zarząd Dróg Powiatowych w Lęborku dysponuje opracowaną dokumentacją techniczną na przebudowę dróg powiatowych w granicach gminy Nowa Wieś Lęborska:

- Nr 1309G odcinek od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 214 do miejscowości Janowice, o długości 4,353km;
- Nr 1311D odcinek od miejscowości Janowice do miejscowości Redkowice o długości 5,136km.

Realizacja tych zadań uzależniona jest od przyznania środków z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych na lata 2012-2015.

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku planuje po 2014 roku przebudowę skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 214 z drogami: powiatową i gminną, wraz z przebudową mostu na rzece Kisewa w miejscowości Nowa Wieś Lęborska.

GDDKiA Oddział w Gdańsku planuje następujące inwestycje, które będą zlokalizowane na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska:

- Budowa drogi ekspresowej S6 na odcinku Lębork (wraz z obwodnicą Lęborka) – Obwodnica Trójmiasta – tzw. Trasy Kaszubskiej. Inwestycja znajduje się w państwowym dokumencie strategicznym „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015” przyjętym przez Rząd w lutym 2011r., wśród listy zadań z Załącznika 1a- Lista zadań priorytetowych, których realizacja może być rozpoczęta do 2013 roku. Szacunkowy koszt inwestycji wynosi 4,17 mld zł.
- Budowa drogi ekspresowej S6 na odcinku Słupsk-Lębork. Inwestycja znajduje się w państwowym dokumencie strategicznym „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015” przyjętym przez Rząd w lutym 2011r., wśród listy zadań z Załącznika 1a- Lista zadań priorytetowych, których realizacja może być rozpoczęta do 2013 roku. Szacunkowy koszt inwestycji wynosi 2,28 mld zł.

3) Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym

Zadania krótko- i długoterminowe:

- Zlokalizowanie obszarów narażonych na ekspozycję niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Brak powszechnych pomiarów pól elektromagnetycznych (maszty i stacje przekaźnikowe telekomunikacyjne, stacje radarowe, linie wysokiego napięcia) oraz dokładnej inwentaryzacji

znaczących jego źródeł uniemożliwia dokładne określenie stopnia zagrożenia i sposobu ograniczenia uciążliwości.

Ochrona ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych powinna polegać na właściwej lokalizacji obiektów, które mogą emitować pole elektromagnetyczne, czyli uwzględniania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin.

5.3.4 Powierzchnia terenu i środowisko glebowe

Cel systemowy

Ochrona środowiska glebowego i złóż surowców

Poziom celu: Zachowane standardy jakości gleb gminy. Brak terenów zdegradowanych na obszarze gminy.

Kierunki działań:

1) Zapobieganie degradacji gleb

Zadania krótkoterminowe:

- Upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.

Zadania długoterminowe:

- Uporządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi w gminie.
- Zachowanie standardów jakości gleb.
- Zabezpieczenie terenów narażonych na erozję poprzez wprowadzanie zadrzewień i zakrzaczeń.
- Podnoszenie świadomości mieszkańców o zagrożeniu i degradującym oddziaływaniu wypalania traw.
- Upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.

Uporządkowanie gminnej gospodarki odpadami komunalnymi, głównie rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, pozwoli na:

- ograniczenie niekontrolowanego przedostawania się do środowiska odpadów komunalnych,
- eliminację odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- ograniczenie masy odpadów unieszkodliwianych przez składowanie, poprzez zwiększenie stopnia odzysku odpadów (szczególnie odpadów biodegradowalnych),
- likwidację tzw. „dzikich wysypisk” i eliminację powodów ich powstawania (największe zagrożenie wynikające z takiego pozbywania się odpadów stwarzają odpady niebezpieczne deponowane w tych miejscach),
- ograniczenie przekształceń krajobrazu gminy, a przez to poprawę jego estetyki.

Na terenach zurbanizowanych gleby ulegają silnym przekształceniom łącznie z zanieczyszczeniem chemicznym. Należy dążyć do rozpoznania występowania

przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w glebach oraz zapewnienia dotrzymania obowiązujących standardów jakości gleb.

Wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych wpłynie korzystnie na zapobieganie erozji gleb na terenach rolniczych.

Korzystne oddziaływanie na gleby będą miały przedsięwzięcia związane z wdrażaniem i upowszechnianiem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (KDPR). Konieczna jest bowiem właściwa edukacja w zakresie prowadzonych prac agrotechnicznych, zapobiegających degradacji rolniczej gleb (np. wapnowanie zakwaszonej gleby, przestrzeganie dawek stosowanych nawozów oraz środków ochrony roślin, poprzeczno stokowy układ działek i pól, dobór roślin i płodozmiany przeciwerozyjne, fitomelioracje przeciwdziałające spływom powierzchniowym). Działania te przyczynią się do zachowania właściwego chemizmu gleb i zapobiegają ich degradacji. Właściwe postępowanie z środkami ochrony roślin i nawozami pozwoli również ograniczyć przedostawanie się pierwiastków biogenych do wód podziemnych i powierzchniowych, co jest szczególnie ważne w przypadku zbiorników wodnych, ponieważ powoduje ich eutrofizację.

2) Zapobieganie degradacji zasobów złóż mineralnych

Zadania długoterminowe:

- Likwidacja nielegalnego wydobycia kopalin.
- Rekultywacja zdegradowanych terenów poeksploatacyjnych.

Na terenie gminy surowce mineralne mogą być eksploatowane lokalnie na potrzeby mieszkańców. Wydobycie na tak niewielką skalę ma niewielki negatywny wpływ na środowisko. Jednak ze względu na wymóg posiadania odpowiednich zezwoleń na wydobycie surowców mineralnych należy zapobiegać, aby takie lokalne wydobycie nie przekształciło się w nielegalną eksploatację na większą skalę. Wydobycie surowców mineralnych na większą skalę regulowane jest pozwoleniami wydawanymi przez Starostę Powiatu Lęborskiego. Na terenie gminy pozwolenia zostały wydane na wydobycie piasków i żwirów. Tereny poeksploatacyjne powinny zostać zrehabilitowane.

5.3.5 Edukacja

Cel systemowy:

Edukacja ekologiczna społeczeństwa

Poziom celu: Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców gminy

Kierunek działań:

1) Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Zadania krótko- i długoterminowe:

- Utrzymanie istniejących i wprowadzanie nowych programów edukacji ekologicznej i organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej w szkołach.
- Stworzenie powszechnego dostępu do informacji o środowisku.
- Wyznaczenie i organizacja ścieżek edukacji ekologicznej.
- Promocja walorów środowiskowych gminy.
- Szkolenie zawodowe nauczycieli i pracowników administracji samorządowej w zakresie ochrony środowiska.
- Realizacja programów edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska w jednostkach oświatowych.
- Edukacja ekologiczna rolników w zakresie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, programów rolnośrodowiskowych, rolnictwa ekologicznego, agroturystyki.

Niezbędnym warunkiem realizacji celów w zakresie ochrony i poprawy jakości środowiska oraz racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych jest dobrze zorganizowany system edukacji ekologicznej. Konieczna jest jak najbardziej wszechstronna edukacja ekologiczna skierowana do: dzieci oraz osób dorosłych i różnych grup zawodowych (rolników, organizatorów turystyki, przedsiębiorców). Kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży jest ważnym zadaniem realizowanym w formalnym systemie kształcenia obejmującym wychowanie przedszkolne, szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe. System kształcenia uczniów powinien być nastawiony na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej oraz zwrócenie uwagi na najistotniejsze w gminie problemy związane z ochroną środowiska.

Podnoszeniu świadomości ekologicznej społeczeństwa sprzyja organizacja miejsc rekreacji z wykorzystaniem walorów naturalnych.

Najefektywniejszym sposobem podniesienia świadomości ekologicznej osób dorosłych jest zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne. Wymaga to szerokiego informowania społeczeństwa o stanie środowiska, działaniach na rzecz jego ochrony, a także o możliwościach prawnych uczestniczenia mieszkańców w podejmowaniu decyzji mających wpływ na jego stan w ramach konsultacji społecznych. Edukacja społeczeństwa powinna pomóc w ukształtowaniu właściwego stosunku do otaczającego środowiska naturalnego, doprowadzić do jego większego poszanowania i zachęcić do wprowadzania zdrowego trybu życia.

Należy również podjąć działania na rzecz sprawnego pozyskiwania i dystrybucji informacji o środowisku poprzez tworzenie rejestrów informacji środowiskowych. Udostępnianie informacji będzie pomocne przy stymulowaniu proekologicznych zachowań społeczności lokalnej.

6 Harmonogram

Proponowane do realizacji w latach 2012–2015 przedsięwzięcia ujęto w następujących tabelach:

Zasoby przyrody – **Tabela 30**

Zasoby wodne – **Tabela 31**

Powietrze atmosferyczne – **Tabela 32**

Powierzchnia terenu i środowisko glebowe – **Tabela 33**

Edukacja ekologiczna – **Tabela 34**

W tabelach zastosowano następujące oznaczenia:

- literowe w kolumnie „Zadania”:
(W) – zadania własne gminy
(K) – zadania koordynowane przez gminę
- kolory w wierszach zadań:

zadania inwestycyjne
zadania pozainwestycyjne

Tabela 30 Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2012-2015 w zakresie " Zasoby przyrody"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Zachowanie i ochrona bioróżnorodności									
Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności gminy	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aspektów ochrony środowiska i przyrody (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	odpowiednie zapisy w MPZP
Zrównoważone użytkowanie kompleksów leśnych	Ochrona istniejących kompleksów leśnych (K)	Gmina Nowa Wieś Lęborska Nadleśnictwo Lębork	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych	środki własne jednostek odpowiedzialnych
	Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej (K)	Gmina Nowa Wieś Lęborska Nadleśnictwo Lębork	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych	stan zdrowotny kompleksów leśnych
	Zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo i innych niż rolne (K)	Gmina Nowa Wieś Lęborska właściciele użytków rolnych	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych Fundusz Leśny FOGR ARiMR	powierzchnia zalesionych gruntów

Tabela 31 Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2012-2015 w zakresie "Zasoby wodne"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych	Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pogorszewie (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2015	-	10 000	450 000	450 000	środki własne gminy	liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych; długość sieci kanalizacyjnej
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Mosty, Lubowidz, Ługi (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	2 000 000	1 075 451	-	-	środki własne gminy dotacje unijne	liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych; długość sieci kanalizacyjnej
	Przyłączanie budynków do kanalizacji (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	-	100 000			środki własne gminy	liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych
	Projekt budowy oczyszczalni ścieków w Obliwicach wraz z siecią sanitarną (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2014	-	-	50 000	-	środki własne gminy	liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych; długość sieci kanalizacyjnej
	Projekt budowy oczyszczalni ścieków w Niebędzinie (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2014	-	-	50 000	-	środki własne gminy	liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych; długość sieci kanalizacyjnej

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA
NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Budowa oczyszczalni ścieków w Oblivicach wraz z siecią kanalizacji (w)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2015	-	-	-	600 000	środki własne gminy	liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych; długość sieci kanalizacyjnej
	Budowa oczyszczalni ścieków w Niebędzinie (w)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2015	-	-	-	600 000	środki własne gminy	liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych; długość sieci kanalizacyjnej
	Budowa instalacji do oczyszczania wód popłucznych w Lędziechowie (w)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	-	5	-	-	środki własne gminy	
	Budowa oczyszczalni w Janowicach oraz budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Mosty i Chocielewko; budowa ujęcia wody w Darzewie i Małoszycach (w)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	2 000 000	1 939 722	-	-	środki własne gminy, dotacje unijne	liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych; długość sieci kanalizacyjnej

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej (K)	mieszkańcy Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych; kredyty i pożyczki	liczba wybudowanych indywidualnych oczyszczalni ścieków
	Prowadzenie rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie aktualnego rejestru
	Prowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych (szamb) (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie aktualnego rejestru
	Kontrola stanu technicznego (szczelności) szamb i umów na opróżnianie szamb (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	liczba kontroli; liczba i rodzaj stwierdzonych naruszeń
	Inwentaryzacja „dzikich” wysypisk odpadów komunalnych (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie aktualnego rejestru

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA
NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Edukacja rolników nt. optymalizacji stosowania nawozów oraz właściwego przechowywania nawozów naturalnych (K)	Gmina Nowa Wieś Lęborska Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy i PODR				środki własne gminy środki własne PODR	liczba przeszkolonych rolników
	Budowa stacji uzdatniania wody w Pogorzelicach (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	-	90 000	-	-	środki własne gminy	dobry stan jakości wody pitnej
	Przebudowa ujęcia wody w Tawęcinnie (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	-	15 000	-	-	środki własne gminy	
	Wykonanie instalacji uzdatniania wody w Dziechlinie wraz z remontem budynku (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2012	35 000	-	-	-	środki własne gminy	dobry stan jakości wody pitnej
	Projekt i budowa wodociągu w miejscowości Rybki (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	-	225 000	-	-	środki własne gminy	liczba nowych przyłączy wodociągowych; długość sieci wodociągowej

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA
NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.									
	Projekt i wykonanie wodociągu od ul. Młynarskiej do Kębłowa oraz miejscowość Kębłowo Nowowiejskie (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2012	74 000	390 245	-	-	środki własne gminy	liczba nowych przyłączy wodociągowych; długość sieci wodociągowej
	Przebudowa hydroforni w Krępie Kaszubskiej (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	-	60 000	-	-	środki własne gminy	dobry stan jakości wody pitnej
	Likwidacja i zamknięcie studni głębinowych w Niebędzinie, Mostach, POM Nowa Wieś Lęborska, Łebień-Berholtz, Pogorszewo, Łowcze, Rekowo, Karlikowo, Bąsewice, Laska (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2015	-	-	-	150 000	środki własne gminy	liczba nowych przyłączy wodociągowych
	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów zalewowych rzek i ograniczanie budownictwa na tych terenach (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	Zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gmin				środki własne gminy	istnienie planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniającego obszary zalewowe

Tabela 32 Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2012-2015 w zakresie "Powietrze atmosferyczne"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym									
Ograniczenie niskiej emisji	Rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013-2015	bd				NFOŚiGW, WFOŚiGW, budżet gminy, dotacje	liczba nowych przyłączy gazowych długość czynnej sieci gazowej
	Termomodernizacja budynków będących we władaniu gminy (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013-2015	bd				środki własne gminy	liczba obiektów, na których przeprowadzono prace termomodernizacyjne
	Ograniczenie zużycia energii poprzez zwiększenie efektywności energetycznej oraz wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	bd				środki własne gminy, dotacje	zmniejszenie zużycia energii ze źródeł tradycyjnych, udział energii ze źródeł odnawialnych w ogólnej produkcji energii cieplnej i elektrycznej
Ograniczenie uciążliwości systemu komunikacyjnego	Przebudowa drogi ul. XXX-lecia PRL oraz ul. Witosza (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	-	1 520 000	-	-	środki własne gminy	dobry stan dróg

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA
NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
	Modernizacja drogi w Janowiczkach (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	2013	-	150 000			środki własne gminy	dobry stan dróg
	Dostosowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do zapisów rozporządzenia o standardach akustycznych dla poszczególnych terenów (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	Wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	odpowiednie zapisy w MPZP
	Poprawa standardów technicznych dróg (-)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	bd				Środki własne zarządców dróg	dobry stan dróg
Ochrona przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym	Zlokalizowanie obszarów narażonych na ekspozycję niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	Wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	odpowiednie zapisy w MPZP

Tabela 33 Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2012-2015 w zakresie "Powierzchnia terenu i środowisko glebowe"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Ochrona środowiska glebowego i złóż surowców									
Zapobieganie degradacji gleb	Upowszechnianie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (K)	Gmina Nowa Wieś Lęborska Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy i PODR				środki własne gminy i PODR	liczba rozpropagowanych KDPR; liczba przeszkolonych rolników

Tabela 34 Harmonogram realizacji przedsięwzięć na lata 2012-2015 w zakresie "Edukacja ekologiczna"

Kierunki działań	Zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w tys. zł				Źródła finansowania	Wskaźniki monitorowania
				2012	2013	2014	2015		
Edukacja ekologiczna społeczeństwa									
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Utrzymanie istniejących i wprowadzania nowych programów edukacji ekologicznej i organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej w szkołach (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie programu edukacji ekologicznej; liczba konkursów szkolnych o tematyce ekologicznej organizowanych w ciągu roku
	Stworzenie i rozwijanie powszechnego dostępu do informacji o środowisku (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	istnienie systemu dostępu do informacji o środowisku
	Wyznaczenie i organizacja ścieżek edukacji ekologicznej (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska Nadleśnictwo Lębork	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek odpowiedzialnych				środki własne jednostek odpowiedzialnych	liczba powstałych ścieżek
	Promocja walorów środowiskowych gminy (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	liczba kampanii promujących; nakład wydanych ulotek, folderów
	Szkolenia zawodowe nauczycieli i pracowników administracji samorządowej w zakresie ochrony środowiska (W)	Gmina Nowa Wieś Lęborska	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy				środki własne gminy	liczba zorganizowanych szkoleń; liczba uczestników szkoleń i kursów

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA
NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019

	Realizacja programów edukacyjnych i konkursów z zakresu ochrony środowiska w jednostkach oświatowych (K)	Jednostki oświatowe	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy jednostek oświatowych	środki własne jednostek oświatowych	liczba zorganizowanych konkursów/zrealizowanych programów; liczba uczestników
	Edukacja ekologiczna rolników w zakresie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, programów rolnośrodowiskowych, rolnictwa ekologicznego, agroturystyki (K)	Gmina Nowa Wieś Lęborska Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	zadanie ciągłe	wkład rzeczowy gminy i PODR	środki własne gminy i PODR	liczba rozpropagowanych KDPR; liczba przeszkolonych rolników

7 Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska

7.1 Wprowadzenie

Warunkiem realizacji Programu ochrony środowiska jest ustalenie systemu zarządzania tym programem. System ten powinien składać się z następujących elementów:

- zasady realizacji Programu,
- instrumenty zarządzania,
- monitoring,
- struktura zarządzania Programem,
- sprawozdawczość z realizacji Programu,
- harmonogram realizacji,
- działania w zakresie zarządzania.

Zarządzanie Programem odbywać się powinno z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania, zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

7.2 Uczestnicy wdrażania Programu

Podstawową zasadą realizacji Programu ochrony środowiska powinna być zasada wykonywania zadań jednostek związanych z systemem zarządzania środowiskiem, świadomych istnienia Programu i ich uczestnictwa w nim. Można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w Programie z uwagi na pełnioną przez nie rolę. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Włączanie do procesu szerokiego grona uczestników zapewnia jego akceptację i równomierne obciążenie poszczególnych partnerów w postaci środków i obowiązków.

Bezpośrednim realizatorem programu będą podmioty gospodarcze planujące i realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi przez Program, jak również samorząd gminy jako realizator inwestycji w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie. Podmioty te będą również przekazywały informacje w ramach monitoringu realizacji zadań Programu i efektów w środowisku. Bezpośrednim odbiorcą programu będzie społeczeństwo gminy.

7.3 Instrumenty realizacji Programu

Zarządzanie Programem będzie się odbywać z wykorzystaniem instrumentów, które pozwolą na jego weryfikację w oparciu o wyniki monitorowania procesów zachodzących w szeroko rozumianym otoczeniu realizowanej polityki ekologicznej gminy. Instrumenty służące realizacji Programu wynikają z ustaw Prawo ochrony środowiska, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o ochronie przyrody, ustawy o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane. Są to instrumenty prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

7.3.1 Instrumenty prawne

Do instrumentów prawnych należą:

- pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym pozwolenia zintegrowane,

- decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami,
- koncesje geologiczne wydawane na rozpoznanie i eksploatację surowców mineralnych.

Ponadto bardzo ważnymi instrumentami służącymi właściwemu gospodarowaniu zasobami środowiska są raporty i przeglądy ekologiczne oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli pomiar stanu środowiska prowadzony zarówno w odniesieniu do badań jakości środowiska, jak też do ilości zasobów środowiskowych.

7.3.2 Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska - za emisję zanieczyszczeń do powietrza, za pobór wody powierzchniowej i podziemnej, za odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, za zbieranie, transport i odzysk lub unieszkodliwianie odpadów komunalnych, za składowanie odpadów, za powierzchnię, z której odprowadzane są ścieki,
- administracyjne kary pieniężne,
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna,
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz innych funduszy,
- pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych i in.

7.3.3 Instrumenty społeczne

Uzgodnienia instytucjonalne i konsultacje społeczne są ważnym elementem skutecznego zarządzania realizującego zasady zrównoważonego rozwoju. Wśród nich istnieje podział na dwie kategorie wewnętrzne: pierwsza dotyczy działań samorządów, druga polega na budowaniu powiązań między władzami samorządowymi a społeczeństwem.

W pierwszym przypadku narzędziami są:

- kształcenie profesjonalne i systemy szkoleń,
- interdyscyplinarny model pracy,
- współpraca i partnerstwo w systemach sieciowych.

W drugim:

- udział społeczeństwa w zarządzaniu poprzez systemy konsultacji i debat publicznych,
- prowadzenie kampanii edukacyjnych.

Narzędziami dla formułowania, integrowania i wdrażania polityk środowiskowych są:

- środowiskowe porozumienia, karty, deklaracje, statuty,
- strategie i plany działań,
- systemy zarządzania środowiskiem,
- ocena wpływu na środowisko,
- ocena strategii środowiskowych.

Narzędziami włączającymi mechanizmy rynkowe w realizację zrównoważonego rozwoju są:

- opłaty, podatki, grzywny (na rzecz środowiska),
- regulacje cenowe,
- regulacje użytkowania,
- ocena inwestycji,
- środowiskowe zalecenia dla budżetowania,
- kryteria środowiskowe w procedurach przetargowych.

Narzędziami dla pomiaru, oceny i monitorowania skutków rozwoju zrównoważonego są:

- wskaźniki równowagi środowiskowej,
- ustalenie wyraźnych celów operacyjnych,
- monitorowanie skuteczności procesów zarządzania.

Edukacja ekologiczna jest bardzo ważnym instrumentem społecznym wspomagającym wdrażanie Programów ochrony środowiska. Głównym jej celem jest kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw. W ciągu ostatnich dziesięciu lat obserwuje się znaczny rozwój edukacji ekologicznej, a w społeczeństwie potrzebę wiedzy na temat aspektów środowiskowych działań i produktów. Istotną rolę odgrywają tutaj pozarządowe organizacje ekologiczne i szkoły wszystkich szczebli. Ponadto ważny oddźwięk w społeczeństwie mają kampanie ekologiczne, które mają na celu uświadamianie i nagłaśnianie problemów ekologicznych społeczeństwu.

Szkolenia powinny być organizowane w szczególności dla:

- pracowników administracji,
- samorządów mieszkańców,
- nauczycieli szkół wszystkich szczebli,
- członków organizacji pozarządowych,
- dziennikarzy,
- dyrekcji i kadry zakładów produkcyjnych.,
- właścicieli i pracowników gospodarstw rolnych.

Podstawą skuteczności działań edukacyjnych jest rzetelne informowanie społeczeństwa nt. stanu środowiska np. poprzez wydawanie ogólnodostępnych raportów o stanie środowiska. Istotne jest także komunikowanie się ze społeczeństwem przy podejmowaniu decyzji o działaniach inwestycyjnych mogących mieć wpływ na jakość środowiska.

7.3.4 Instrumenty strukturalne

Do instrumentów strukturalnych należą programy strategiczne np. strategie rozwoju wraz z programami sektorowymi. Strategia jest dokumentem wytyczającym główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska. Dokument ten jest bazą dla opracowania programów sektorowych (np. dot. rewitalizacji, rozwoju przemysłu, ochrony zdrowia, turystyki, ochrony środowiska, itd.).

7.4 Monitoring środowiska

Celem monitoringu jest ocena stanu środowiska - czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu – poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Wyniki prowadzonego monitoringu są również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Monitoring dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który z mocy ustawy koordynowany jest przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Sieci krajowe i regionalne koordynowane są przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zaś sieci lokalne przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w uzgodnieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska. Skoordynowanie działań pozwala na szerokie i wszechstronne wykorzystanie wyników badań.

Głównym zadaniem sieci krajowych jest śledzenie w skali kraju trendów poszczególnych wskaźników jakości środowiska dla potrzeby realizacji polityki ekologicznej państwa. W ramach sieci krajowych realizowane są również badania wynikające z zobowiązań międzynarodowych. Dane są gromadzone i przetwarzane na poziomie centralnym. Krajowe bazy danych zlokalizowane są w instytutach naukowo-badawczych sprawujących nadzór merytoryczny nad poszczególnymi podsystemami.

Sieci regionalne podzielone na międzywojewódzkie i wojewódzkie mają za zadanie udokumentowanie zmian zachodzących w środowisku w regionie czy województwie. Programy badań są specyficzne dla regionu tzn. ściśle powiązane z geograficzną, gospodarczą i ekologiczną charakterystyką danego obszaru. W praktyce inicjatywę odnośnie organizacji systemów regionalnych podejmują wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska. Ujęcie w programie istotnych problemów ekologicznych osiąganę jest poprzez uzgadnianie programów z wojewodami.

Sieci lokalne funkcjonują w celu śledzenia i kontrolowania wpływu najbardziej szkodliwych źródeł punktowych lub obszarowych na lokalny poziom zanieczyszczeń. Tworzone są przez organy administracji państwowej, gminy oraz podmioty gospodarcze oddziałujące na środowisko. Koordynacyjna rola WIOŚ realizowana jest poprzez uzgadnianie programów pomiarowych realizowanych w sieci lokalnej, jak również weryfikację uzyskanych danych pomiarowych. Natomiast decyzje obligujące podmioty gospodarcze do realizacji badań środowiska, na które mają znaczący wpływ wydawane są przez władze samorządowe.

W gminie Nowa Wieś Lęborska monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa pomorskiego i prowadzony jest przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w Gdańsku. W okresie wdrażania Programu, dane uzyskiwane z monitoringu jakości środowiska będą pomocne przy ocenie realizacji i aktualizacji Programu ochrony środowiska.

7.5 Kontrola, monitoring i zarządzanie Programem

7.5.1 Kontrola i monitoring Programu

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań Programu ochrony środowiska winien obejmować określenie stopnia wykonania działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;

- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Koordynator wdrażania Programu będzie oceniać co dwa lata stopień wdrożenia. W latach 2012-2015 na bieżąco będzie monitorowany postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych działań, a pod koniec 2015 roku nastąpi ocena rozbieżności między celami zdefiniowanymi w Programie i analiza przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego Programu, w którym zostaną zdefiniowane cele i zadania na lata 2016 - 2023, z uszczegółowieniem działań na lata 2016 - 2019.

Ten cykl będzie się powtarzał co dwa lata, co zapewni uaktualnienie strategii krótkoterminowej czteroletniej i polityki długoterminowej ośmioletniej.

7.5.2 Wdrażanie i zarządzanie Programem

Program ochrony środowiska dla gminy wchodzi do realizacji na podstawie uchwały Rady Gminy.

Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszym Programem wymaga dużego zaangażowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami włączonymi w zagadnienia ochrony środowiska.

Za realizację programu odpowiedzialne są władze gminy, które powinny wyznaczyć koordynatora wdrażania programu. Taką rolę, w imieniu Wójta, powinien pełnić referat odpowiedzialny za ochronę środowiska (osoba odpowiedzialna za ochronę środowiska). Koordynator będzie współpracował ściśle z Wójtem i Radą Gminy Nowa Wieś Lęborska, przedstawiając okresowe sprawozdania z realizacji programu.

Program będzie wdrażany przy udziale wielu partnerów, wśród których należy wymienić: poszczególne wydziały i referaty urzędu gminy, zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze, instytucje kontrolujące (WIOŚ w Gdańsku Delegatura w Słupsku, WSSE w Gdańsku, Powiatowa SSE w Lęborku), mieszkańcy, organizacje pozarządowe, nauczyciele i inne. Wszystkie jednostki będą musiały ze sobą współpracować poprzez stałą wymianę informacji i wiedzy. Jednocześnie każdy z partnerów powinien być informowany o postępach we wdrażaniu Programu. W celu usprawnienia tych działań zaleca się opracować szczegółowy harmonogram spotkań partnerów uczestniczących we wdrażaniu Programu.

Bardzo ważna jest również współpraca z sąsiednimi gminami, bowiem zagrożenia dla środowiska mają pochodzenie lokalne, ale mogą one oddziaływać także na znacznie większych obszarach. Stąd też wynika potrzeba rozwiązań tych problemów w oparciu o współpracę z sąsiednimi gminami, np. w zakresie gospodarki odpadami czy gospodarki wodno-ściekowej. Współpraca taka, oprócz pozytywnych efektów dla środowiska może przynieść także korzyści ekonomiczne.

7.6 Harmonogram wdrażania Programu

W tabeli 35 określono harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska gminy Nowa Wieś Lęborska.

Tabela 35 Harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Nowa Wieś Lęborska

Zadania	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Cele długoterminowe do 2019 r.	do 2019				do 2023			
Cele krótkoterminowe do 2015 r.	2012-2015				2016-2019			
Monitoring stanu środowiska	X	X	X	X	X	X	X	X
Monitoring polityki środowiskowej								
Mierniki efektywności Programu			X		X		X	
Ocena realizacji celów krótkoterminowych			X		X		X	
Raport z realizacji Programu			X		X		X	
Weryfikacja Programu					X			

7.7 Mierniki realizacji Programu

Pomiar stopnia realizacji celów Programu będzie odbywał się poprzez mierniki. Będą to mierniki związane z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel Programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego.

Tabela 36 Mierniki realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Nowa Wieś Lęborska

Cel	Mierniki	Wartość	Źródło danych
Zachowanie i ochrona bioróżnorodności	liczba pomników przyrody	24	RDOŚ Gdańsk 2012
	powierzchnia obszarów Natura 2000 w granicach gminy	214,4 ha	RDOŚ Gdańsk 2012
	lesistość	33%	GUS 2012
	ocena stanu wód powierzchniowych: ppk Łeba - Chocielewko:		WIOŚ Gdańsk 2011

Cel	Mierniki	Wartość	Źródło danych
	klasa elementów biologicznych	II	
	klasa elementów fizyczno-chemicznych	I	
	stan ekologiczny w ppk	dobry	
	stan chemiczny w ppk	dobry	
	ppk Pogorzelica - Pogorzelice		
	klasa elementów biologicznych	II	
	klasa elementów fizyczno-chemicznych	II	
	stan ekologiczny w ppk	dobry	
	długość wałów przeciwpowodziowych	0 mb	WZMiUW Gdańsk 2011
	długość sieci wodociągowej	92,7 km	GUS 2011
	długość sieci kanalizacyjnej	32,7 km	GUS 2011
	zużycie wody	96 dm ³ /mieszkańca/dobę	UG Nowa Wieś Lęborska 2011
	ilość ścieków dostarczanych do oczyszczalni ogółem	958 m ³ /dobę	UG Nowa Wieś Lęborska 2011
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym	liczba przyłączy wodociągowych	2075 szt.	GUS 2011
	liczba przyłączy kanalizacyjnych	658 szt.	GUS 2011
	udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	86%	GUS 2011
	udział mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej	35%	GUS 2011
	przepustowość oczyszczalni ścieków komunalnych:		UG Nowa Wieś Lęborska 2011
	Darżewo	14 m ³ /d,	
	Janowice	169 m ³ /d,	
	Pogorszewo	45 m ³ /d,	
	Łebień	67,5 m ³ /d,	
	poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej	pył PM10 - C	WIOŚ Gdańsk 2011
		SO ₂ - A	
		NO ₂ - A	
		Pb - A	
		O ₃ - A (D ₂)	

Cel	Mierniki	Wartość	Źródło danych
		NO _x - A CO – A Benzen - A B(a)P - C As - A Cd - A Ni - A	
	poziom tła zanieczyszczeń na podstawie modelowania – stężenia średnioroczne	SO ₂ - - NO ₂ – 11 µg/m ³ O ₃ - - Benzen – 3,4 µg/m ³	WIOŚ Gdańsk 2011
	ludność korzystająca z sieci gazowej	1379 os. (ok.10%)	GUS 2011
	gospodarstwa korzystające z sieci gazowej ogółem	343	GUS 2011
	gospodarstwa korzystające z sieci gazowej ogółem ogrzewający mieszkania gazem	295	GUS 2011
	długość sieci gazowej	216,7 km	GUS 2011
	zużycie gazu	303,1 tys. m ³	GUS 2011
	długość ekranów akustycznych wzdłuż dróg krajowych	0 m	GDDKiA O/Gdańsk 2011
	liczba stacji bazowych telefonii komórkowej	11	UKE 2012
Edukacja ekologiczna społeczeństwa	rodzaj prowadzonych działań edukacyjnych organizowanych przez gminę	Akcja Sprzątania Świata zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	UG Nowa Wieś Lęborska 2011

Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji programu mogą być brane pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa. Wskaźniki te ze względu na ich opisowy charakter oraz trudności w definiowaniu ich wartości należy traktować jako fakultatywne.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne:

- poprawa stanu zdrowia obywateli, mierzona przy pomocy takich mierników jak długość życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności,

- zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji oraz zmniejszenie całkowitych przepływów materiałowych w gospodarce,
- coroczny przyrost netto miejsc pracy w wyniku realizacji przedsięwzięć ochrony środowiska,

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawę jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawę jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, a więc przede wszystkim metali ciężkich, trwałych zanieczyszczeń organicznych, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,
- wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

Wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,
- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

7.8 Ocena i weryfikacja Programu. Sprawozdawczość.

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska winna być realizowana:

- co 4 lata ocena skuteczności realizacji polityki ekologicznej państwa z wykorzystaniem określonych mierników,
- co 2 lata ocena realizacji wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska sporządzonych w celu realizacji polityki ekologicznej państwa,
- ocena realizacji programów naprawczych poszczególnych komponentów środowiska przez organy inspekcji ochrony środowiska.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrować będą zaawansowanie realizacji Programu w skali rocznej i umożliwiać dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco.

W nawiązaniu do wykonywanych ocen realizacji celów i zadań ochrony środowiska oraz na podstawie Ustawy Prawo Ochrony Środowiska będą sporządzane 2 rodzaje raportów:

- raporty Rady Ministrów z realizacji polityki ekologicznej państwa przedkładane Sejmowi,
- sporządzane co 4 lata, na szczeblu ponadpowiatowym; raporty organów wykonawczych województwa, powiatu i gminy, z realizacji Programów Ochrony Środowiska przedkładane odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu i radzie gminy co 2 lata.

Do niniejszego Programu Ochrony Środowiska tyczy się obowiązek oceny wdrażania Programu poprzez opracowanie raportu przez organ wykonawczy Gminy Nowa Wieś Lęborska, który powinien być przedkładany Radzie Gminy Nowa Wieś Lęborska w cyklu dwuletnim.

7.9 Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu

Duże znaczenie dla możliwości upowszechniania informacji o stanie środowiska i realizacji Programu daje nowelizowane ustawodawstwo stwarzające powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem (Ustawa Prawo Ochrony Środowiska).

Obecnie informacja ekologiczna w Polsce dostępna jest poprzez:

- publikacje Głównego Urzędu Statystycznego,
- publikacje Ministerstwa Środowiska,
- publikacje służb państwowych: Inspekcję Ochrony Środowiska, Państwowy Zakład Higieny, Inspekcję Sanitarną,
- programy i plany strategiczne, opracowania jednostek samorządu terytorialnego,
- prasę popularnonaukową o tematyce ekologicznej,
- programy telewizyjne i radiowe,
- publikacje o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim jednostek naukowo-badawczych,
- publikacje opracowane przez organizacje pozarządowe,
- targi i giełdy ekologiczne,
- akcje i kampanie edukacyjne i promocyjne,
- Internet.

W celu popularyzacji założeń zawartych w niniejszym dokumencie proponuje się opracowanie streszczenia Programu Ochrony Środowiska, które będzie bardziej dostępne dla mieszkańców gminy nie posiadających fachowej wiedzy z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska. Streszczenie powinno być dostępne, obok pełnego tekstu Programu na stronie internetowej Urzędu Gminy Nowa Wieś Lęborska oraz na oficjalnej stronie internetowej urzędu.

8 Źródła finansowania

Zadania związane z poprawą ochrony środowiska są realizowane zarówno przez samorządy lokalne jak również przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, jednak zakres realizacji inwestycji samorządowych jest znacznie większy niż w sektorze gospodarczym. Zdolności inwestycyjne samorządów gminnych są znacznie ograniczone w stosunku do potrzeb. Wobec tego potrzebne jest poszukiwanie kapitału obcego na rynku.

Wdrażanie niniejszego Programu będzie możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska. Podstawowymi źródłami finansowania działań proekologicznych są: fundusze ekologiczne (obecnie 4 stopniowy system), fundacje i programy pomocowe, własne środki inwestorów, budżety gmin i budżet centralny.

8.1 Środki budżetowe

8.1.1 Budżet centralny

W obowiązującej klasyfikacji budżetowej nie wyodrębniono działu ochrona środowiska. Powoduje to, że dochody i wydatki budżetowe na ten cel są rozproszone po różnych częściach i działach budżetu, takich jak środki w układzie ministerstw i urzędów centralnych, środki z rezerw celowych, inwestycje finansowanie z dotacji celowych na zadania własne gmin, środki pochodzące z ekokonwersji długów zagranicznych. Niektóre wydatki na cele ekologiczne znajdują się w kompetencji innych ministerstw niż Ministerstwo Środowiska, a także Wyższego Urzędu Górniczego, Polskiej Akademii Nauk.

8.1.2 Budżety samorządowe

Na działania prowadzone w zakresie ochrony środowiska środki finansowe mogą pochodzić z budżetu gminy. Największa część wydatków mieści się w grupie wydatków ponoszonych z budżetu na gospodarkę komunalną. Źródłem tych wydatków są bieżące dochody gminy. Innym źródłem przychodu budżetu gminy na sfinansowanie komunalnego systemu gospodarki odpadami czy innych przedsięwzięć ochrony środowiska może być emisja obligacji komunalnych.

Gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przestały istnieć z dniem 1 stycznia 2010 r. Dysponentem środków finansowych tych funduszy był organ wykonawczy Gminy. Obecnie środki finansowe, które dotychczas stanowiły gminny fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej stanowią odrębną pozycję w budżecie gminy i muszą być wydatkowane na cele związane z ochroną środowiska. Źródła dochodów gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej stanowiły: środki z opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów, wpływy z opłat i kar za składowanie odpadów, wpływy z opłat za pozostałe gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, a także wpływy z kar za naruszanie warunków korzystania ze środowiska. Z gminnych funduszy finansowane były inwestycje o charakterze lokalnym, realizowane na terenie danej gminy.

Ze środków budżetu województwa powstałych z dochodów związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych zgodnie z art. 22c ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 1995 nr 16 poz. 78 z późn. zm.) finansowane są działania związane z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych, w szczególności:

- Rekultywacja na cele rolnicze gruntów, które utraciły lub zmniejszyły wartość użytkową wskutek działalności nie ustalonych osób,
- Rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych,
- Użyźnianie gleb o niskiej wartości produkcyjnej, ulepszanie rzeźby terenu i struktury przestrzennej gleb, usuwanie kamieni i odkrzaczanie,
- Przeciwdziałanie erozji gleb na gruntach rolnych, w tym zwrot kosztów zakupu nasion i sadzonek, utrzymania w stanie sprawności technicznej urządzeń przeciwoerozyjnych, oraz odszkodowania, o których mowa w art. 15 ust. 3 ww. ustawy,
- Budowa i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji,
- Budowa i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych,
- Wdrażanie i upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych związanych z ochroną gruntów rolnych,
- Wykonywanie badań płodów rolnych uzyskiwanych na obszarach ograniczonego użytkowania, o których mowa w art. 16 ustawy, oraz niezbędnych dokumentacji i ekspertyz z zakresu ochrony gruntów rolnych,
- Wykonywanie zastępcze obowiązków określonych w ustawie,
- Rekultywacja nieużytków i użyźnianie gleb na potrzeby nowo zakładanych pracowniczych ogrodów działkowych,
- Zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych.

Wnioski o dofinansowanie ze środków Funduszu składane są do Urzędu Marszałkowskiego na początku roku kalendarzowego.

O dofinansowanie ze środków budżetu województwa mogą starać się jednostki samorządu terytorialnego.

8.2 Krajowe fundusze celowe

8.2.1 Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Celem istnienia funduszy ekologicznych jest zapewnienie ciągłości finansowania przedsięwzięć proekologicznych niezależnie od sytuacji ekonomiczno-finansowej budżetu państwa. Fundusze stanowią najpopularniejsze źródło dotacji i preferencyjnych pożyczek dla podmiotów podejmujących działania proekologicznych. Wynika to z ilości środków jakimi dysponują fundusze, korzystnymi warunkami udostępniania środków finansowych, uproszczonymi procedurami uzyskania wsparcia finansowego, regionalnego i lokalnego charakteru funduszy. Lokalny charakter funduszy sprawia, że różnią się one między sobą co do zasobności finansowej, priorytetów inwestycyjnych, koordynacji prac i systemu procedur.

W Polsce działają:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) istnieje od 1989 roku. Jego misją jest wspieranie zrównoważonego rozwoju kraju, a także zadań i celów wynikających z polityki ekologicznej państwa. Narodowy i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska działają na podstawie art. 400 Ustawy prawo ochrony środowiska. Fundusze te udzielają wsparcia w formie dotacji i pożyczek preferencyjnych.

O dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu mogą ubiegać się podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu finansowania przedsięwzięć określonych w ustawie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku

W Funduszu obowiązują następujące formy dofinansowania: pożyczki, dotacje, dopłaty do kredytów bankowych.

Dominującą formą pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Gdańsku są oprocentowane pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach. Wysokość oprocentowania pożyczki wynosi 0,5 – 1,0 stopy redyskonta weksli w stosunku rocznym ale nie mniej niż 3% w stosunku rocznym i jest niezmienna w danym roku kalendarzowym. Okres kredytowania stosowany przy udzielaniu pożyczek wynosi do 6 lat. W przypadku pożyczek wyższych niż 5 mln zł Zarząd Funduszu może przedłużyć okres kredytowania, lecz nie dłużej niż o 4 lata. Pożyczka udzielona ze środków Funduszu może być częściowo umorzona, po spełnieniu określonych warunków.

Fundusz udziela również dotacji w formie pomocy bezzwrotnej - przeznaczonych głównie na realizację zadań o charakterze nieinwestycyjnym (edukacja ekologiczna, ochrona przyrody, itp.). Standardowo wynoszą one do 50% kosztu całkowitego przedsięwzięcia, ale w uzasadnionych przypadkach poziom ten może być wyższy.

Kolejną propozycją są dopłaty do kredytów komercyjnych zaciąganych w bankach.

Dofinansowanie ze środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku udzielane jest na cele określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r., Nr 25, poz. 150 ze zm.) zgodnie z listą przedsięwzięć priorytetowych ustaloną w oparciu o Politykę Ekologiczną Państwa i Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego oraz zgodnie z kryteriami wyboru przedsięwzięć i planem działalności Funduszu na kolejne lata oraz zasadami udzielania dofinansowania.

8.2.2 Fundusz Leśny

W Lasach Państwowych tworzy się fundusz leśny stanowiący formę gospodarowania środkami na cele wskazane w ustawie o lasach. Fundusz leśny przeznacza się dla nadleśnictw na wyrównywanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej. Środki funduszu leśnego mogą także być przeznaczone na: wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej, badania naukowe, tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej, sporządzanie planów urządzenia lasu, prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych, inne zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach.

Część środków funduszu leśnego przeznacza się na zalesianie gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa. Nadleśnictwa zasięgają opinii właściwych starostów w zakresie rocznego planu zalesiania gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

8.2.3 Fundusz Termomodernizacji

Fundusz Termomodernizacji utworzono w Banku Gospodarstwa Krajowego ustawą z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Z dniem 19 marca 2009 weszła w życie ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Zastąpiła ona częściowo ustawę z dnia 18 grudnia 1998 roku o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Fundusz termomodernizacji i remontów to wydzielone z Budżetu Państwa środki finansowe, którymi zarządza Bank Gospodarstwa Krajowego, przeznaczone na wsparcie wszystkich uprawnionych podmiotów w realizacji działań mających na celu zmniejszenie zużycia energii i jej nośników w zasobach komunalnych i socjalno-bytowych.

Podstawowym celem Funduszu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjnej przy pomocy kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych. Pomoc ta zwana "premią termomodernizacyjną" stanowi źródło spłaty 25% zaciągniętego kredytu na wskazane przedsięwzięcia. Oznacza to, że realizując przedsięwzięcie termomodernizacyjne inwestor spłaca 75% kwoty wykorzystanego kredytu. Premia termomodernizacyjna przysługuje tylko inwestorom korzystającym z kredytu. Nie mogą z niej korzystać inwestorzy realizujący przedsięwzięcie termomodernizacyjne z własnych środków.

Przedsięwzięciem termomodernizacyjnym jest:

- ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie:
 - rocznego zapotrzebowania na energię dostarczaną do budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania i budynków służących do wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań publicznych na potrzeby ogrzewania oraz podgrzewania wody użytkowej:
 - w budynkach, w których modernizuje się jedynie system grzewczy - co najmniej o 10%,
 - w budynkach, w których w latach 1985-2001 przeprowadzono modernizację systemu grzewczego - co najmniej o 15%,
 - w pozostałych budynkach - co najmniej o 25%,
 - co najmniej 25% rocznych strat energii pierwotnej w lokalnym źródle ciepła, tj.:
 - kotłowni lub węźle cieplnym, z których nośnik ciepła jest dostarczany bezpośrednio do instalacji ogrzewania i ciepłej wody w budynku,
 - ciepłowni osiedlowej lub grupowym wymienniku ciepła wraz z siecią ciepłowniczą o mocy nominalnej do 11,6 MW, dostarczającej ciepło do budynków,
- wykonanie przyłączy technicznych do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła w celu zmniejszenia kosztów zakupu ciepła dostarczanego do budynków - co najmniej o 20% w stosunku rocznym,
- zamiana konwencjonalnych źródeł energii na źródła niekonwencjonalne.

O premię termomodernizacyjną mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy, z wyjątkiem jednostek budżetowych i zakładów budżetowych:

- budynków mieszkalnych,
- budynków użyteczności publicznej wykorzystywanych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- lokalnej sieci ciepłowniczej,
- lokalnego źródła ciepła,
- budynków zbiorowego zamieszkania, przez które rozumie się: dom opieki społecznej, hotel robotniczy, internat i bursę szkolną, dom studencki, dom dziecka, dom emeryta i rencisty, dom dla bezdomnych oraz budynki o podobnym przeznaczeniu.

Z premii będą mogli korzystać wszyscy inwestorzy bez względu na status prawny, np.:

- osoby prawne (np. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego),
- gminy,
- osoby fizyczne, w tym właściciele domów jednorodzinnych,
- wspólnoty mieszkaniowe.

Premię termomodernizacyjną przyznaje Bank Gospodarstwa Krajowego. Wniosek o przyznanie premii należy składać, wraz z wnioskiem kredytowym, w banku, w którym inwestor ubiega się o kredyt na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Formularz wniosku o przyznanie premii termomodernizacyjnej można otrzymać w banku, w którym inwestor złoży wniosek kredytowy. Podstawowym warunkiem formalnym ubiegania się o premię jest przedstawienie audytu energetycznego. Audyt taki powinien być dołączony do wniosku o przyznanie premii składanego wraz z wnioskiem kredytowym w banku kredytującym.

Kredyty na realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych z premią termomodernizacyjną są udzielane przez banki, które podpisały umowę o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Są to: Bank BPH S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., Bank DnB NORD Polska S.A., Bank Millennium S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Pocztowy S.A., Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., Bank Zachodni WBK S.A., ING Bank Śląski S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy, Kredyt Bank S.A., Mazowiecki Bank Regionalny S.A., Nordea Bank Polska S.A., PKO BP S.A.

8.3 Kredyty bankowe

Banki również wspierają inwestycje ekologiczne udzielając stosownych kredytów. Kredyty preferencyjne udzielane są na sfinansowanie działań w zakresie ochrony środowiska. Warunkiem uzyskania proekologicznego kredytu preferencyjnego jest:

- udokumentowany efekt ekologiczny,
- bieżąca i prognozowana zdolność inwestora do spłaty kredytu,
- prawne zabezpieczenie zwrotu kredytu,
- niezbędne decyzje inwestycyjne wymagane przy realizacji inwestycji,
- potwierdzone źródła finansowania inwestycji.

Kredyty preferencyjne wyrażają się niższym w stosunku do kredytu komercyjnego oprocentowaniem oraz karencją w jego spłacie. Kredyty komercyjne można uzyskać zarówno w bankach krajowych jak również w zagranicznych. Po komercyjny kredyt bankowy warto sięgać jako po uzupełniające, lecz nie podstawowe źródło finansowania inwestycji ekologicznych, ze względu na wyższe oprocentowanie niż w przypadku kredytów

preferencyjnych. Do banków najaktywniej wspierających inwestycje w ochronie środowiska należą:

- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.
- Bank Gospodarstwa Krajowego
- Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.
- Bank Ochrony Środowiska S.A.
- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju – EBOR
- Kredyt Bank S.A.
- LG Petro Bank S.A.
- Powszechny Bank Kredytowy S.A.
- Bank BPH S.A.
- Europejski Bank Inwestycyjny
- Bank Współpracy Europejskiej S.A.
- HypoVereinsbank Bank Hipoteczny S.A.
- ING Bank Śląski S.A.

8.4 Fundusze Unii Europejskiej

8.4.1 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

Rada Ministrów przyjęła 29 listopada 2006 roku projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, który - zgodnie z projektem Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO) - stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w NSRO celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Głównym celem Programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

PO Infrastruktura i Środowisko koncentruje się na działaniach o charakterze strategicznym i ponadregionalnym. Ponad 66% wydatków będzie przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych będzie 15 osi priorytetowych:

1. Gospodarka wodno - ściekowa
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
3. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
4. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
7. Transport przyjazny środowisku
8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
9. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
10. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii
11. Kultura i dziedzictwo kulturowe

12. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
13. Infrastruktura szkolnictwa wyższego
14. Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
15. Pomoc techniczna – Fundusz Spójności.

Tryb pozakonkursowy obejmuje zgodnie z projektem ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju:

- duże projekty, których koszt całkowity przekracza 25 mln euro – w przypadku projektów dotyczących środowiska naturalnego oraz projektów o wartości powyżej 50 mln euro – w przypadku innych dziedzin, zatwierdzane przez Komisję Europejską;
- projekty systemowe - polegające na dofinansowaniu realizacji przez poszczególne organy administracji publicznej i inne jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach dotyczących tych organów i jednostek;
- projekty indywidualne – określone w programie operacyjnym, zgłaszane przez beneficjentów imiennie wskazanych w programie operacyjnym;
- projekty pomocy technicznej.

Pozostałe projekty będą wybierane w drodze konkursu.

Tabela 37 Wykaz instytucji uczestniczących w realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Instytucja Pośrednicząca	Oś priorytetowa	Instytucja Wdrażająca
Ministerstwo Środowiska	I	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej *
	II	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej *
	III	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	IV	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	V	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
Ministerstwo Transportu	VI	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
	VII	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
	VIII	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
Ministerstwo Gospodarki	IX	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
		Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
	X	Instytut Nafty i Gazu
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	XI	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	XI	Władza Wdrażająca Programy Europejskie
Ministerstwo Zdrowia	XII	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	XIII	Ośrodek Przetwarzania Informacji

*NFOSiGW dla projektów powyżej 25 mln euro netto, wfoSiGW dla projektów poniżej 25 mln euro netto

8.4.2 Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

RPOWP jest jednym z 16 programów regionalnych, które są realizowane w ramach Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 (SRK) oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. Program ma za zadanie wspierać wzrost gospodarczy i zatrudnienie

w regionie. Jego cele są realizowane w oparciu o współdziałanie z partnerami społecznymi i gospodarczymi, a środki UE mają za zadanie wspierać osiąganie założonych celów rozwojowych. Realizacja RPO przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności regionu i zwiększenia spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Województwa Pomorskiego. W ramach programu wyznaczono 4 **cele szczegółowe**:

- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wzrost kompetencji mieszkańców;
- Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich i usprawnienie powiązań między nimi;
- Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej;
- Przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym.

Celem głównym osi priorytetowej 5 „Środowisko i energetyka przyjazna środowisku” jest „Poprawa stanu środowiska naturalnego i ograniczenie zagrożeń ekologicznych”, która będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- Poprawa funkcjonowania regionalnego systemu gospodarki odpadami;
- Poprawa jakości infrastruktury gospodarki wodnej;
- Usprawnienie systemu informacji o środowisku i zagrożeniach ekologicznych;
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- Poprawa efektywności systemów wytwarzania i przesyłu energii.

8.4.3 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 – 2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) jest dokumentem operacyjnym, określającym cele, priorytety i zasady wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Program będzie realizowany w latach 2007-2013 na terenie całego kraju. Podstawą realizacji założeń strategicznych Programu, opisanych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, będą działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych:

- Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego,
- Oś 2: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich,
- Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej,
- Oś 4: Leader.

Wszystkie te działania będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej.

Fundusze związane z ochroną środowiska będzie można pozyskać w ramach następujących działań PROW:

1) Oś 1:

Działanie 121 - Modernizacja gospodarstw rolnych

Działanie ma m.in. na celu zharmonizowanie warunków produkcji rolnej z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego. Pomoc jest udzielana na inwestycje dotyczące modernizacji lub rozwoju pierwotnej produkcji roślinnej lub zwierzęcej, z wyłączeniem produkcji leśnej i rybnej. Operacje mogą dotyczyć produkcji produktów żywnościowych jak i

nieżywnościowych (w tym produktów rolnych wykorzystywanych do produkcji energii odnawialnej). W zakres operacji mogą wchodzić inwestycje związane z wytwarzaniem i wykorzystywaniem energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby prowadzenia produkcji rolnej.

Dotowaniu podlegają m.in. wydatki na:

- budowę lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli,
- zakup lub instalację maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego,
- zakup, instalację lub budowę elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

Beneficjentem pomocy jest osoba fizyczna, osoba prawna, spółka osobowa, prowadząca działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

W pierwszym okresie wdrażania Programu, celem ułatwienia dostępu do środków publicznych podmiotom, które dotychczas nie otrzymały wsparcia, ogranicza możliwość korzystania z pomocy beneficjentom działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”.

Szczegółowe zasady w tym zakresie określone są w przepisach krajowych.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji (części poniesionych kosztów realizacji inwestycji). Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania, w okresie realizacji PROW, nie może przekroczyć 300 000 zł (76 848,2 euro). Równowartość kwoty wyrażona w euro ma charakter indykatorywny.

Do realizacji mogą być przyjęte operacje, których wysokość kosztów kwalifikowanych będzie wynosiła powyżej 20 tys. zł. Ograniczenie to nie dotyczy operacji obejmujących wyłącznie wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do składowania nawozów naturalnych lub projektów związanych z dostosowaniem do norm wspólnotowych.

Poziom pomocy wynosi maksymalnie:

- 40% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą;
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia;
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
- 60% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia, na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
- 75% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej w związku z wprowadzeniem w życie Dyrektywy Azotanowej – dotyczy umów zawartych do dnia 30 kwietnia 2008 r.

Działanie 125 - Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa

Schemat II – Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi

Celem Schematu II jest poprawa jakości gleb poprzez regulację stosunków wodnych, zwiększenie retencji wodnej i poprawa ochrony użytków rolnych przed powodzią.

Pomoc udzielana w ramach tego schematu dotyczy realizacji projektów z zakresu melioracji wodnych, a także projektów związanych z kształtowaniem przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego, pod warunkiem, że służą one regulacji stosunków wodnych w glebie, ułatwieniu jej uprawy oraz ochronie przeciwpowodziowej użytków rolnych, w tym w szczególności:

- budowa lub remont urządzeń melioracji wodnych służących do retencjonowania i regulacji poziomu wód, np. jazów, zastawek, zbiorników wodnych, stopni wodnych itp.,
- budowa lub remont systemów nawodnień grawitacyjnych,
- remont istniejących urządzeń melioracji wodnych w celu dostosowania ich do nawodnień grawitacyjnych,
- budowa lub remont urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę w ramach systemów urządzeń melioracji wodnych,
- projekty służące poprawie warunków korzystania z wód dla potrzeb rolnictwa,
- projekty z zakresu poprawy ochrony przeciwpowodziowej użytków rolnych.

Zakres działania obejmuje:

- opracowanie dokumentacji technicznej projektów;
- koszty robót budowlano-montażowych z zakresu melioracji wodnych, w tym dotyczących retencji wodnej, w szczególności budowy i modernizacji sztucznych zbiorników wodnych, budowli piętrzących oraz urządzeń do nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych;
- koszty wykupu gruntu pod inwestycje (koszty te nie mogą stanowić więcej niż 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu).

Beneficjentem Schematu II jest Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych. Poziom pomocy wynosi maksymalnie 100% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.

2) Oś 2:

Działanie 214 – Program rolno środowiskowy

Realizacja programu rolnośrodowiskowego ma przyczynić się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i zachowania różnorodności biologicznej na tych terenach. Głównym założeniem programu jest promowanie produkcji rolnej opartej na metodach zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody.

Celem działania jest poprawa środowiska przyrodniczego i obszarów wiejskich, w szczególności:

- przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo oraz zachowanie różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich;
- promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania;
- odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód;

- ochrona zagrożonych lokalnych ras zwierząt gospodarskich i lokalnych odmian roślin uprawnych.

Działanie obejmuje 9 pakietów rolnośrodowiskowych:

Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone

Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne

Pakiet 3. Ekstensywne trwale użytki zielone

Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000

Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000

Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

Pakiet 8. Ochrona gleb i wód

Pakiet 9. Strefy buforowe.

Płatność rolnośrodowiskowa wypłacana jest w formie zryczałtowanej i stanowi rekompensatę utraconego dochodu, dodatkowych poniesionych kosztów oraz ponoszonych kosztów transakcyjnych. Płatności rolnośrodowiskowe są przyznawane rolnikom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązania rolnośrodowiskowe.

Płatność rolnośrodowiskowa jest pomocą wieloletnią, wypłacaną corocznie, po wykonaniu określonego zestawu zadań w ramach danego wariantu.

Beneficjentem działania jest rolnik.

Działanie 221, 223 – Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne

Cele Działania:

- powiększenie obszarów leśnych poprzez zalesianie użytków rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa;
- utrzymanie i wzmocnienie ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych;
- zwiększenie udziału lasów w globalnym bilansie węgla oraz ograniczeniu zmian klimatu.

Działanie obejmuje następujące formy pomocy:

- wsparcie na zalesienie, która pokrywa koszty założenia uprawy zgodnie z zasadami obowiązującymi w krajowych przepisach o lasach (Zasady Hodowli Lasu) oraz jeśli jest to uzasadnione - ochrony przed zwierzyną poprzez grodzenie uprawy,
- premię pielęgnacyjną za utrzymanie nowej uprawy leśnej oraz za ochronę indywidualną sadzonek drzew przed zwierzyną,
- premię zalesieniową, stanowiącą ekwiwalent za wyłączenie gruntu z upraw rolnych.

Wsparcie na zalesienie polega na dofinansowaniu kosztów założenia uprawy, wykonania poprawek w 2 roku i zabezpieczenia przed zwierzyną. Wsparcie to ma postać zryczałtowanej płatności w przeliczeniu na 1 hektar zalesianych gruntów. Wsparcie będzie wypłacane jednorazowo po założeniu uprawy.

Premia pielęgnacyjna stanowi zryczałtowaną płatność w przeliczeniu na 1 hektar zalesionych gruntów, wypłacaną co roku, przez 5 lat od założenia uprawy, która uwzględnia koszty prac pielęgnacyjnych (zwalczanie chwastów i patogenów), ochronę indywidualną cennych drzew oraz wczesne czyszczenie.

Premia zalesieniowa stanowi zryczałtowaną płatność w przeliczeniu na 1 hektar zalesionych gruntów, wynikającą z utraconych dochodów z tytułu przekształcenia gruntów rolnych na grunty leśne i jest wypłacana co roku, przez 15 lat od założenia uprawy leśnej.

Beneficjentem Działania jest rolnik - właściciel gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa.

Działanie 226 – Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz/ wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych

Celem Działania jest przywrócenie lasom zniszczonym w wyniku katastrof naturalnych i klęsk żywiołowych ich potencjału biologicznego oraz potrzeba ochrony prewencyjnej lasów zagrożonych pożarami.

W ramach działania mogą być wspierane projekty związane z:

- przygotowaniem leśnego materiału rozmnożeniowego na potrzeby odbudowy uszkodzonych lasów;
- uporządkowaniem uszkodzonej powierzchni leśnej;
- odnowieniem lasu wraz z pielęgnacją i ochroną założonych upraw;
- pielęgnacją i ochroną uszkodzonych drzewostanów oraz cennych obiektów przyrodniczych;
- udostępnianiem terenów leśnych dla wypełniania funkcji społecznych lasu;
- wzmocnieniem systemu ochrony przeciwpożarowej.

Działanie realizowane będzie w ramach dwóch schematów:

Schemat I – Wsparcie dla obszarów, na których nastąpiła katastrofa naturalna lub klęska żywiołowa.

Schemat II – Wprowadzenie elementów zapobiegawczych na terenach zaliczonych do dwóch najwyższych kategorii zagrożenia pożarowego.

Pomoc udzielana w ramach powyższego działania dostępna będzie, w przypadku wystąpienia naturalnej katastrofy lub pożaru na obszarach leśnych całej Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na formę własności.

Beneficjentem są jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej – Nadleśnictwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Pomoc udzielana jest na mocy umowy i polega na refinansowaniu poniesionych kosztów.

3) Oś 3:

Działanie 321 - Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

Pomocy udziela się na realizację projektów w zakresie:

- a) gospodarki wodno-ściekowej w szczególności:
 - zaopatrzenia w wodę,

- odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej,
- b) tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych;
- c) wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy.

Zakres pomocy obejmuje koszty inwestycyjne, w szczególności: zakup materiałów i wykonanie prac budowlano – montażowych, zakup niezbędnego wyposażenia.

Beneficjentem jest gmina lub jednostka organizacyjna, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego wykonująca zadania określone w zakresie pomocy.

Pomoc może być przyznana na:

- a) projekt realizowany w miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej lub
 - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
 - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys.
- b) projekt spełniający wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, które mają zastosowanie do tego projektu.

Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowalnych projektu – max. 75 % kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowalnych projektu pochodzi ze środków własnych.

8.4.4 Fundusz LIFE+

LIFE+ jest jedynym instrumentem finansowym Unii Europejskiej koncentrującym się wyłącznie na współfinansowaniu projektów w dziedzinie ochrony środowiska. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki ochrony środowiska oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony przyrody.

LIFE+ składa się z trzech komponentów, w ramach których współfinansowane są projekty w zakresie:

- wdrażania dyrektywy Ptasiej i dyrektywy Siedliskowej, w tym ochrony priorytetowych siedlisk i gatunków;
- ochrony środowiska, zapobiegania zmianom klimatycznym, innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie ochrony zdrowia i polepszania jakości życia oraz wdrażania polityki zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i gospodarki odpadami;
- działań informacyjnych i komunikacyjnych, kampanii na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej w społeczeństwie, w tym kampanie na temat zapobiegania pożarom lasów oraz wymiany najlepszych doświadczeń i praktyk.

Program LIFE+ podzielony jest na trzy komponenty tematyczne:

- Przyroda i różnorodność biologiczna
- Polityka i zarządzanie w zakresie środowiska
- Informacja i komunikacja.

Program LIFE+ zapewnia wsparcie finansowe w średniej wysokości 50% wartości projektu. Nabór wniosków ogłaszany jest raz do roku przez Komisję Europejską.

8.5 Instytucje i programy pomocowe

8.5.1 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Dopłaty do upraw roślin energetycznych.

O płatność do upraw roślin energetycznych może ubiegać się rolnik, który:

- uprawia rośliny energetyczne przeznaczone do przetworzenia na produkty energetyczne i zawrze umowę na dostawę surowców energetycznych z zatwierdzonymi podmiotami skupującymi lub pierwszymi jednostkami przetwórczymi i ilości roślin dostarczonych do zatwierdzonej pierwszej jednostki przetwórczej lub zatwierdzonego podmiotu skupującego na podstawie umowy odpowiadają, co najmniej plonowi reprezentatywnemu albo
- uprawiane rośliny energetyczne wykorzystuje lub przetwarza w gospodarstwie na cele energetyczne w ilości odpowiadającej, co najmniej plonowi reprezentatywnemu.

Płatności do upraw roślin przeznaczonych na cele energetyczne przyznawane są, jeżeli zadeklarowana powierzchnia upraw wszystkich roślin energetycznych wynosi, co najmniej 0,3 ha.

Rośliny uprawnione do uzyskania płatności do upraw roślin energetycznych: rośliny uprawiane na gruntach rolnych, będące przedmiotem umowy dostarczenia roślin energetycznych przeznaczonych do przetworzenia na produkty energetyczne:

- jednoroczne rośliny (np. rzepak, rzepik, żyto, kukurydza, len włóknisty);
- buraki cukrowe;
- soja;
- rośliny wieloletnie (np. róża bezkolcowa, ślazier pensylwański, miskant olbrzymi, topinambur, rdest sachaliński, mozga trzcinowata);
- zagajniki drzew leśnych o krótkim okresie rotacji (np. wierzba energetyczna);
- rośliny uprawiane na gruntach rolnych, wykorzystywane jako paliwo do ogrzewania gospodarstw lub w celu wytworzenia energii bądź biopaliwa w gospodarstwie;
- zagajniki drzew leśnych o krótkim okresie rotacji (np. wierzba energetyczna);
- zboża;
- nasiona roślin oleistych – nasiona soi łamane nieprzeznaczone do siewu, rzepak, rzepik o niskiej zawartości kwasu erukowego, nasiona słonecznika (łamane, wyłuskane, w łusce), nasiona słonecznika nieprzeznaczone do siewu;
- jednoroczne i wieloletnie rośliny przetwarzane w gospodarstwie na biogaz.

Grunty rolne, na które rolnik ubiega się o przyznanie płatności do upraw roślin energetycznych, muszą być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

8.5.2 Departament Generalny XI Komisji Europejskiej

Dotacje przyznawane przez departament wspierają działania na rzecz ochrony środowiska i zachowania różnorodności przyrody i krajobrazu. Finansowane są również małe projekty. Kwota dofinansowania projektu waha się w granicach od 20 do 60 tys. Euro, pomoc

może być udzielana przez okres 1 roku. Aby otrzymać dofinansowanie należy złożyć wniosek za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wnioski składa się w listopadzie i grudniu. Formularz wniosku można otrzymać bezpośrednio z Departamentu Generalnego XI.

8.5.3 Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska

Funduszem zarządza Bank Światowy, UNDP i UNEP. Fundusz finansuje przedsięwzięcia w dziedzinach:

- ochrona różnorodności biologicznej (ekosystemów o znaczeniu globalnym),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu: technologie wytwarzania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- ochrona wód (przeciwdziałanie zanieczyszczeniom transgranicznym),
- ochrona warstwy ozonowej,
- przeciwdziałanie degradacji powierzchni ziemi, pustyńnieniu ziemi i niszczeniu lasów.

8.5.4 Fundacja Partnerstwo dla Środowiska – Fundusz Partnerstwa

Funduszu Partnerstwa przejął działalność dotacyjną Fundacji Partnerstwo dla Środowiska. Udzielane przez Fundusz Partnerstwa dotacje wspierają i uzupełniają programy realizowane przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska.

Fundusz Pożyczkowy dla Grup Partnerskich

Fundusz jest tworzony jako mechanizm wsparcia organizacji pozarządowych skupionych w Krajowej Sieci Grup Partnerskich, zrównania ich szans w stosunku do innych podmiotów w pozyskiwaniu środków na realizację projektów, głównie finansowanych na zasadzie refundacji kosztów. Celem Funduszu Pożyczkowego dla Grup Partnerskich jest wypracowanie optymalnego modelu współpracy z Grupami Partnerskimi w zakresie pomocy w prefinansowaniu realizowanych przez nie projektów na rzecz rozwoju zrównoważonego. Fundusz ma zwiększyć zdolność organizacji pozarządowych do realizacji ich działań statutowych, podejmowanych w ramach i na rzecz Grup Partnerskich. Cel ten będzie realizowany przez udzielanie przez Fundusz nieoprocentowanych krótkoterminowych pożyczek, które umożliwią realizację przewidzianych w projektach zadań do czasu uzyskania przez pożyczkobiorcę refundacji kosztów.

Program Czysty Biznes

Program Czysty Biznes pomaga małym i średnim przedsiębiorstwom rozwijać się dzięki działaniom na rzecz ochrony środowiska. Firmy Czystego Biznesu stają się bardziej konkurencyjne ponieważ:

- efektywnie zarządzają zasobami
- obniżają koszty działalności

- ograniczają negatywne oddziaływanie na środowisko
- korzystają z doświadczeń innych firm
- spełniają wymogi prawa ochrony środowiska
- zdobywają nowe rynki
- pozyskują partnerów do realizacji inicjatyw i projektów

Firmy biorą udział w programie poprzez uczestnictwo w Klubach Czystego Biznesu, które zrzeszają przedsiębiorstwa wg siedziby lub profilu działalności. Każdy klub ma swojego opiekuna (Koordynatora), którego zadaniem jest utrzymywanie stałego kontaktu z członkami w celu pomocy w korzystaniu z oferty Programu. Członkowie klubów otrzymują pomoc w postaci doradztwa, informacji i szkoleń.

Adresaci Programu:

- Małe i średnie przedsiębiorstwa - główni adresaci Programu Czysty Biznes, firmy produkcyjne lub usługowe, które chcą rozwiązywać problemy związane z ochroną środowiska i BHP.
- Duże firmy - zainteresowane ograniczeniem własnych kosztów poprzez uczestnictwo w Programie dostawców i kontrahentów firmy, zapraszane są do Programu w charakterze firmy patronackiej.
- Samorządy - zainteresowane udziałem w projektach Czystego Biznesu związanych z podnoszeniem konkurencyjności regionów oraz aktywnym wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości w zakresie podnoszenia ekologicznych standardów działania.

8.5.5 Fundacja na rzecz rozwoju wsi polskiej „Polska Wieś 2000” im. Macieja Rataja

Zakres działania fundacji obejmuje dofinansowywanie inicjatyw lokalnych m.in. na rzecz rozwoju infrastruktury wiejskiej.

Priorytetami przy podejmowaniu decyzji o finansowaniu jest udzielanie kredytów na budowę i modernizację urządzeń grzewczych zasilanych gazem lub olejem w budynkach wiejskich. Beneficjentami są zarządy gmin. Wysokość udzielanego kredytu: projekt do 40 tys. pln. Okres kredytowania 2 lata. Okres karencji płatności rat kapitałowych do 6 miesięcy. Rozkład spłat w czasie 2 lata. Minimalny udział środków własnych kredytobiorcy 50%.

8.5.6 Fundacja Wspomagania Wsi

Fundacja wspiera działania zmierzające do poprawy infrastruktury, społecznego, gospodarczego i kulturalnego rozwoju, upowszechnienia zastosowania niekonwencjonalnych źródeł energii na obszarach wiejskich.

Program Małych Elektrowni Wodnych oraz Elektrowni Wiatrowych. Program stawia sobie za cel odtworzenie zdewastowanych jazów, zapór, młynów i innych obiektów rzecznych oraz promocję ekologicznie czystej energii. Z pożyczek mogą korzystać:

- osoby fizyczne,
- spółki osób fizycznych,
- instytucje kościelne,

- gminy.

Wysokość pożyczki nie może przekroczyć 50% wartości nakładów inwestycyjnych, określonych na podstawie założeń ekonomiczno-technicznych potwierdzonych przez pracownika Fundacji.

Pożyczki udzielane są na okres do 5 lat wraz z możliwością uzyskania w tym okresie karencji w spłacie kredytu do 1 roku, jednak nie dłużej niż 3 miesiące kalendarzowe po miesiącu w którym zakończono inwestycję.

8.6 Instytucje leasingowe

W formie leasingu najczęściej finansowane są środki transportu, maszyny i urządzenia, linie technologiczne, sprzęt komputerowy. Z leasingu często korzystają zakłady komunalne jak również gminy.

8.7 Fundusze inwestycyjne

Fundusze inwestycyjne biorą udział w inwestycjach w podmiotach prywatnych o potencjalnie dużej stopie wzrostu.

Popularne fundusze zostały pokrótce scharakteryzowane poniżej.

8.7.1 Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners

Źródła środków finansowych funduszu pochodzą między innymi z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Fundusz inwestuje w projekty przemysłowe związane z:

- recyklingiem i minimalizacją odpadów,
- zwiększeniem efektywności produkcji i oszczędnością energii,
- produkcją sprzętu i urządzeń do budowy kanalizacji, systemów zaopatrzenia w wodę, redukcji i kontroli zanieczyszczeń,
- poszukiwaniem alternatywnych źródeł energii.

Poza tym fundusz oferuje pomoc w nawiązaniu kontaktów z partnerami zagranicznymi oraz poszukiwaniu dodatkowych źródeł finansowania.

8.8 Adresy jednostek finansujących

Tabela 38 zawiera wykaz jednostek finansujących działania w zakresie ochrony środowiska wraz z adresami.

Tabela 38 Jednostki finansujące działania w zakresie ochrony środowiska wraz z adresami

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Krajowe fundusze ekologiczne	
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	ul. Konstruktorska 3a; 02-673 Warszawa (0-22) 849 00 79; fax (0-22) 849 72 72 e-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl www.nfosigw.gov.pl

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku	ul. Straganiarska 24-27 80-837 Gdańsk tel./fax (58) 301-91-92 tel. (58) 305-56-31 fundusz@wfosigw-gda.pl http://www.wfosigw-gda.pl
Fundusz Leśny	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku ul. Ks. Rogaczewskiego 9/19, 80-804 Gdańsk tel. centrala 58 321 22 00 fax 58 302 11 25
Fundusz Termomodernizacyjny	Bank Gospodarstwa Krajowego Departament Wspierania Rozwoju Regionalnego Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa tel. (0-22) 522 96 39, 596 59 23, fax (0-22) 522 91 94 e-mail: dwrr@bgk.com.pl www.bgk.com.pl/fundusze/ft
Fundusze UE	
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	W zależności od realizowanego działania – patrz Tab. 8.1. www.pois.gov.pl
Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego	Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego Departament Programów Regionalnych ul. Augustyńskiego 2 80-819 Gdańsk tel. (58) 326 81 33. fax: (58) 326 81 34
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Pomorski Oddział Regionalny 81-332 Gdynia, ul. Kołłątaja 1 tel. 58 668 60 00/01
Fundusz LIFE+	Ministerstwo Środowiska Departament Infrastruktury i Środowiska ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa tel. (22) 5792 417, fax (22) 5792 629 e-mail: life@mos.gov.pl
Instytucje i programy pomocowe	
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Pomorski Oddział Regionalny 81-332 Gdynia, ul. Kołłątaja 1 tel. 58 668 60 00/01
Departament Generalny XI Komisji Europejskiej	UNIT D.4 (Global Environment) TRMF 01/77; rue de la Loi 200; B-1049 Brussels fax 296 95 57; e-mail: christoph.bail@dg11.cec.be
Fundusz na Rzecz Globalnego Środowiska	al. Niepodległości 186; 00-608 Warszawa tel. (0-22) 825 45 97; fax (0-22) 825 45 97 www.undp.org.pl
Fundacja Partnerstwo dla Środowiska – Fundusz Partnerstwa	al. W. Reymonta 12a; 01-849 Warszawa tel. (0-22) 663 78 00; fax (0-22) 663 09 86
Banki	
Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	ul. Kasprzaka 10/16; 01-211 Warszawa tel. (0-22) 860 40 00; 0801 123 456; fax 860 50 00 www.bgz.pl
Bank Gospodarstwa Krajowego	Al. Jerozolimskie 7; 00-955 Warszawa (0-22) 522 91 93; fax 522 91 94 www.bgk.com.pl ; email: bgk@bgk.com.pl
Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A.	ul. Dubois 5a; 00-184 Warszawa tel. (0-22) 860 11 00; fax 860 11 02 www.bise.pl ; e-mail: contact@bise.pl

Jednostka finansująca	Adres kontaktowy
Bank Ochrony Środowiska S.A.	Al. Jana Pawła II 12; 00-950 Warszawa (0-22) 850 87 35; fax 850 88 91 www.bosbank.pl; e-mail: bos@bosbank.pl
Bank Światowy	ul. Emilii Plater 53; 00-113 Warszawa tel. (0-22) 520 80 00; fax 520 80 01; www.worldbank.org.pl e-mail: Poland_Feedback@worldbank.org.pl
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOR	ul. Emilii Plater 53; 00-113 Warszawa tel. (0-22) 520 57 00; fax 520 58 00; www.ebrd.com
Kredyt Bank S.A.	ul. Kasprzaka 2/8; 01-211 Warszawa tel. (0-22) 634 54 00; 0800 120 360; fax 634 53 35 www.kredytbank.pl; e-mail: dbp@kredytbank.pl
LG Petro Bank S.A.	ul. Rzgowska 34/36; 93-172 Łódź tel. (0-42) 681 93 20; 0800 169 800; fax 681 93 72 www.lgpetrobank.com.pl; office@lgpetrobank.com.pl
Powszechny Bank Kredytowy S.A.	ul. Towarowa 15a; 00-958 Warszawa tel. (0-22) 53180 00; fax 531 86 40 www.pbk.pl
Bank BPH SA	Al. Pokoju 1, 31-548 Kraków tel. (012) 618 68 88, fax (012) 618 68 63 www.bph.pl, e-mail: bank@bph.pl
Europejski Bank Inwestycyjny	100 Boulevard Konrad Adenauer L-2950 Luxembourg www.eib.eu.int e-mail: infopol@eib.org
Bank Współpracy Europejskiej S.A.	ul. Sudecka 95/97, 53-128 Wrocław tel. (071) 334 91 10, fax (071) 334 91 09 www.bwe.pl, e-mail: bwe@bwe.pl
HypoVereinsbank Bank Hipoteczny S.A.	ul. Chmielna 132/134, 00-805 Warszawa tel. (022) 656 21 69, fax (022) 656 21 88 www.hypovereinsbank.com.pl
ING Bank Śląski S.A.	ul. Sokolska 34, 40-086 Katowice tel. (032) 357 70 00, fax (032) 634 53 35 www.ing.pl, e-mail: mampytanie@ingbank.pl
Fundusze inwestycyjne	
Central and Eastern European Infrastructure Resources Partners	Al. Jerozolimskie 81; 02-001 Warszawa tel. (0-22) 695 09 30; fax /022/ 695 09 45

Spis tabel

TABELA 1 WYCIĄG Z PODSTAWOWYCH WSKAŹNIKÓW REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU KRAJU	13
TABELA 2 LICZBA MIESZKAŃCÓW I LICZBA GOSPODARSTW W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH GMINY – 2012	26
TABELA 3 WYKAZ DRÓG GMINNYCH NOWEJ WSI LĘBORSKIEJ	28
TABELA 4 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GMINIE NOWA WIEŚ LĘBORSKA W 2005r.....	30
TABELA 5 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW WYBRANYCH UPRAW W 2010 ROKU	31
TABELA 6 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE NOWA WIEŚ LĘBORSKA W 2011r	31
TABELA 7 PODMIOTY GOSPODARCZE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA WG. SEKCJI PKD I RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI	32
TABELA 8 WYKAZ ZŁÓŻ KOPALIN NA TERENIE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA WG STANU NA 31.12.2011 R.	36
TABELA 9 POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH W 2011 ROKU	37
TABELA 10 POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA (STAN NA ROK 2012)	42
TABELA 11 CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH, KTÓRYCH CZĘŚCI WYSTĘPUJĄ W GRANICACH GMINY	45
TABELA 12 OCENA STANU WÓD PODZIEMNYCH MONITOROWANYCH PRZEZ WIOŚ W GDAŃSKU NA OBSZARZE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA W 2010 ROKU	46
TABELA 13 OCENA STANU POWIERZCHNIOWYCH WÓD PŁYNĄCYCH MONITOROWANYCH PRZEZ WIOŚ W GDAŃSKU NA OBSZARZE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA W 2011 ROKU	46
TABELA 14 PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE SIECI WODOCIĄGOWEJ (2011r)	49
TABELA 15 WIELKOŚĆ POBORU WODY W GMINIE NOWA WIEŚ LĘBORSKA WG OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA WNO SZONYCH DO URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO W LATACH 2010 I 2011	49
TABELA 16 GMINNE UJĘCIA WODY	52
TABELA 17 PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ W GMINIE W 2011 ROKU	53
TABELA 18 ILOŚĆ ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW W LATACH 2010-2011 [m ³ /ROK].....	53
TABELA 19 ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYTWORZONE W GMINIE NOWA WIEŚ LĘBORSKA W 2011 R.	54
TABELA 20 KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW NA TERENIE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA	54
TABELA 21 ZESTAWIENIE EMISJI GAZÓW I PYŁÓW DO POWIETRZA Z WYBRANYCH ZAKŁADÓW	55
TABELA 22 ZESTAWIENIE EMISJI GAZÓW I PYŁÓW DO POWIETRZA Z WYBRANYCH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I INNYCH PODMIOTÓW	56
TABELA 23 PODSTAWOWE ELEMENTY CHARAKTERYZUJĄCE SIĘĆ GAZOWĄ W GMINIE W LATACH 2010-2011.....	56
TABELA 24 STĘŻENIA ŚREDNIOROCZNE ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA NA TERENIE GMINY W 2011 ROKU	59
TABELA 25 WYNIKOWE KLASY STREFY POMORSKIEJ, UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA.....	59
TABELA 26 KLASYFIKACJA Z UWZGLĘDNIENIEM PARAMETRÓW KRYTERIALNYCH OKREŚLONYCH DLA SO ₂ I NO _x POD KĄTEM OCHRONY ROŚLIN	60
TABELA 27 KLASYFIKACJA Z UWZGLĘDNIENIEM PARAMETRÓW KRYTERIALNYCH OKREŚLONYCH DLA O ₃ POD KĄTEM OCHRONY ROŚLIN – POZIOMY DOCELOWE DO 2010 R., POZIOMY CELÓW DŁUGOTERMINOWYCH (2020 R.).....	60
TABELA 28 WYKAZ ODCINKÓW POMIAROWYCH DROGI WOJEWÓDZKIEJ PRZEBIEGAJĄCYCH PRZEZ TEREN GMINY WRAZ Z POMIAREM ŚREDNIEGO DOBOWEGO RUCHU POJAZDÓW NA ROK 2010	61
TABELA 29 ILOŚĆ INSTALACJI SOLARNYCH ZAMONTOWANYCH NA BUDYNKACH NA TERENIE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA	63
TABELA 30 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2012-2015 W ZAKRESIE "ZASOBY PRZYRODY".....	81
TABELA 31 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2012-2015 W ZAKRESIE "ZASOBY WODNE"	82
TABELA 32 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2012-2015 W ZAKRESIE "POWIETRZE ATMOSFERYCZNE"	87
TABELA 33 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2012-2015 W ZAKRESIE "POWIERZCHNIA TERENU I ŚRODOWISKO GLEBOWE"	89
TABELA 34 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2012-2015 W ZAKRESIE "EDUKACJA EKOLOGICZNA"	90
TABELA 35 HARMONOGRAM WDRAŻANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA	97
TABELA 36 MIERNIKI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA	97
TABELA 37 WYKAZ INSTYTUCJI UCZESTNICZĄCYCH W REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	108
TABELA 38 JEDNOSTKI FINANSUJĄCE DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA WRAZ Z ADRESAMI.....	118

Spis rysunków

RYSUNEK 1 MAPA LOKALIZACJI GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA	24
RYSUNEK 2 MEZOREGIONY WG KONDRACKIEGO W OBRĘBIE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA.....	25
RYSUNEK 3 RODZAJE GLEB NA OBSZARZE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA	35
RYSUNEK 4 FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA	39
RYSUNEK 5 GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH NA OBSZARZE GMINY NOWA WIEŚ LĘBORSKA.....	44
RYSUNEK 6 TERENY ZALEWOWE W GMINIE NOWA WIEŚ LĘBORSKA	48

Literatura

1. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2010r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2011;
2. Borys T. [red.], Wskaźniki ekorozwoju, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok, 1999;
3. Dobrzański G. [red.], Aplikacyjne aspekty trwałego rozwoju, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok, 2002;
4. Kistowski M, Staszek W., Poradnik do opracowania gminnego i powiatowego programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, Pomorski Urząd wojewódzki, Gdańsk, 1999;
5. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000;
6. Miłaszewski R. [red.], Nowoczesne metody i techniki zarządzania trwałym i zrównoważonym rozwojem gminy, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok, 2001;
7. Poradnik. Jak własnymi siłami opracować gminny lub powiatowy program ochrony środowiska, Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku oraz starostwo Powiatowe w Płocku, Płock, 2003;
8. Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2002;
9. Źródła i zasady finansowania ochrony środowiska w Polsce – informator, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok, 2005;

Wykaz materiałów źródłowych

1. Bank Danych Regionalnych, GUS;
2. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2005;
3. Krajowy Program Zwiększania Lesistości;
4. Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013;
5. Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły;
6. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego;
7. Polityka ekologiczna państwa na lata 2002-2010, Warszawa, 2002;
8. Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2002;
9. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2009;
10. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010;
11. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020;
12. Program Wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2002;
13. Przez Edukację do Zrównoważonego Rozwoju – Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2001;

14. Raport o stanie środowiska w Województwie Pomorskim w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Gdańsk 2011;
15. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego;
16. Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za rok 2010 r.. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku, Gdańsk, 2010.
17. Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2015, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2006;
18. Strategia Rozwoju Powiatu Lęborskiego na lata 2007 – 2013
19. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lęborskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019;
20. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020;
21. Strategia Rozwoju Gminy Nowa Wieś Lęborska na lata 2010-2020

Wykaz źródłowych stron internetowych

1. www.nid.pl
2. www.lebork.gdansk.lasy.gov.pl
3. www.mos.gov.pl
4. www.stat.gov.pl
5. www.funduszeuropejskie.gov.pl
6. www.wios.gdansk.pl
7. www.ochronazabytkow.gda.pl